1653 grs

3.3.

Restored in 1942-43 from a ms of Mackenzie Collection
No 15.3.3 by Sri K. Sesha charlu, Temporary Copyist

ఇది యిప్పటి ఆంధ్రదేశానకు సరిహద్దు అయినది, కాకుళం.

I పూర్వం ఆదియుగమందు చతుర్ముఖబ్రహ్మ ప్రపంచబ్రహ్మాండం గోదా గంగా
తీరమందు శ్రీ జనార్దనస్వామిని గూర్చి ఏకాగ్రచిత్తంతో తపస్సుచే
స్తూవుండగా యీయన తపస్సుకు మెచ్చి ఆ పరబ్రహ్మముని వాస్తవబింబమైన సహవం
ది శ్రీ వల్లభస్వామి త్రింశత్కోటి దేవతల తోటి సంభవించెను నీయొక్క తప
స్సుకు మేము దావహలు వైతిమి, యింత్రటు కాంత్ర వై యిచ్చట తపంబుమాని కృష్ణా
తీరాని తటంబున తపంబుచేయగా శీఘ్రకాలంబున అచ్చటికి వేంచేతుమని మేఘ
గంభీర భాషణంబుల పుండరీకాక్షుండు ఆనతిచ్చిన నంతట విస్మయంబంది సన్ని
హితుండైన మార్కండేయుం జూచి ఓ ఋషిసత్తమా నీవు ఇచ్చట నిలచి యీ జ
గద్గురుని నేను పూజించిన విధంబున అర్చనలు జరించుమని వినిపించి వచించినవాడై
అంత్రట అకుటిల సంకల్పుడై కృష్ణాతీరానకు వచ్చి పక్షిమృగగణ నిరాకులమైన అను
మారణ్యమధ్యమందు నొక వృక్షం క్రింద తపస్సుచేస్తూ వుండగా నంత్రట నొకనాడు
సమస్తమైన దేవతలు యీయన పాలికివచ్చి వేంయి మహాత్మ మీరు తపస్సుచేయు
చోటు తపస్స్థలం కాకుండా వున్నదిగావున కానీ తద్భద్రదాయి అయినటువంటి పు
ణ్యక్షేత్రం అవశ్యముగా చెయ్యుమని ప్రార్థించిన బ్రహ్మదేవతుల మాటలు అం
గీకరించి పరమపావనంబును నిఖిలపాపహరంబును కామితార్థప్రదంబును, ము
క్తిదాయకంబును లోకప్రఖ్యాతంబును నగు పుణ్యక్షేత్రంబు నుంచాన సుగ్రహించి
కైలాసముల నివాసంబున శ్రీకాకుళాభిధానం బొనరించె. తదనంతరంబు బృందారక
13, బృందంబు పరమానందంబునొంది [illegible] చేనను జ్ఞాతులై తమతమ నివాసంబులకుం
జనిరి. అంత్రట బ్రహ్మ తాల్లపటికంటె మిక్కిలి నిర్భక్తితాత్పర్యముల చేత నిష్ఠా

గరిష్ఠుడైన వారాధ ముని వర్యాదంతంబున నిడి తపంబు చేసెడు సమయంబున గంగాతీరంబు
న ఆవతిచ్చిన ప్రకారంబున మహాపతి ప్రత్యక్షంగా ద్రోలలనిలిచినంతట బ్రహ్మ పాదోద్భవ
మస్కరించి అనేకములుగా స్తుతి చేసిన పద్మభవుని జూచి నీ తపంబు ప్రభావమునకు మె
చ్చి నీ మనోభీష్టంబులు సంగువాదమై వచ్చినారము. కోరిన వరంబు వేడుమని న ధాతసం
తోషించి సదా విరూపదభక్తిన్ని పునర్జన్మమందు తిరిగి బ్రహ్మత్వము నన్ను కన్నట్టు
ట్టుగా కరుణించి నిరాకరంగా వృంద బదిరికల వంటి యీ ఆశ్రమంబు దేవతా ప్రా
ర్థన చేత శ్రీ కాకుళాంధ్ర నిర్మించిన చెయ్యబడ్డ పాదసైతిని. గనుక విరూకు కాకుళపతి శ్రీ
దేవాలయం నిర్మించ్చిర మాసమే తుదైయికలదు [struck] వసించి దేవ మానవుల చేత పూజిత
లుగాని ఆకల్పంబుల వుండవలెను. యితి మధ యిచ్చియిాప్సితంబని మనవి చేసి పజేష్టుం
బూచి విష్ణుండు. హే పుత్ర కామమ్ముద భక్తిన్ని పునర్బ్రహ్మత్వమునకున్ను సంగయిం
ప్పవల వదుక్షేత్రము గానున్న వశయింతుము. యిందుకు దృష్టాంతకరాంగా కద్దు.
త్రిది హేమ మంత్రై పూర్వకాలమందు మత్పాదజనితమైన గంగ సర్వాభరణాభూషితయై.
సరిత్పతియైన రత్నాకరుని కదియనేదెంచ్చిన సమయమందు ఆ తెముకల సముద్రుడు
కృష్ణాతరంగిలల నంగనుంగాని అపహసిత హాస్యంబులు కృష్ణమ నుల్లంఘించి గం
గ్గను భూషించిన కృష్ణల జ్జా పరవశమై గంగకు విష్ణుపాదజనితప్రభావమున్ను త్రిం
బ్బకేశమూర్థ్ని నివాసప్రభావమున్ను వుండుట చూతగదా సముద్రుడు తన్ను
అపహసించెనని గ్రహించ్చబడ్డదై నన్ను గూర్చి అతి నిష్ఠచాంత తపస్సుచేసినంత
టునేను కృష్ణాదేవి సద్భక్తికి ప్రసన్నుండనై హెడచూపి వరి తలంపేమియని యడిగిన కృష్ణ
దండప్రణామంబాచరించి హే మహోత్మా మత్పతి అక్షంగ్గభంగతర హాస్యము
ల సార్వకాలికసర్వాంగ్గాలింగ్గితుడై వుండేటట్టుగానున్ను లోకపావనియని భూజి

ములు గానియాడదే వైభరిత లీలావిభ్యుగామున్ను మీరుక బాత్రింధ్యతన పొడుపునయుల్ల
ప్పుడు వశయించు వుండెడు ట్లుగానున్ను యీ మూడు వర ములున్ను వేళ నక్షత్రానికి దేవి యొ
కల ప్రార్థనా ములాపంబు లాక గిరించ్యకరు గా రసాపేతుండనై యిట్లు నేండు దునవియ
సుత్రపాంచాలి (పద్మజా నీకో కైయలు పట్టిద కావున వియ్యుభయుల వాక్యనారగాం
బ్బులచేశ వేరి రూపంబులో నవేక కాలంబులు వసియింపుం శలవాడ. నబ మీద
కలియుగంబాసన్నంబైన జగత్పరిపాలన ధర్మ్ములకు క్షత్రియ యాధిపులు దుర్బలత్వం
బ్బు వంజనిన విప్ర, జనంబులా చారర హితులై ప్రవర్తించుచున్న సద్భృత దర్శనంబైన
మది యన్పది విశ్వ రూపంబు బాత్ర వారాయు సాక్షాత్కరించ్యలాల్లి భవ ధివ్యోజకల్పితంబై
న గంగా తరంగితాకృ తబుంబున బ్రవేశించి పూర్వప్రకార వైభవంబున నిలిచెద. అంత
టుబ్రక్కుంటి చాత అపార్ణ ను బాంధ్యకల్పితంబైన రూపంబులో యుక్తుడై నిలిచి కలియుగంబు గడ
చి కృతయుగ సంప్రాప్తంబై సనాతన ధర్మప్రకారోత్పత్తికి యోపగాది. ఆత్మ నిలుచువా
శము. ఇది పటకాదు. యథార్థము గా గ్రహించు, కావున శివ దనిపరమ పదాధిపతి
యైన విశ్వేశ్వర శ్రీ కేశవుం డానతిచ్చిన యప్పుర మేష్టి సంప్రీతచేతస్కుండై నానారత్నఖచిత
కాంచన శింహాసనంబున నందవోబలంబ్బునం బరమాపనా యూథుండై ప్రధాన పూరుష
విధానాశ వతారక్తకంబ్బుగా శ్రీపతిం ప్రతిష్ఠించి సవరా వింతలుత్తు వై బ్రహ్మాది సుర
నికరంబులు యథావిధి బ్రదక్షిత నమస్కార పూర్వకంబ్బుగా సకలోపచారంబ్బులు నపచ
తి విశేషంబ్బుల నుపాస్తు వెలయించ్చి కాన్నదినములు గడచిన నప్పితామహుండు తనను
పొరథపిద్ధియగుటయు నప్పురమేశ్వరు చాతను జ్ఞాతుండై సత్యలోకంబ్బున కుంబ
౨౩. నియె. తదనంతరంబు సంయమి నివహంబు ఆరాధన తత్పరులై పూజింపుసవా స్రవ
షంబులు గడచిన మీదట, సూర్యవంశ కులప్రదీపకుండైన సుమతి భారత వసాధిప

తిత్తైరి శ్రీజయరాజ్యంబ్బు చతురంగబలముల సమేతుడై దేవప్రేరితమైన చిత్తవృత్తిచేత
ఆంధ్రదేశానకువచ్చి మునీంద్రుని వరాహ్వాద్యంబైన శ్రీకాకుళంబుచేరిన ఆకలుదేవుణ్ణి
ఋషులు మహాగుణవంతుడైన సుమతిం జూచి దేవతలు ఇయింద్రుని పూజించ్చినవి
ధీంబ్బన పూజించి తమకుండల కంద్ధమూల ఫలంబ్బులు నాసంగ్గినగైగాని మును
లంజూచి మహోత్మ్యలారా మీరు నాకు సత్యలత నేయుటు వారంబ్బుగాదువ సంయ్యా
వీంద్రులు నాసపర్యలు నేయుట రాజులకు కర్తవ్యంబ్బు గాన వృనయిప్పుడీ వనంబ్బున
మీకు కబ్బిపోష్టమైన వాంఛ్ఛం తెలియింగ్గింప్పు మనిన రాజుం జూచి ఋషులత్యంతప్రమోదం
బ్బునుంబూంది వితించ్చిప్రార్థితుండై యిచ్చటవసియించ్చి, క్రతుజనమందారుడైనయి
స్వరమూకాంతుని దర్శనంచేయించ్చి జగత్రైస్థా, యింవల్లభునికి దేవాలయకవా
లు ద్వార గోపురమంటపచయంబ్బులు నిర్మించ్చి నిత్యోత్సవ పక్షోత్సవ మాసో
త్సవ సంవత్సరోత్సవంబ్బులుచేయించ్చి వెలయునని ఆనతిచ్చినందున సంతోషిం
చ్చి ఆనతిచ్చినది॥ శా॥ యీదేవుండ్డు మదియ్యాసత్తుల ధనంబోయుండ్దారా
ధ్యాముడై దేదీప్యంబున నాంధ్రనాథుడనుచుక దివ్యస్వరూపజ్ఞులాభూదేవో
త్తములాలకించ్చి వినసంమోదంబ్బులో భూవరుండా విబ్రంహ్మలు కాకు
ళాంధ్రపుపదవ్యాసోత్ప్రసంగంబ్బులనీ॥ గీ॥ వెలుకుర్చిని మూంటి మాటకి మీ
దములోడన ఖిలపతివారి -- ముగానచట నిలిచి, యాంధ్ర నాయకదాసు
డనను మనుడుప, నా మహాంవ్యాయమల శైనా స్వామి, యీప్రకారంబ్బుగా
సుమతి సమర్పించ్చిదాసదాసజనంబ్బులు మెదలంయినవి నియోగంబ్బులకు
3. తీగిన వారల నాసంగ్గి, ఆది నిదానంబ్బుగా గాకుళాధిపశ్రీనాథునకు నాంధ్ర
నాథాభిధానంబ్బు యుద్ధాభోగంబ వెల్లి నవం తరంబ్బు సత్యసంధుండైన యామ

శ్రీపతి శ్రీ తిక్కత్రపతి జ్ఞానంబు [illegible] దీక్షవహించ్చి నిటిచియు శేషవరులగు శిష్యుల
రులకావించ్చియు, వలవచుక శాంతిలంబిటి పింబియున్క్రి యూ [illegible]కు శిలుల [illegible] పునిజ
నంబ్బులగురాణియు, బ వరుప్రాయత్నంబ్బు నసులసామగ్రిసమకొటిపి వారల
చేత గోపుర ద్వారకవాటు లోరగారత్న కుడ్యజాలబంజికా స్తంభాబ్బగాను మం
టప ప్రాకారాదే దేవతాగారప్రాకార నిర్మాణంబ్బులోనరింపుచురమ [illegible]యప్పుమరిశిగ
[illegible] బచితకాంచ్చన నివహంబ్బులిగావింపుచునె వ్లెలవు వనంబ్బుల పరి తుత స్థాపనం
బ్బులుగారచియింప్పచేశియున్నసమయంబ్బున వేశాకాల సంప్రాప్తప్రాప్త స్తాలి నంత్త
టువిస్తరింప్పి వేషాలువేషించ్చి పర్వతాలయుం ద్రుపుంద్రో నలమేలంగియూవత్తు అతి
ప్రవాహములుగావచ్చి కన్యాస్థానంతియుం గుప్రనేశించి నందున జలంబులుపంకయు
క్తంబ్బుల వటిచేతను కలుషోదకంబ్బులకాకుళ్ళ్వరు నికి అచ్చాదిక న్నెత్తంబ్బులు శాయి కా
ల్లకని మరలోదకంబ్బులు గానకపతలోనయ నిర్మాణాయుత్త [illegible] త్తుండై నరాజునె తగరు
లించ్చి సుదర్శనా క్షిప్తయుండైన విష్ణుదేవునసుజ్ఞాచే శి చక్రంబతిక్రమంబ్బునె భూతలు
లంబతిరయంబ్బునఛేదించ్చి రసాతలగతంబుగు గంగ్గాప్రవాహంబు వసోవే
గంబ్బున నానివచ్చి నరావరంబునరించ్చి చక్రంబ్బుక్ర మ్మరి విష్ణుబు జాదండ్డం
బునంప్రయించ్చిన దిగారదంబ్బుగా దే తీర్థంబు నా [illegible] అంతటప్రీవత్సబ్ధ
స్వామివారికి నిత్యావవచార పూజావిధానంబ్బులను భక్తివరుడై నవైష్ణవోత్తముల
నిల్పి థమన ధ్వజ చైత్ర పత్రంబు మరపినాక నయ్యమహోద్యానకాదులు అనే
క భూషణంబ్బులొసగి భూసురులకు నివాసంబ్బులు గల్పించె. (ఆపట్నంయే ప్రకారం
3 ని. గా వున్నదంటె ॥సీ॥ వళకుంత మాలతిందుక బిల్వసహకార కామ్రాదితరుమ
హోద్యానములును, కలహంస సారసకల వారవిలసిత ప్రాకటుసలిలతటాక

ములును, సాలతతి వజ్రకవాట గోపురద్వారాట్టాల వితానములును,
కనక మాణిక్య సంఘటిత సౌధాద్యాన్విత భాండాగారములును, నలశేష
ఋష్ట్యోత్తరశతత్రయాలయములు, మహితభాగవతశ్రేణీసమాంతమగుచు
భూరితరదేవమందిరవిరాజిత మునినిగమశరణాము కాంచీనగరవరము ||

ఆహా మాప్రకారంగ్గా వేరని మాళిగాంబానరంబ్బు ఇలావతియగుసుమతి నరేం
ద్రుడు రమాపతికి, నిరతము తిరువారాధన జరుగును. మరి పరితరావసర
హంస్గేయాళ్వారులక యళ్వార్ద్రావిడ మురహరున కాసంగ్గె యుయాళ్లు మునుల్గాట
రుశ్చైలు మొసంగి దాసదాసజనంబ్బు మొదలయినవి నియోగంబ్బులకు తగినదాం
రలనిరతము మించ్చెచయిత్ర సుప్రభ్వతి సు గణపత్సోత్తముచు కల్యాణోత్సవంబు
చేయించ్చి అవభృథ మైన పిమ్మట భూసురులకు దక్షిణలాసంగి శ్రీవల్లభు
నికి సకలకైంకర్యంబ్బులకు నలవడునట్లుగా పురంబ్బున గ్రామంబ్బులు సమర్పిం
చ్చి ప్రతిజ్ఞాసాంగంబగునట్టి అపరిమిత వాద్యంబు పెంచయ చతురంగ్గ
సేనాసముదయంబ్బులు పూర్వప్రకారమై భవంబ్బున దినపురంబగు విశాలా
నగరంబ్బునకరిగి సుఖంబ్బుండ్డె ||

సంతతకళంకదేశంబ్బున యజ్ఞశర్మయను విప్రుం
డుకుటుంబ్బిని సమేతుండై యున్నయడయ తని భార్య కాంత్రి మతియను కాం
4 తాతత్నంబాకర్ణా నాడుర జప్పలా నంతరంబ్బున బుణ్యనదీజలంబ్బుల జలకంబా
డిచుచుండెం తనవిభు ననురాగాతిశయంబ్బున ధ్యానింపుచు జనుదేర మార్గ
మధ్యంబ్బున నొకరాక్షాకుండుకుండె దుష్టైదంగనుంగాని నిజనికేతనంబ్బునకరిగియ
సంతరంబ్బున సర్వతిసమయంబ్బున శయనతలంబ్బున మదనబాధన విశాలుండైన

పతింగర శక్రే తించుచు నంతనంబ్బున దైవవశంబ్బునం జేసి మనంబున ముమగ్నశబరమును
బుం ధ్యదాకనంతరునంయ్యువిదకు గర్భంబై సుతుం డుదయింబ్బునతనికి మత్పవా
స్యతంబ్బుగా జనకుండు జాతకసంస్కారంబ్బులొనరింబ్బునసామ శవర్గయమ పేరం పరుమ్బా
వంబ్బునం బెరిగినదుప నీతకాలంబు గురుయు నుపనయనంబ్బుగావింబ్బు. అధ్యయనం
బ్బును శాస్త్రంబ్బును జదివింపజ వలతనాదరింపక విపరీతగతిం జలంగ్ని మధ్యపా
నానంతరంబ్బున శక్తాకాలంబతిక్రమింబ్బియావననవంబ్బునకు చైత్రయుండై ప్రియ
నిరోధనంబ్బుగానలెంప్పుచుతల దంత్రులనిరంత్యర విషాదాకులచిత్తులంజేశి
మాతృస్తుతివిశేషంబ్బునతననిప వాసంబ్బుచేత వైదికకర్మంబ్బులువిదసాదికా
ర్మకి వాస్తుం నిషాదులం గూడి గహానాంతరసంచారంబ్బునే యుచు, వృగంబ్బు
ల వధియింప్పుచు ద్విజాధముం డ్వబంధుజనపరిత్యక్తుండై రాజ్యంబ్బు విడిచిదూ
రదేశగతుండై వ్యాధవిశేషవితంబుగు వనంబ్బునకుంజని జీవాంతకవృత్తింజరిం
ప్పుచు. భూతలంబున గలదుర్భిక్షులగూడికలినబ్రాహ్మణంబ్బునని దర
యుండై పుత్రాపాముగులపై యుండాఢి వెడలిబవాధనంబ్బులప హరింప్పుచు
తత్. బంధువధంబొనరింబ్బి మన్మథాతురుండై యత్రయిలోజనంబ్బులగ్రహింబ్బి
నిరంత్యర శాస్త్రదర పరాయుణుడై పుత్రపౌత్రాభివృద్ధినొంది జరియింప్ప
3. గొంత్యకాలంబ్బుచనిన వ్యైకగ్రసాదుడై దైవవశంబ్బునం జేశికాకు శ్వేశ్వర
నివేదితామవాద్రుపాదంబ్బులుగాని గహాన మార్గంబునంజను పాంథులం గని నా
ర్యబలంబ్బులగొనితేర నాకగ్రని పాదుంబింబ లొనప్పాంథులలోకశ్రుతిపాసాపరి
శ్రాంతుండునుంబూలె మార్గమధ్యంబ్బున చేరువకుంజని మికల వృక్షమూలంబ్బున
నిలిచి వారలకుమ్రొక్కి మహాత్ములారా యాలెబలనుంబ్బు తెలియంజేసి చేస్తూ వ

న్నారు। నా భాగ్యవశంబున నంజేసి మిమ్ము గంటినని మాయఁ బల్కిన్నారు। దీనవృత్తిన్ ప్రాణం
బ్బులు విడుచుచు ద్దంబున మాటలాడ నేరక యున్నఁ జూచి పాంథులకు పరిజంబ్బు లెల్ల
యుక పానీయంబు దయఁ జెల్లి శ్రీకాకుళేశ్వర ప్రసాదంబును సంగ్రహింపఁ దీర్థంబిచ్చి నన్ను
జోషించి. శ్రావణ మాసంబున నా లుబ్ధకునకు వ్యాకరణ్య యత్నంబు గుంత్తంబ్బు దాలం
గ్గి జ్ఞానోదయుండై వారలకు నమస్కరించి వారల వలనం బ్బోధితుండై పశ్చాత్తాపంబ్బు
నొందివమునా. వరించి నవ్వారకర్మములు గ్రహించి. తన వారల విడిచి యుబ్బి మతత్రవ్యం
బులున్నై కొని సంవత్సరంబ్బున శ్రీకాకుళంబ్బు ప్రవేశించి యుండు సమస్త దోషహారకము
లైన కృష్ణానదీజలంబ్బున స్నానంబు చక్రాంకం వాపయు సర్వ వరంబుల దానముచు. నంతరంబ
వ్యాషికేశుండైన కేశవదేవుని దర్శించి సేవించి పావనంబగు తత్ప్రసాదమ్మాదనంబు
నరింపుచు యత్యంతభక్తియుతుండై. ద్విజవర విశ్వాసంబ్బు కలిగి. జితేంద్రియత్వం
బ్బున పరిశుద్ధమనస్కుండై శ్రీవల్లభునకు సకలోత్సవంబ్బులు చేయుచుఁ బరి
రిశుద్ధమనస్కుండై కొన్ని వర్షంబు లుత్తరాయణంబ్బునాఁ ని పదంపడి దేహావసాన
మయంబ్బున విష్ణుసాయుజ్యంబ్బు నొందె।

౭ ఒకనాఁడు గంగాతీరంబున నాల్గు వీరించి నియమించ మార్కండేయుండను
జగదీశ్వరుం బూజింపుచుండి యొకనాడు తీర్థయాత్రాభిలాషం జేసి శ్రీవల్లభసమే
తంబ్బుగా పోవందలంచి పరిశుద్ధంబైన విమానంబ్బు నిందంబె ట్టుందలంచిన విష్ణుదేవ
నికరంబ్బుల నెత్తి కదలింపనశక్యుండు గాక పోవ సత్యంబె నంగని గగనదేవత మార్కండే
యుం జూచి యద్దేవుండు యిచ్చట నిలువందలంచి యున్నవాడు గావున నితని తీర్థయా
త్రాకీ వరుండు గానేరుండ్ని నీవె దైవ్యం బూనుమని యాన విచ్చిన మార్కండేయుండా తలంపు
మాని నమస్కరించి తీర్థయాత్రాపరుండై యరిగె। నంత్ర నుబకేనయను ద్విజ సమా

జంబ్బుచేతం పూంజితంబగుచు కమనియ్య పవిత్రంబ్బైన శ్రీవల్లభదేవుసేవార్థం
బ్బు ను వార్కాతియనువిప్రపతి చేతెంచ్చి దండ్రప్రణామంబ్బు చేశి సమాపాంతంబుత్తు
డై యుచ్చిట వసియించ్చి యున్న సమయంబ్బున నష్టప్రాధిపాసద్విజులు తానితర
బౌద్ధమతజనులకు అత్యంత రాద్ధాంత్తవాగ్వాదంబగుచు యుగసుంగాని యుధరా
విహారంబు వారలంబూంచి మారుభయులు నేనడుగు కారణంబ్బు నిజంబ్బుగా మత్రి
యంబ్బుగా ఆలోచనంబ్బు చేశి చెప్పంజాలినవారినిక్కు లశోలురుంగాదలుచి విశ్వాసం
పుదు మని నిర్ణయించి వుభయపక్షంబ్బుల వారిని ననునయించ్చి ఆతద్ధ్యవాంబ్బునకంగి
తెఘోరంబైన విషోరగంబ్బుకుంభంబ్బునంబెట్టి వస్త్రంబున బంధించి సభాంతరంబున
నిరాఘాటంబ్బుగానిలిపి యుభయపక్షంబుల వారినడిగిన బౌద్ధులున్నరూపె తుంగించిన సప
దంపడి వైదికోత్తములున్నరూపె రుగించంతయుక్తంబ్బువే మిధవధాతపత్రంబనిమతి
13. వినమహామునివిని బూద్ధించ్చి యత్నియుండిన విప్రులంబూంజించె। బౌద్ధజనంబ్బులరా
ష్ట్రంబువిడిచి వెడలిరి. నదినిదానంబ్బుగా నప్పట్టినంబ్బున వాచత్రపురంబు నాబరగె.
నంతరాజీవాత్ముండప్పురాధీశ్వరుండైబహు కాలంబ్బు గడచిన నాంధ్రదేశంబ్బునందనరు
శ్రీకాకుళక్షేత్రంబ్బునకు రానిశ్చయించ యుండె. అనంతట వింధ్యపర్వతప్రాం
తమందు నచ్యుతశర్మయను బ్రాహ్మణుండు నర్మదా తీరమందు నర్మదా నిమ్నగాస్నాన
పరుండై బ్రాహ్మణమేతంబ్బుగా నిలిచి వుండేవరకు అతని సుత విశాలాక్షియనుపే
రుగలది మహాగుణవతి కన్యాకాలంలో మాతృవిహీనయైనందున తండ్రికు మాతేను
తీసుకొని అతి దూరదేశానకు పోయి వక చోటయియాతి కులస్థులైన రాజులు
రాజ్యంబ్బు చేస్తూ వుండగా తన పుత్రిని వారి వద్దనుంచ్చి నచ్యుతశర్మ తపస్సు చే
నిమిత్తము పోయిన తదనంతరం యీ రాజులు యీ బాల బ్రాహ్మణ చిన్నదాన్ని పె

దగ న్యాయంగా పెంచే వరకు యున్నా నొపేత అయినందున పుత్రుండు వెంపొందుతుం
డై వారణాశియందు తపస్సు చేస్తూవుండే అచ్యుతశర్మను అతిశయనందున అతను
సంతోషించి యీశ్వరునికి యిచ్చినందున ఆ బాలకుకు శంకరాంశచేత కుమా
రుడు బుట్టెగనుక అతనను రక్షించుమని శ్రీపాలాక్షుడని నిర్ణయ, ముకుందుడుయని
న్ని నామంబ్బులు వహించె. బాల్యమందే శ్రీ శకపుణ్యపూజించ్చి తదనుగ్రహంచేత
మహోన్నత మానములుగల పాదుకలువడేశి ప్రతిదినము తీర్థయాత్రలు చేస్తూన్నం
తగా నాకన్నా తనవారదుడు ముకుందుతో సేవేద్రగిరిగె వరణానగరం ప్రవేశించ్చిన
నిష్ఠాపాదంబ్బుల పూజించుచు ప్రతుండై వారదుండిప్లు తీర్థయాత్రా ప్రసంగంబ్బు
లడిగి విప్రు తన్నుత్తరంబ్బులొసంగి ముకుందుంచి వారదుం జూచి అవిచిత్ర పురిష్వరు.
డైన వల్లభదేవుని ప్రభావంబ్బుల డిగినయుపదేశించ్చి వారదుండరిగె. తదనంతరం
బ్బు ముకుందుడు తొలుకన్నాడు గంగా స్నాన నిమిత్తంబున తోలగ పాదుకా హావహించ్చి
కదులుసమయమందున ఆరాజు భార్యకు రాజా వేష్టన నిబలం తారంగా బలికి వకాంత్తా
పమే తుండై యరిగి గంగ్గా తీరమందు పున్న పులివ తలంబున పాదుకలు డించ్చి అవగా
హనంబూనచేశి వరకు రక్షించుచు పాదుకలు శొంధర్వుడు అపహరించినందున గోచ
రంబ్బునాకబుంతించి భార్య బాత బాధింపంబ తిబ్రాహ్మణ్యాలో హాస్యమున రించ వారి
లుకరుణించ్చి తొలగ దృష్టిం జూచి యున్నరూపె రుణించ్చి తదనంతరంబ హేమంబు ధర్మ
శాస్త్ర ప్రకారంబ్బున నావ్యాయనాకష్ణ ప్రకారంబ్బుగా నాన చోన గంధర్వుండు
ఇద్దయుం బంది పాదుకలొసంగి నాకు సంతోషాంతరంగుండై విష్ణులంబూజించ్చి
మీరల మాదేశంబ్బున కువేంచేశి నవకనక మణిగ్రామంబ్బులొసంగెదు. దారసుతా
పవితుల్తై తమ్ముని యొంత తిచ్చిన వారలు విని యిప్పుడు శాపేరమయుండ్లుంతిం

గంగాతీరంబున కుదు క్షేత్రంబు గాగలదు. గావున అప్పు డిచ్చోటు బాసి నీదే

శంబునకు వచ్చు వారము నీవు పాండురాగ్రాంగంబున పిఠాపురంబు

కు వచ్చుచుండు నావుడు మమ్ము బరామర్శింపుమనియానతిచ్చిన స్వప్నంబు వెల్లియ

నినిజరాజధానియగు ధరణీవరగానగరంబు ప్రవేశించి యున్నంత.

ఇట్లా న్నిదినంబులకు గంగాతీరభూములకుదు భిక్షంసంభవించిన సర్వధర్మా

త్ములైన వేదవేదాంత విచార పారగులై యుపనిషదాంతిక మాముంబులు గావించిన

8. శాంతిగాకున్న సాధ్వసాదికులై సమస్తభూసురులున్ను సుదక్షిణాలు గాదాకా

క్షులైయున్న రాయుక్కు నాడే పాఠాపురంబున కల్గిన పాత్రేయాలకింబు యేతెంచి

కాంచన విష్ణులు మన్నించిన మమ్ముతించిన వారలు తామా ఆంధ్రదేశంబునకు వచ్చె

దమనిననందర నాదరించి స్వర్ణధనధాన్యక్షేత్రములు సంత్రాహంబులు మంయిచ్చి గరవ్వుని

పలికి వియిచ్చ్య రదతాగన నవీథిసరణి నగరికి నచ్చేరనయ్యుమరా వగహొంబ్రియు పార్శ్వే

భూమిసురులవిపిలన్. స్నానాదికృత్యంబులుదీర్చి సూచిభూతులైన పిఠాపు

పురీగుణ్డైన రమావల్లభ స్వామికి వందనంబుగా నతించియిమమహాన్న ముదాదను

నిల్వనేరక పరదేశగతులమై మీరు పదసన్నిధి నిబాసి పోతూవున్నామని విచారంబు లేక

లకిన వారల మారాజోజనాదరనుండు, పారాశర్యుండును శిష్యసంఘంబులతో వార

లానికింజని బ్రాహ్మణులఖిన పురంధ్రీజనంబులు వేదనిన అత్యంతకోపంబున

గంగాతీరప్రదేశంబునకుదు క్షేత్రంబు తనుయున్నట్లు గాశపియుంచినకతంబుననిం

దంబెట్లో నేను ఏమి పారింప్పంజాల. మిమ్ము బాశయుంచుటకేని యీయు నిల్వజాలగావున

యికరాదనిల్చుటకు నాకు రుచియుంపదు. మీరలు జనిన పిమ్మట పతివార సమేతం

బుగా తెలంగ మాయారాబిలంబున నేనిన ~~[illegible]~~ రవాస ప్రకారంబున మీకత్యం

త్ర పోషణంబ్బుగా బ్రాహ్మణులందు తరంగిణీ తీరదేశంబ్బు భూవివరంబున వ
శయించ్చినాకు యిష్టంబగు కాలంబ్బున మూర్తిభవించునని శ్రీవల్లభుండాన
తిచ్చినసంతుష్టచిత్తుండై భవదభిమతంబవ్విధంబున నుండ్న వల్లయగుగాక.
యని యదృశ్యుండదృశంబయ్యె త్సం తద్భక్తియుక్తుడై ప్రతిక్షణం దండప్రణామంబులా
7 చరించ్చు బ్రాహ్మణుడైన బాదబానీకంబులను జ్ఞానదీక్షకులుంబ్బుసహితుడై
కదలి సుదక్షుణుండేలు ధరణీ వరణాన నరంబున కుంజనిన రాజు ఆదరించి వారికాగా
ర ధనధాన్యరత్నాదివవాంబ్బులొసంగ్గి విడియించ్చె. శ్రీవల్లభస్వామివారు పూ
ర్వంబాన తిచ్చిన ప్రకారంబ్బునాపది వారలు సమేతుండై వచ్చి భూవివరంబ్బున ప్ర
వేశించ్చి యున్నంత్తటలు నేకవామనుండను బ్రాహ్మణుండొకడా వీధి దబ్బ్లపాదులు
బెట్టి నీళ్లుపోసి పెంపించునప్పుడలి అనేకములు గాకాయలు కాచెవరకు అం
గళ్లలో విక్రయించ్చి యేతన్నిమిత్తమునుంచి వచ్చిన విక్రయార్థమున ధనవంతుడై పు
త్ర పుత్రికాభివృద్ధిబొంది మరి వారి సముద్భవులైన అనేక బ్రాహ్మణ ప్రకారంబ్బు
లుగాల్పరియిందున్ని చందంబ్బున సౌఖ్యంబ్బులనుభవించుచుండెను.

ఇట్లా వుండగా కలికాలం సంప్రాప్తమైనందున అంగ, వంగ, కళింగ, ఉత్తర
ళ మొదలయిన దేశాలకు ప్రభువై నేలువంటి అనంగభీముడనే రాజొకటుంటి
నే పట్నం తనకు రాజధానిగా రాజ్యం చేస్తూ వున్న సమయంబ్బున కృష్ణాతీరవాసు
డైన షువంటి వుండవర్మ అనే బ్రాహ్మణుడు వేదవేదాంగవిదుడై గంగ్గా యాత్రాభి
లాషుండైన అతని భార్య అయిన భాగీరథి యేమనం జనుడెంచెదనని వేడిన భార్యా
సంగత్తయాత్రా విశేషమని కుటుంబ్బునీసహితుండై ఆ జుదేశంబ్బులువదలి
డి తెలుగు అంగ వంగ కళింగ విషయంబ్బులు జొచ్చి వధికపురి వారాను దరుండై

కొన్నిప్రయాణంబులు చనిన పిమ్మట అనేక మృగసంకులంబైన దండకారణ్యంబు
నట్లాంచ్చాలో ప్రవేశించినంతనే కులమార్గంగ నివతపజ్ఞనకుండుజ్ఞాతకసాము
అనేక లక్షణంబులు విచారించి నక్కసాల మానవోత్తర సాంబ్రాజ్యాభిషేకం డు నట్టి
13. దివే పాంథ వి దుండు నుని సునని విశ్వయింబ్బాగ ఉత్పాపే క్షేత్రయుండు గాక మోవాం
బ్బవి తిచి నాక వృక్షమూలంబున పల్లవ శయనంబు కల్పించి దానియందు బాలుని
గదియించి గన్యాంబు [illegible] పేల్పులు మవే శి అన్నాయ సూత్రి గాత్రదా వుక్కోయం
బ్బులు విశంచి యూతే షి బాలు నికంతంబ్బున శాల్య మాధవ వర్య కాంతాప మేశుండైనా
త్యయె. తదనంతరము చ॥ తెలగం ద్రుప ది గపాది పోవ నాబుచే. దైవాను కూలంబు
చే నల ఘువ్వాల విభాగ నిశ్చలవ్య తాంత — . . . పచ్చాయిచె. దళసంకోగాలసద్య
మాత్రు మధు విస్ఫారప్రవ స్వేచ్ఛతం బలతం జీ వితు డా పన చ్చటు నపాయంబే మిలుగదెం
దిక నే॥ ఇవ్విధంబు ధర ణోసుర డింబ కుండు స్నసవు యంబు నక టకా భి సాధుండగు
భీ ముండు నిజ పరివారసమేతుండై వేటనెపంబున దే తెంచి యబ్బాలుంగాంచి
విస్మయాకులి తచిత్తుండై దాయం బోయు కంఠంబున మన్మ తి క్షి తంబుగ్రహించి
బ్రాహ్మణకులప్రసూతుం డగు టెరింగి బాలుంగొని తన పురంబున కరిగి
తద్వృత్తాంతంబంతయు ఆప్తం[illegible] నంబులకు తెలియంగ్రించి యారసపుత్త్రుగ్రహించెం
చి అనంత పాలుండను నామంబిడి పోషించు చదిన దినప్రవర్ధమానుండై సభా
సురోత్తములం బిలిపించి బ్రాహ్మణోచితంబుగా నుప నయనంబుగావించి విద్య
లభ్యసింపంజేసి, నాయనుం గుభీముండు జరాక్రాంతుండై, నారప ప్తయుం [illegible]
న్రశం పశ్చిబద్ధా మునిపై తామహాంబగు రాజ్యంబ్బునకు పట్టంబు గట్టి అనంతపాలు
నిపే నాధ్నభక్తుం జేసె. గావున నది కారణంబ్బాగా అనంతదండపాలుండనబరగె.

8 గలిప్రతి వర్గంబుల జయించుచు। నారశింహ్వాంధ్రునకు జయంబొసంగు
చు జరింప, నారశింహ్వాంధ్రు సైన్యాధిపతి సామర్థ్యంబున నత్యంతవిక్రమాన్వి
తుండై। ప్రత్యర్థి పార్థివ గర్వనిర్వాపణ సమర్థుండై నిరంతర బ్రాహ్మణ పోష
ణైకతత్పరుండై మేదినీపాలనంబు నొనరింపుచు నాకులనాథుండును జూండినంబర
గిన దండనాథాగ్రగణ్యుం జూచి కంచిపురంబున విక్రమవంతులైన రాజులు గలరు
వారల జయించి యమ దివ్యశాసన జయస్తంభంబు సంస్థాపించి వచ్చెదనని దం
డ్రనాథుండు నేను చని దిగ్విజయంబు చేసి నీకు జయలక్ష్మిం చేకొని వచ్చెదననిన
చతురంగసేనాసమేతుండై వెడలి మార్గమధ్యంబునం గల పుణ్యక్షేత్రంబుల
సురాలయ నికర మార్గంబులు గావించుచు, ద్విజస్థాపనాది ధర్మంబులొన
రింపుచు జని శ్రీకూర్మనాయకుం దర్శించి యచ్చటగల సింహాచలంబున
కరిగి యద్దేవునికి నతిభక్తిం బ్రణామిల్లి। తదనంతరంబు గోదావరికరిగి, నవ
గావానా సుస్నానంబులు గావించి అచ్చట వాసిక తీవయత్ర యాణంబులకు
సంప్రాప్తి జాతిరంబు ప్రవేశించి కాకుళక్షేత్రంబున సేనాపతివర్యుండై విడి
సి। యానదింకృతస్నానుండై యందలి విప్రుల అభీష్టసత్కారంబులు గావించి
ఆశీనుండై జననీజనకులం గనువేడుకచే తమ అభ్యాగతంబైన సర్వస విప్రా
మని వాస బ్రాహ్మణుల అన్వయ గోత్ర నామధేయంబులడిగి నాతిథ్యంబు
లొసంగుచు, దైవానుకూలంబున నవిరళ పాపంబున తన్నిరంగ్గించి సంభావిం
చి మాతాపితృ సహితుండై యుండి శ్రీకాకుళమహాత్మ్యంబు విని విస్మయా
నందహృదయుండై దివ్యప్రతిష్ఠ విధ్యుక్తంబుగా నాలయందలం బాగ వద్వ్యు
8 13. హోన్వేషణంబొనరింపుచు ప్రోత్రియపరీక్షాపరుండై యున్న సమయంబున

ఈ వేదోక్త ప్రకార వల్లాలవాల బాలాంతర వతీయ కులక్ష్మి విభుండు అజి
మోత్సరి యుప్పస మృగ్దండ కోప నద్రాతిత్తై వారున కారంధ రించ్చి దండ్ధపాలుస మీపం
బున కువచ్చి ఆశీర్వదించి వారా జస్త్రేష్టా. నేను అవిమాచ్ఛత్ర పుర నివాసుండను, క
శ్యప గోత్రుండను, యజుర్వేద శాఖీయ సూత్రుండను, దానపాత్రుండను, చతుర్దశవి
ద్యలయందు ప్రవీణుండను, శ్రోత్రియుండను, పరిగ్రహ కరుండను. వల్లభనామ
ధేయుండ, నీవు దాతవని క్షేత్రాపేక్షాపరుండనై వచ్చినాడను. శోక్యస్థాతీరంబున
పాంచరాత్ర తొంగ్నోపేతంగా నుక్షేత్రము సంకుమనిపేరిన --- కాసంద్ధించి దం
డ్ధపాలుండు సభ్యకులం గని యీవటునిం పరీక్షించేయుమనిన, వారలు ప్రసంగవశ
మ్మున నొకరి, హే దండ్ధపాలా యితండు కేవలవిత్యుండు గాడు, నీభాగ్యవ
శంబున వచ్చినర మావిభుండు గావున నితండు గోరినయిష్టార్థంబు లిమ్మని
విద్యార్త్తు మూవారంబు లానతివ్వ దండ్ధపాలుండు బ్రాహ్మణోత్తముంజూచి నీవెందు
ల నుండి వచ్చినాడవు, నీ వృత్తాంతంబెయ్యది వివరింపుమనిన యుతనిం జూచి బ్రాహ్మ
ణోత్తముండిట్లనియె. పూర్వంబే నవిమాచ్ఛత్ర పురవాసుండనై యుండుదు. అచ్చటప
న్నిద్వాదశ సంవత్సరంబుల నుండి శంకరాపాతంబైన బ్రాహ్మణకుండి కాతీరంబు
9 న వసియించితి, ఇప్పుడీ శ్రీకాకుళక్షేత్రంబున వసియించుటకుం దగు జీవనా
ర్థంబు దశవృత్తులకై నిన్ను యాచించితినననిన దండ్ధపాలుండు సంతసించి
సభ్యకులు వినగా బ్రాహ్మణోత్తమునకి ధారబోసెను॥

॥శ్లో॥ ధాత్రీం వృత్తిం దశాత్మకం చ భువితే దత్తం విభోః పుత్ర సత్పౌత్రాదిక పరం
పరాన్వయ భవశౌత్రై ఖ్యాపి భోక్తవ్యమన్, సూత్రంబున వసియించి యుండుట
మనస్యాతిరేక తదీయోల్లాస పాత్రుండైన రవినాథునకు ప్రద్యాభక్తియుక్తంబుగను

ఇవ్విధంబున పలికి యుదకపూర్వకంబుగా దానంబొసంగి భూసురసమూహం
బుల భోజనంబునకుం గానియమించి వారు స్నానాలంకృతులైన మీదట వరుసనింగానక
అరయుండ దినవారలు వేదకియుండ ద్విగానమని వివరింప్పయతిదీనవదనుండై విప్రుల
భుజియింప్పంజేసి తాను భుజియింపక, యొక్కరుదభార్యస్త్రీరత్నంబు నిరీక్షించుచుకొని
యుపోతస్వాంతుండై తద్విధంబున కరుమందుచు, బహువిధధ్యానపరిష్టుండైగాం
తదితివృనకు దైవానుగ్రహంబున విశ్వాసమన్వితుండై యుండయు, తదీయప్రస్వప్నం
బున దస్వప్నవిభుండగు విష్ణుడు నిజబింబంబుల తెలిగాడి చూపిన అరు
దంతి నమస్కరించి దేవా మీరెవ్వరని యడిగిన. వల్లభదేవుండు మును దివంబున పాత్రి
దశకంబు దానంబునొసంగితి కపుంగవుండై వల్లభాఖ్యుండై నా పూర్వప్రకారంబువి
నుమున్న వాచ్చరపురంబు బాశబ్బం వ్యాకుంతి కాక్షేత్రంబున శంకరాలయసమీపం
బునందు విక్రమజాతుండైన వామనశర్మ స్వాపసమీపంబున వాంబిల్లక వల్లీకొవాల
16. బువిని షౌరుమధ్యయుప్రమాణాబలంబున వశియించి అస్మదియప్రతిష్ఠైయుగ
లక్షించి విప్రరూపధరుండనైవచ్చి నిన్నుయాచించితి, మత్ప్రతిష్ఠమొనరించి మ
త్ప్రసాదంబున నుప్పద్వైభవంబులు జెందుమనియానతిచ్చి మరియన్నమేను ద్వాదశసంవ
త్సరముల నుంచి యిందు వశియించి శంకరసాంవత్సరంబున యున్నవాడ, యితండు
మరియన్ని విశేషించి మత్ప్రియుండైన అర్జునునకు ప్రసన్నుండై అతనికి పాశుప
తాదిసాధనంబులొసంగి యిష్టావాప్తిచేసి అతనిచే తప్రతిష్ఠితుండై ప్రసం
న్నమల్లిఖార్జునుండను నామంబున వహించెనా వృన యిమ్మహాదేవుని క్షేత్ర
పాలనంబునకు ప్రతిష్ఠించుచున్నది మత్ప్రియంబు, నీవింక వృషవాసంబుల
స్పృశింపక భుజింపుమని యానతిచ్చె అంత వాడ్యుండైన వేలు తాంచ్చుదండిపాం

ఢు లెమ్మెగ సమార్థిం బొతించియీ స్వప్నప్రకారంబంత్తయు మంత్రిసామంత
హితప్రభృతి జనంబులకెఱిఁగించి భూజనకృత్యంబులుదీర్చి ఱితి సౌఖ్యంబుగా
రాత్రి వేంచ్చి ప్రభాతంబగుటయు కాల్యకరణీయ్యంబులుదీర్చి వంది మాగధపా
ఠక పఠిత నిజవిజయాంకితగీతంబులాకర్ణింపుచు, జననిఖిల విద్వజ్జనప్రధాన
పౌరోహితసుహృద్భటదౌవారికవిలసితంబగునాస్థానాంతఃసదనంబు
ప్రవేశించి విప్రానీకాశీర్వాదపాదంబునకనుమోదించుచు రమణీయ్య
చీనాంశుకరత్నకంబళవిరాజితాస్తరణంబునపాశీనుండై నిజపురో
హితుంగాంచి నమస్కరించి యద్దేవుంగాని తీర నిజపరివారసమేతంబుగా
ననిపిననతండు జనివారుని దేశంబు ప్రవేశింప్పాయుత నింబూజింప్పెత
దీయస్థాను మతిం భూవివరంబునందున్నదేవునింగాంచి స్వప్నప్రకారమూధుంఢాని
పింప్పు కాని శ్రేతమృదంగాదివాద్యంబులు భోరుకల్లత్రికాకులంబుచేరనేతెం
చిన దండ్డపాలుండెదురేగి మతులొనర్చె యనంతరంబ శుభదిన నక్షత్రంబు
న శుభలగ్నంబున లక్ష్మీయుతుండైన శ్రీవల్లభుని విష్వక్సేనాది పరివారసమేతంబు
గా విష్ణ్వ సూత్రానమోక్తంబుగా ప్రతిష్ఠించి వీరభద్ర, షణ్ముఖ విఘ్న
రాజ పార్వతి నంది భృంగి భైరవ సమేతంబుగా ప్రసన్న మల్లికార్జునస్వామి క్షేత్ర
పాలనంబునకు దక్షిణా దిశయందు ప్రతిష్ఠచేసి, త్రిలయద్వారగోపురకవా
టసౌపానవేదికసాలభంజికాస్తంభసంభృతమంటపసముచ్ఛ్రితప్రాకారగో
పురానీక విచిత్రంబగు ధ్వజపటాంకత్రేణికా భాసురకల్యాణచపద్మనాగార తోరణా
దుత్సవయంత్రసంచరణంబులు పూర్వకాలంబునసుమతి నిర్మించిన చందంబున
రచియించ్చి, రథవితా[redacted]నహారికాందోళికవాంపవాజివారణవాహనంబు

లొసగి, సర్వాభరణంబులొసంగి రాజ్యలక్ష్మీసమేతుండగు శ్రీవల్లభునికి సకలో
త్సవంబులకు నాకొంత గొరంత లేకుండ ధర్మార్జనంబుగా నరించి పురజనంబుల
కు సౌఖ్యకాలంబున జరుగునట్లుగా వసతులొసంగి- సుమతిభంగి కొన్నిదినం
బులువసియుండ్రకదలి చతురంగబలసమేతుండై కాంచీపురంబుచేరి అచ్చటి రా
జలోకంబులతో రణంబుగావించి పరాజితులంజేసి వారలచేత కప్పంబులుగొని
నావాహస్తిశైలంబున నిజవిజయాంక శాసన జయస్తంభంబు నాటించి వెడలి
1013. కటకాభిధాన పురంబునకు మహావిభూతితో వేంచేసి నారసింహం ధ్యానింగాం
చియద్వృత్తాంతంబంతయు నెను... ఆనందంబు పుట్టించి రాజ్యపాలన చేస్తూవు
న్నవారైరి. ఆకాలమందు ఆనంతరందండిపాలు ఇచ్చిన గంధ్వర్త్తులు అనేకదినములు జరి
గినవట. ఇప్పుడు ఖిలమై నూరు సంవత్సరములు అయినవట.

॥ ఆంధ్రునాథుని చర్యలు ॥ ఉత్కళదేశమందు ఉత్కళరాజుకు తనయు
లు లేక కూతురు వాకంతే పుట్టినందున కామారుచి నిమిత్తమై శ్రీకాకుళం వచ్చి స్వా
మిని గురించి తపస్సు చేసినందున కరుణించి ఆకాం వరాతిని కామారుడు గాజేసినాడు
. ఆ స్వామి ప్రత్యేక శైంకర్య విభవముల నిమిత్తమై అనంతపాలు నిపోటలు పాతు
డు ~~...~~ జు చాత నియమించి వుండగా వాకనా టిసమయమందు చారులు అ
నిగ్రహ. అపహరించినందున అతను తెలుగు వల్లభుని గురించి పశ్చర గాచేసే వరకు
అతి దూరాగతులైన తురకలకు అతిశయ వ్యాధులు గల్పించి తిగ్గి ధనములు తెచ్చి నిగూఢం
గా యిచ్చేటట్టు చేసెను. ——— . మరిన్ని ఈ దేవుకు కాకరపాడు కొండాచి
లంలో వున్న కాలమందు వామన శర్మ భార్య మహాపతివ్రత గనుక ఆమెకు ద్రష్ట
మై వుండు పెచాతను దినదినము ఆవు పాలు కాచి దేవునికి ఆరగింపు చేస్తూవు

దేవి. ఆమె కూతురు చిన్నది గనుక తల్లితో గూడ పోతూ వుండెను గనుక యితను
11 యెవరంటె తాత అని చెప్పేది. కొన్ని దినములకు ఆమె గ్రామాంతరం వెళ్లుతూ
కొమార్తెతో తాతకు పాలు ఆరగింపు చెయ్యమని చెప్పి పోయినందున ఆ
చిన్నది పాలు కాచి వేడి పాలు తీసుకొని పోయి స్వామి దగ్గర వుంచ్చి తాగుమన్నంత్రటు
మాటకే వుండె గనుక ఆ చిన్నదికేవల అజ్ఞాని అయినందున ప్రతిదినం తాగుతారన్నటా
త్వరగా తన మాతల్లి తెస్తె ఆరగించేను తెస్తే ఆరగించని పోతువు యేమని పా
లుకుండపయినె వేశి పాత్రచేసుకుంటానని అనె గనుక స్వామికి ముద్దుతోటి ఆరగిం
చెను. ఆ చిన్నదాని తల్లి వచ్చే పర్యంతరం యింత్రకారం జరిగిన మీదట. ఆబ్రాంవ్యాళి వచ్చి
కొమార్తెను పేరుగునెయ్యమే మాయనంటె తాత తాగినాడన్నందున నమ్మక యెవరి
కో పోశనదని దండించే వరకు చూపిస్తానమ్మని తీసుకపోయి తల్లిని వకచోట నవుంచ్చి
తాతా తాతా గుమని వేదవశాయ గాయత్రాప్రకారం తాగుతూ వుండగా యింతలో ఆ
బ్రాంవాణ్ణా ప్రి చూచినందున తాగడం చాలించినాడు. ఆ వేడి చాలనక అంతం పొక్కి
నది. ఈ పోతువు చాతను వల్లబ్బు నికంఠంలో తెల్పుగా వున్నది. ఆ బాలికకు ప్రత్య
క్షం యిచ్చినాడట.. — మరి వక నాటి సమయమందు పరిచారకు
డు వకడు చాలా మీరికరపాత్ర బయట వుంచ్చి సందడి చాతను వేమరి నందువ చారుడు
సంత్ర విరించి విక్రయించు నిమిత్తం వెళికియుండు నన్ను విక్రయించబడక తిరిగివచ్చి
తాను చేశిన అపరాధం సహించమని వేడియుప్పుటి జ్ఞానాము పెట్టి పోయినాడ
ట.. — మరి తెముకలు అర్చకుడు అత్యనాచారపరుడై వేశ్యాభుజం
గుడై యుండి స్వామిని పూజిస్తూ వుండగా వెంకనాడు రాజు స్వామి దర్శనానకు వచ్చి
12. వేణ్ణి చూచి పరిహాసించి వేశే అర్చకుని నియమించినందున స్వామి రాజుకల

లోవచ్చినా భక్తులకు అపవిత్రతవేదు హాని పృంజేనాకుప్రియంగనుకలిగి
నిరుపించరమని అన్నం దిద్దిన రాజు నిరుపించెను — — -

ఈప్రకారంగా అనంతదండపాలుని దినములలోనే జరిగినవి। ఇటుతరువాతవు పూర్వపురాజులసంగతిశాసనముల వల్ల విచారించగా తెలిసినవి।। — —

చతుర్థకులజాతుడైన ...క మహారాజు ఆంధ్రదేశానికిప్రభువై పంచ్చమహావిభవములలోని వుండ్డిమండలేశ్వరులకు, సామంతాధీశ్వరులకు అధీశ్వరుడైనాత రాజ్యం జరిపించ్చు జయస్తంభం నాటిపేశ విరుదుమందు వుండిగ వేల రాజులుగాల్చగా చతుస్సముద్రపర్యంతరం వున్నభూమిని జయించ్చిందులో విశాలుడై శక వరుసలు ౧౦౫౪ మొదలుకొని ౧౦౭౮ శకంవరకు రాజ్యపాలనచేసిసమస్తధర్మాలుచేసెను

తదనంతరం సంగ్రరాజేంద్రబాతరాజు యీదేశాలుయావత్తుసాధించ్చిశాలివాహనం ౧౦౮౦ శాలివాహనంప్రభుత్వంచేశెను। —— తదనంతరం ౧౧౬౧ శాలివాహనంమొదలుకొని ౧౧౧౩ సంవత్సరంవరకు ౧౪౧ సంవత్సరములుపైరుగంటిసింహాసనస్థులు ప్రభుత్వం చేస్తూవుండిరి। — తదనంతరంశ్రీమన్మహామండలేశ్వరులైన కాకతియ్యప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజులుంగారు ౧౧౧౪ శాలిశాలివాహనం మొదలుకొని ౧౧౨౩ శాలివాహనంవరకు ౫౪ సంవత్సరములుప్రభుత్వానికివచ్చి పృథివీపాలనంచేశెను —.

A12 అతనిపిమ్మట శ్రీవీరప్రతాపరుద్రదేవమహారాజులుగారు పైరుగంటిసింహాసనారూఢులై చరిమడుగండ్ల చల్లరాయూర గ్రామ వరకు ఆదినంది వారికి పలాయనంచూపించి తిరిగి చోళరాజుకుపట్టంగట్టి కాంచ్చిపురిరక్షించి పునహా బ్రాహ్మణప్రతిష్ఠచేశి యీదేవుని వృత్తరద్వారం కట్టించెన

వారే మందరోద్ధారుడై జగదేక వీరుడై ప్రభుత్వం చేసెను. [illegible]

ఆ కాలమందు స్వామిని పూజించు అర్చకుడు వకడు అత్యంత జారుడై వకవే
శ్యయందు బద్ధానురాగుడై ప్రవర్తిస్తూ నిత్యము సూర్యా రాత్రియందు స్వామివారికి
అలంకరించవలసిన పుష్పమాలికలు తీసుకొని పోయి వేశ్యకు అలంకరించి దానితోటి రాత్రి
రమించి వుదయాన స్నానం చేసి అర్చనలు చేస్తూ వుండేవారు. ఈ ప్రకారం వుండగా వొక
నాటి సమయమందు రాత్రి రెండు ఝాముల వేళ రాజు దర్శనానకు వచ్చే వరకు తలు
పు మూసి వున్నందున అక్కడనిలిచి అర్చకుల పిల్వమనే వరకు వారు కావలరులు వెళ్లి పి
లువ బోయినప్పటికి జారుడైన అర్చకుడు యధా ప్రకారం క్రీడిస్తూ వున్నాడు గను
క బోపు వారు మాట విని వేశ్యకు అలంకరించిన పుష్పమాలికలు (దిక్కిదారిని) తీసుకొని వచ్చి స్వామికి
అలంకరించి తలుపులు తెరచి స్వామి దర్శనం చేసిన పిమ్మట ఆ మాలికలు తీసి రాజుకు
యిచ్చెను. రాజు యింటికి వచ్చి ఆ మాలికె భార్యకు ఇచ్చే వరకు నవిగి వుండుట చేతను
పరీక్షించగా బారెడు వెంట్రుక వాసనయుక్తంగా యున్నందున పెనిమిటికి అగపర్చే
వరకు అర్చకుని పిలిపించి అతనివలన దేముడికి జుట్టు వున్నది మహాప్రభో అని
చెప్పినందుకు ఆశ్చర్యపడి వున్నదా అని అతనివలన వుదయాన అగుపరుస్తావని
శిక్షవేసిన్ను అంటే నాతలకు ఆజ్ఞ వున్నది అని చెప్పెను. రాజు శోధించవలెనని
వీళ్లని తీసుకొని పోయి గుళ్లో వుంచి జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి వుండుమని బంట్రోతులకు
ఆజ్ఞ యిచ్చినందున ఆ ప్రకారంగా వుంచే వరకు ఆ అర్చకుడు స్వామిసన్నిధికి పోయి
స్వామీ, నేను రాజుతో యీ ప్రకారంగా బలికినాను కరుణించి జుట్టు చూపించుము. చూ
పనే నియు శిరంబు పగుల కొట్టుకుంటానని పాషాణంబు తీసుకొని మూర్ఖత్వం వహిం
చే వరకు భక్తపరాధీనుడైనందున జుట్టు అగుపర్చెను. రాజు చూసి సంతసించి వుదయం

దరేచి స్నానం చేసి స్వామిని అలంకరించి జుట్టు పువ్వు పువ్వులతో జడవేసి వుండే వరకు రాజు వచ్చి చూచి జుట్టు చూపుమని అడుగగా ఆ వేమక పాశ్వ్యానకు వచ్చి చూడుమన్నాడు. ఆ విరాదబ వెనుకకు వచ్చి చూచే వరకు వుండె నమక కౌతుకంచేసి వాడే వెంయున్నసందే వాంచేతను వక వెంట్రుక బట్టలాగే వరకు చివ్వన రక్తం బిందు వరాజు మీద పడె ముగనుకనం మ్మరాజు చక్కగ పోయినాడు. అందున గురించి జుట్టునంబి అని పేరువచ్చినది. ఈలోగ వయినం పాటు దాంగదంచేత నమపాలనంబి అయినారు. — — —.

తదనంతరం యీ దేవస్థానములు నదీపాత మాయినమక అవధూతస్వామి యిప్పు నత్సురగాచేస్తూ వుంటె అతని స్వప్నమందు స్వామివచ్చి నా ఆలయములు నదీపాతమయినవి. నీవు యీరాళ్లు గట్టున చేర్చి తిరిగి గుళ్లు గట్టించమని ఆనతిచ్చినందున అవధూత నేమసన్యాసిని సన్నించి ఈమె మి అవతవి అని అన్నందున స్వామివారు సలవు యిచ్చినది. నీవు ప్రతి దినము మున్నుపైకం రాయిని దర్భగట్టి యీడిస్తే వస్తుంది. యీ ప్రకారం నా యోగబలంచేత గట్టుకు చేరుస్తూ వున్నాను. తదనంతరం గుళ్లు కట్టుడానకు ద్రవ్యం లేమలాంగం రెబ్బట్టిప్రోలులో ధర్మవంతుడైన వక కోమటి బాలాం అర్థవంతుడు వాడు నిత్యమున్ను వాడికి వచ్చిన ఆదాయమును ప్రతిదినమున్ను నూటికి వరహా చొప్పున తీసి నాకు అర్పితంగా సమర్పించడానకు కొంత ద్రవ్యం చేర్చి వున్నాడు. వాడి స్వప్నమందు నను వెళ్లి నీ చాతయిమ్మని చెప్పుతాను. నీవు పోయి దీసినంతల్లో యిస్తూ వున్నాడు. ఆపదార్థం తెచ్చి నా దెయికూని నా సంగల్పించి నన్ను ప్రతిష్ఠ చెయ్యుమని చెప్పినందున ఆ ప్రకారం వైశ్యుని దగ్గరకు పోయి ద్రవ్యం తీసుక వచ్చి పునఃప్రతిష్ఠ చేసెను. తిరిగి పునఃప్రతిష్ఠ చేసిరమూరమిస్టం సంవత్సరములు అయినవని చెప్పినారు —.

* అవధూత స్వాములవారు ప్రతిష్ఠ చేసిన తర్వాతను లో

షుకులు అనే బ్రాహ్మణుడు యీ స్వామి అనుగ్రహమున్ను పొంది కవిత్వాలు చెప్పి ముక్తి పొందినాడు ౧౫౦ సంవత్సరములు అయినది.

ఇతని సంగతి ఏమంటే శ్రీకాకుళానికి పశ్చిమముగా కృష్ణానది ఆవల కొల్లూరులో వుండేవారు. ఇతను బహుజారుడై శ్రీకాకుళంలో స్వామివారి గుడిదాసి అయిన చింతామణి అనే భోగందానియందు బద్ధానురాగుడై అనేక సొమ్ములు జాతి కృత్యంబులు మాని నివాసస్థా వుండి పైకసాదు తండ్రి తద్దినం వచ్చియుంటె కపోయి తిథిపెట్టుకొని రాత్రి అయినతరువాత దానియింటికి రావలెనని పగలేసంత్రవించి వున్న భక్ష్యంబులు మూటగట్టుకొని వస్తూ వుండగా కృష్ణాపూర్ణప్రవాహం వచ్చినందున నావతయ్యుండనేర్పరి గనుక నదిదాటి దానియింటికి వచ్చెను. వాండ్లు తలుపులు బంధించి మాళ్లదాక పోయ్యేవరకు మన్మథజ్వరంచేత తను లోపలదానియింటిచుట్టూ వున్న ప్రాకారం గొప్పది గనుక ఆ ద్వారంలేనిది దాటి గూడక వృత్తార పాశ్వగం పట్టి చెట్టుం వుండగా అక్కడికి వచ్చి వరసర్పం కాపున చుట్టుకొని వుండగాను త్రాడనే ఎన్నితా శ్విర్సం చాతను పట్టిగాపట్టుకుని ప్రాకారంయెక్కి దాటి లోపలకి పోయ్యేవరకు లోపల ద్వుతకర్యానకు భయపడి అదితనకు బ్రహ్మహత్యశాంగలదని యితనికి విరక్తిపుట్టే కొరకై వస్త్రాభరణంబులు దీసి వివస్త్రయై వచ్చియితనిముఖం చూడుదుట నిలిచినంతట తేది పారజూచి పూర్వజన్మసంచితంచేత తను విరక్తుడై దాసీకృపాంబుయుతురాలి అక్కడ వుండే సాముగిరి అనే యతిచేత తను ఆశ్రమం పుచ్చుకొని అత్యంత నిష్ఠచాత తను స్వామిని భజించి కవిత్వాలు మొదలయిన గ్రంథాలు చేసి ముక్తి పొందినాడు. అతను కృష్ణానిగూర్చి తెలుగులయందు ఆశుకవనము చెప్పుటచేత తను లీలాశుకుడైనాడు.

ఆటుతరువాత యీదేశములు మ్లేచ్ఛాక్రాంతములైనందున యిక్కడనుండి వేంచే తూర్పుదేశాలకు పోవలెనని యిఛ్ఛపుట్టినందుకు తూర్పుదేశమునుంచి జయపురము నకు రాజు భార్యాయుక్తుండై యాత్ర వచ్చి పుణ్యస్థలాలు సేవించి శ్రీకాకుళక్షేత్రం ప్రవేశించి స్వామిని సేవిస్తూ వుండగా రాజు భార్యాదేవి నిద్రించుచుండగా స్వప్నమందు నీ దేశానకు వస్తాను. బలాత్కారంగా తీసుక పొమ్మని చెప్పినందున ఆ రాజశ్రీ పెనిమిటి [illegible] చెప్పే వరకు రాజు వాహించి మరునాడు స్వామివారిని తెచ్చి బందీ పూరే ప్పటానికి సైన్యయుక్తంగా విస్తారం [illegible] పరిచారకులు అర్చకులు ఆబందించుట్టుకొని స్వామీ, [illegible] చూపోతావా అని దుఃఖించే వరకు [illegible] పశ్చిమముఖంగా వున్నవారు తూర్పుముఖమైనారు. ఈ అర్చకులు వకదినము ప్రయాణమై పోయి ఆ రాత్రి వక చోట పండుకొనియుండగా వారి స్వప్నమందు యీ రాజభూమిలో వుండవలెనని యిఛ్ఛపుట్టినది. మీరు విచారం మాని కంచుదగ్గిర వకానొక వృక్షం కిందను వక శిల వున్నది ఆ శిల తెచ్చి ప్రతిమ రూపంచేసి ప్రతిష్ఠ చేసుకుంటే రాత్రియందు వేను షోడశకళాపరిపూర్ణుడనై యుండి పగలు యిక్కడ వుండేను అని చెప్పినందుకు వారు తిరిగి వచ్చి స్వామి వారు శెలవు యిచ్చిన ప్రకారం చేసినారు ఆ రాజు ఆ విగ్రహాన్ని తీసుకుని పోయి తన పురమయిన జయపురమందు వుంచుకున్నారు అందుచేతను దృష్టాంతమేమంటే పగటి కంటె రాత్రి మహాత్మ్యంగా అగపడుతారు.

॥[illegible] కళింగపట్నం కయిఫియ్యతు॥

పూర్వం యీస్థలమందు కళింగదేశాధీశ్వరులు అయిన రాజులు రాజధానిగా వసియించి ప్రభుత్వం చేసినారని వాడిక వున్నది। కలియుగ ప్రవేశమయిన తరువాత మనుశాంయకళింగ గంగు అనే రాజు ప్రభుత్వం వహించి యీ స్థలం మందు [illegible]

ట్నం నిర్మాణంచేయించియిక్కడ కంచుమయమయిన కోటకట్టించి రాజమ
హాళ్లు కట్టించుకొని నివాసంచేశి కళింగదేశం యావత్తు ధర్మవంతుడై ప్రభుత్వం చే
శినాడు. --- పదరవోరాయ కళింగగంగు ప్రభుత్వంచేశేయడల కళింగప
ట్నం తెలుకు అవున్నత్వం --- పద్యములు ---

౧ ఎలో ప్రజనద్వయవిశాలోన్నతి జెలువొందు. పట్టణంబ పశెశోభావిభూతి.
హాటకరత్నకవాటంబుమీద ప్పైసూటివించెనుకంచుకోటమహిమ. సూరెలుకు
గుళ్ళచెంమగశిహానందప్లైనిత్యోత్సవంక్రీడ నెమ్మదనెరి. వంశధారానదీహారాశి
సంయుత సాగరసంగవిభ్రమమమర. కలిగిరాయ కళింగగంగు భూకాంతునడుమ
రంగమైన వలక్ష్మికళింగయునగ. స్వంగళద్వీపమనగ బ్రసిద్ధి మించు. సాగి మరియు
కళింగపట్నంబు ధాత్రి ||౧|| తారాపథోత్తుంగతోరావరరాంఛ పారాశిగంభీ
రహాటతంబు. లీలారసానేకబాలాచమత్కారశైలా నిరంతరాళోలనంబు. నానా
విచిత్రలో చారునాళ్ళు నామీద గానామృతోత్సవమానితంబు. స్వాంతానిమీదాని
తాంతాభరాజా వ్యాదాంతానుమీద పక్షాంతరంబు. భీరకీరమయూరకోకిలసారికా
రావకలకలోజ్వలకదంబ. నింబజంబీరవననికురంబములను. దంబమున్నెకళింగప
ట్నంబు ధాత్రి ||౨|| విలసితమత్తేభములు బారులుగ చూపుయు రుతురతురగంబులోకు
చూడు. బంగారు జలతారు పల్లకీలుగ చూడు. చక్కనియందలాలుగచూడు. వైశెలస
దైవదంగా రావపొకచూడు. ~~[illegible]~~ హొప్పినవతోకులగా
కచూడు. కర్పూరకస్తూరి గంధంబులుగ చూడు. చాకపుత్రి గంధమెకుచూడు
ఇనులుగలరాజకామినులుగచూడు. వనరుపిద్యలు వారలనాకచూడు. గలిగి
శ్రీపదండమ్మై షునతమించినయవు లోడకళింగపట్నంబు పెంపొసగెను ||౩||-

॥ నవరత్న మందిరోన్నత సౌధ వీధుల, మెుత్తమై వెలయు విప్రోత్తములను, సూ
ర్యసోమాన్వయ స్ఫురిత సౌబల్యప్రభాతిచే వెలయు భూపాలకులను, నవనిధానం
బులు భువి మించు వైశ్యులు శుభ విభవాఢ్యుల శూద్రవరులు, కాంచనరత్నసం
ఘటిత సౌధస్థిత పంచాననంబుల పర్యంతములు, విధి చతుష్షష్టి విద్యాప్ర
వీణా సుకవి చెలువల విట నట గాయక జాలి కావి, చారు భేరీ మృదంగ గంభీర మగుచు
ననచె నౌర కళింగపట్టణంబు ధాత్రి॥ ౪॥ మఱియును॥ రంగత్తురంగ సా
రంగ హాళి జిత తరంగమై వెలయు శిరంగి గములు, కుందనంబుల నొప్పు కోట్లకు
పడగలు పొందుగా నిలచి వఱలందు జనులు, వారకాంతల సద్వతికస్ఫూర్తిచే పాటిం
చిన యింగిలీక చయము, అమల ముక్తాప్రవాళాది నానారత్న రుచిరుకాదిన
మెఱుంగు ఘనులు, బహువిచిత్రాంబరానేకపంచలోహ, హరికస్తూరి గంధశాల్యప్ర
మహిత, భ్రాంతి ఫలములు చాత పాఖార మమర, నా నగరి మహోన్నత కళింగపట్టణంబు ధా
త్రి॥ మఱియును తత్పురంబున నొక్క విశేషంబు గలదందు॥ ఉ॥ వేగము శంకవేకన
వలీల మహోదధి వంశధారలో బాశ్రిత తీర్థమందు, శివభక్తి నిష్ఠుల చిత్తయుక్తమై
దేశుని గంగ మానవులు భాసిత మోక్షవిభూతి జెంది, గౌరీశుని గూర్చు నిశ్చయముగ
ఘట్టిగ శాస్త్రనిరూఢి నెంచ గనుము॥ ఈ ప్రకారంబా రమణీయ్య సుర
హా వంశధారా సంగమ ప్రదేశ పశ్చిమ భాగమందు తెంకణమొు జనములు నిఱి
విష్ఠి, అంతే వేదల్పున్ను గలపట్టణం నిర్మాణంచేసి పైదేవ్యస్వామి కప్పారేశ్వరస్వామి
అనే నామములు గల సూర్యుడనే నిమిది ని హాలయములు కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసి స
15 15॥ కలోత్సవములు జరిగించె నాడు॥ —— ఈ రాజు ప్రభుత్వంచేసే దినము
లలో యీశ్వర వరప్రసాదలబ్ధమైన వేముల వాడ భీమకవి అనేక వీశ్వరుడున

చ్చి, సన్నిధానమ్మునకు వస్తావని ఖబరు పంప్పించినందున. పూర్వాంతర గర్భితము
లైతే అయినకా రాజ్యగర్వంచేతను సందర్శితోన తరువాతనురమ్మనుమని కో
పంగా నలవుయిచ్చెను గనుక ఆ పాత్రలు విభిన్ని మకవి చింతనాసను దయినందున
కోపంవచ్చి రాయకళింగగంగుయొక్క విశ్వరూపం శాస్త్ర పాక్రాంతమయిన్నట్టు
న్నిట్లుగా నాపాక్షర సంయుక్తంబౌ బీజాక్షరములు ప్రయోగించి పద్యములు చెప్పినం
దున్ను రాయకళింగగంగు అయిన్నట్టి వానికైతే దపపరిభావము కవియొక్క దీవెన
నుబూంది పునర్హ రాజ్యప్రాప్తిపొందడానకు యోచనచేసి వేషధారులలో కలసి
తన స్వరూపప్రకటన కానివ్వక, కళింగపట్నం ప్రవేశించి విద్వాంసులయినంట్టు అదివి
రకు రాజ్యంచేస్తూ వున్న శత్రురాజు సమీపముకు వెళ్లీ వరకు నాటకప్రశంస చేసుము
లు కొన్ని వినోదించి తదనంతరం అత్యంత కౌతుకంచేతను రాయకళింగగంగు వేషంతెమ్మ
నిగమక ఆమోదించి, రాజలాంఛనమైన సింహాభరణములు, మరంతటి పాఠాన
ములు పరిచారకసముదయములు అదిగిపుచ్చుకొని అలంకృతుడై ఆస్థానోపారాంచే
సి. ఆయుధము హస్తములతో బిశత్రురాజుసభకు వచ్చి, కాంత్రదళిష్ట వినోదించి ధైర్య
స్థైర్యములు అవలంబించి అకస్మాత్తుగాను చూతమ శత్రువుని సమీపంకు వెళ్లి
ఖడ్గధారచేతను శిరచ్ఛేదనంచేసి తమే తత్పూర్వీకులయిన మంత్రి సామంతులు
పూర్వ్యం తనవారే అయినందున స్వాధీనంచేసుకుని పట్టాభిషిక్తుడై తిరిగి రాజ్య
పాలనచేసినాడు. ఈ రాజుయొక్క అధికారము జరిగిన తరువాతను కొన్నిదిన
ములకు సముద్రము పొంగి కళింగపట్నం సముద్రగామి అయినందున కోటకూ
డా సముద్రగామి అయినది. ఇప్పుడు సముద్రములో ౧.౩. రెండు మూడు ని
లువుల లోతున కోట ముందర వున్న చదురురాళ్లు, పుడతలకు తగులుతవని పాడ

లు వివరాపే పన్లై వాండ్లు చెప్పినారు. సదరు రాంయి కళింగ గంగు తొరుగా ముం.. కళిం
గ పట్నం సమగ్రంగా మి అయిపోయిన తరువాత మ పట్నంబే చూరాకు అయి పాడుకొవ్వు
15 విలాత్రం సాగుతూ వుండెను. తదనంతరం కటక సింహాసనాశీనులయిన గజపతులు
రయోదేశం ఆక్రమించి బహుదినములు ప్రభుత్వం చేశిన మీదట మొగలాయి వారు సమ
స్తదేశములు ఆక్రమించి ఆ ప్రకారం చెయ్యడానకు ప్రవేశించి సమయంలో మహా
మ్మదు శహా ల్లాపాదుశహా వారి తరపున ఆమీనములు (- రయోదేశాలకు దిగ్విజ
యార్థం బయలుదేరి నమటూచి వక్కపరియంతరము నున్న తాల్లూకాలు ఆక్రమించి
యీ దేశాలల్లో వుండే ప్రబలదేవస్థానములు శ్రీకూర్మం మొదలయిన వి పడగొట్టిం
చి దరగాలు మశీదులు కట్టించి యిదల యీకళింగ పట్నంబస్తీ చేశి పూర్వం రాయక
ళింగ గంగు వారి హయాములో నిర్మాణం చేశిన శివాలయములు విష్ణుస్థలములు
సమగ్రంగా మి అయిపోయిన వి పోగా శేషించిన మధుకేశ్వరస్వామి, కర్పూరేశ్వరస్వా
మి ~~[illegible]~~ మొదలయిన వారి మొకటి దేవాగారములు విభిన్నం చేయించి
దరగాలు మశీదులు కట్టించినారు. పూర్వం కళింగ దేశాధీశ్వరుడైన కళింగ గంగు
మహారాజులుంగారి ప్రభుత్వం జరిగిన మీదట ముసల్మాను జాతి యిస్లులకు
గురువు అయిన మహమ్మదు పైగంబరు దినములలో మహమ్మదు మదీనా పోంబు మొదలయిన
తమ గురువు అన్నతమ్ములం ... లో వచ్చిన తర్వాతలో ఒక యుద్ధంచే
శే. యిదల విశాఖపట్నం దగ్గిర వాళ్లు. జగన్నాథం దగ్గిర వున్న నరిశింగ ద్దా
టులో వాళ్లు ఆప్రకారం యుద్ధం చేశి ఆ తురకలు నలుగురు నాల్గుస్థలము
ల యందు ఆత్మాంతకురా మతుగలవారై వెలశినందున ఆ కటెద తురకలు దరగాలు
కట్టించ కొలుస్తూ వచ్చినారు. పెద్దవాడు అయిన మహమ్మదు మదీనాసాహెబు

వారి దరఖాస్తు కళింగపట్నములో అంతేమున గమక వారి జరతుకులు పాదుషావా
రి ప్రభుత్వంలో సదరు దరఖాస్తు రామతు వి విన ౧౧౭౭ ఫసలీలో - - తరువాత శ్రీకా
కుళంలో వున్న పౌజుదారు వల్ల మరమ్మతు చేయించి నిల్చినట్లైవే వ్రుదీ పారా
ధినలకు జరుగ గలందులకు వంశపరంపరగా యిచ్చిన జాగీరుగ్రామాదులు =

౧. నారాయణపల్లి — ౩ జన్నిపల్లి -

(౨) పాలపల్లి - = మరిన్ని గ్రామాదులలో యిచ్చిన యినాములు —

౯౪౦౦ కళింగపట్నములో కత్తులు ౯ కి.

౧౬౦౦ సో॥ వెండాలో కత్తులు ౨ కి.

౧౬౦౦ కాలీ దేవి గ్రామం కత్తులు ౨ కి.

కి ౧౦

౮౦౦౦ ఈ ప్రకారంగా ద యిచ్చి చేసిన సనదులు గ్రాయించి యిప్పించినారు గను
కసదరి ఫసలీలాగాయతు హైదరాబాదు నుంచి శ్రీకాకుళం వచ్చిన షౌ
జుదార్లు మరియు దారి వారికి ప్రకారం సాలు బస్తాలు మామూలు చూపిన జరి
గించినాము - - ఫసలీలో శ్రీకాకు - వారివేట వ్రాంసపాట వారి పరంగా ఆమె
నుగనుక వారి తరువాత మరింది విప్పన్న ఆముల మొక ద్వారు వయివచ్చి ప్రభుత్వంచే
స్వాపయిని వ్రాసి సమహమ్మదు మదీనా సామేబు వారి యొక్క దరఖాస్తు షైరాతు కిం
సదరు గ్రామాదులలో జరుగుతూ వున్న పది ఖత్తుల భూమి స్రీ బ జిరాయితి దాఖ
లు చేశికసు చే కళింగపట్నంలో కత్తి భూమి జారి చేయించినారు. సదరి సాలు
ఆత్రపరిమములకు సాలు ౧కి రు ౧౦౦౦ రూపాయలు జమాబంది చేయించు సరకారు
కట్టుబడి సాలు ౧కి డి ౧ రూపాయలు చూపిన దాఖలు చేశేలాగున నిర్ణయించి
తలిమ్మలు ౩౦౦ మున్నూరు రూపాయలు ఖైరాతు దరగా క్రింద మఖ్రాతి చేశినారు

స్తూ వచ్చినారు, తదనంతరం మహారాజశ్రీ కుంపిణీ వారు యీ దేశానకు ప్రభు
16 ఫి.B. త్వానకు వచ్చిన సాలు లగాయతు యీవరకున్ను సనదుల ప్రకారం జరుగుతూ
17 వున్నది. — యీ గ్రామక కళంగపట్నం తిపోర్టు న్న ౧౨౨౫ ఫసలి యువనామసం
వత్సర తేది ౨౨ జూను నెల ౧౮౧౫ సంవత్సరం జ్యేష్ఠ బహుళ ౧ గురువారం —
— ౩౭౯౦ జిరాయితీ భూముల వివరం —

౧౬౧౯౦			వరీ ములు —
—	—	౧౭౯౦౦	మెట్ట
		౧౨౬౯౦	పల్లం —
౪౪౯౦	—		కామ్నీలులో —
—	—	౬౯౦	మెట్ట
—	—	౦	అతిలి మట్టు
—	—	౮౯౦	యిళ్ల మట్టు
—	—	౦	చవిటి మట్టు
—	—	౦	ఇసికె మట్టు
—	—	౦	కొండల మట్టు
—	—	౧	పెంటలోకల పోయిన
—		౬౯౦	
—	౩౭౯౦౦		పుల్లములు —
—	—	౨౦౯౦౦	చెరువుల మట్టు
—		౭౯౦౦	జాతుల మట్టు
	౪౪౯౦౦		

—౨౩౭౯౨౦

మెట్టులు —   పళ్లములు —

౨౨౪౯౦౦   —౨౧౧౯౨౦ —

౪౬౯౧౭ — —   ఇనాముల తాలూకు —

౧౪౯౦౦ — సనదీ తాలూకు —

౪౯౦౦ మిరాసు జాగా హవాలా వాటిదారు

— ~~౨౪~~ —౨౯౦౦ మెట్టులు —

— —౨౯౦౦ పళ్లములు

౪౯౦౦ ————

౬౯౨౦ — మిరాసు మహా చేర్ వాటి ఇనాములు — పల్లములు

౧౯౧౦ కొండవీడు జగన్నాథా చార్యుల వారు —

—౨౯౦౦ మల్లవరపు వెంకట జోసి —

౧౪౯౦౦

౩౨౯౧౭ మజుకూరి ఇనాములు —

— ౭౯౨౭ మజ్జేవీరస్వామి యుతి తా —

— ౭౯౨౭ యోంవంది న్నాయుడు —

— ౧౧౯౦౦ కులకర్ణి రఘునాథ మహాంతి

— ౧౯౧౭ గ్రామపు లోకాయతుడు —

౦౯౧౦ గ్రామదేవతా —

౦౯౧౭ శిష్ట పాతంస్వాలు —

౦౯౧౫ — సరాబులు —

17B. ౦౯౨౫ — దంతాశావాడు —

౦౯౨౫ — బారుకయిలు —

౧౯౧౫ — — ఆసములు —

౦౯౨౦ — — ముప్పాటి —

౧౯౦౦ — — మంగళ్ళు —

౧౯౦౬ — — చాకలవాడు —

౦౯౦౪ — — (శ్రీ) సూర్యనారాయణుడు —

౦౯౦౬ — — (శ్రీ) విశ్వేశ్వరస్వామి — —

౦౯౦౪ — — సాతాని వెంకటు పంతు — —

౩౯౧౫

పొలి — మెట్ట

౩౦౯౦౦ ౨౯౧౫

౪౬౯౧౫

మెట్ట — పల్లములు —

౪౯౧౫ ౪౨౯౦౦ —

౨౪౨౯౧౫ —

మెట్ట పల్లం —

౨౪౯౧౫ — ౨౫౩౯౨౦ — ॥ ౧ [illegible] తాలూకా —

౩ జిల్లాలు తాలూకు ౨ పాలు [illegible] జిల్లా —

తోంటి భూమ్లు —

౬ చెరువుల తాలూకు —

౪ చెరువులు —

౨ - కరాయి —

౬ నూల తాలూకు

౨౨ — —

గ్రామం సరిహద్దు నిర్ణయము — ..

౧ తూర్పుకు ఏరు సాగరు సరిహద్దు —.

౧ దక్షిణంకు తమరవల్లి పుప్పదిడ్డ —.

౧ పడమటికి కమరవల్లి రాజమార్గంగారి జు —.

౧ ఉత్తరానకు ఏరు సరిహద్దు నిర్ణయం —.

॥ కష్టీయ్యులు కసుబే గంజాం పరగణా తీరస్తారు సర్కారు.

18 శ్రీకాకుళం పు॥ ౧౨౨౪ ఫసలీ ౧౮౧౭ సంవత్సరం యువనామసంవత్సరంబు యిత్రాబ ౭ ఆది వారం రోజు మహారాజశ్రీ కలెక్టరు మకెంజీ సాహెబ్ జురుబ్ ఆరగారి ముతసద్ది ప్రతినిధి మల్లయ్యగారి పరంగా కసుబే కరణాలైన జగన్నాథపట్నాయకుడు వ్రాయించిన వాకేత్తుంత్రకాగితం॥ — —

పూర్వం యీస్థలం బహు అరణ్యముగా వుండెను. పూర్వం అగస్త్యభగవానులు దేవతాప్రార్థన చేతను లోకోపకారార్థముగా వింధ్యపర్వతము యొక్క గర్వనిర్వాపణచేసే కొరకు గంగాతీరమునుండి తామ్రపర్ణీ తీరానుకు వెళ్ళుతూ యీరుష్టికుల్యానదికి వుత్తరపార్శ్వమందు శివప్రతిష్ఠ చేసి, అఖండేశ్వరస్వామివారు అనే అభిధానం యేర్పరచినారు అని చెప్పెను —

కలియుగప్రవేశం అయినతరువాత కొన్ని దినములకు దుష్టికుల్యా సాగర
సంగమ ప్రదేశానకు సామీప్యంగా వుండే పట్టణ, పల్లెవాండ్లు గూడెంకట్టుకొన్ని మం
దినివాసంచేసి మచ్చములవల్ల జీవనంచేస్తూ వుండేవారట. అప్పుడు లోనవారు అ
ఖండేశ్వరస్వామివారిగుడి - పడిపోయి అరణ్యభూయిష్టమై పుంజానమస్థాల
ములు వేసవుండెను. - తదనంతరం గజపతి సింహాసనస్థుడైన పురుషోత్తమదేవ
మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వకాలమందు వారి తరపున రామచంద్రమహాపాత్రు
డు అనే శూద్రుడు యీప్రాంతమున వున్న పల్లెలకు అధికారంచేస్తూ వుండేయి
దిలపదరు అగస్త్యులచేత ప్రతిష్ఠ చేయబడ్డ అఖండేశ్వరస్వామివారు రామచం
ద్రమహాపాత్రుని స్వప్నమందు ప్రత్యక్షమై పూర్వపువృత్తాంతము చెప్పి తను వున్నస్థ
లానికి కొమ్ము వారించి నవాశ్లైప్పున ప్రతిష్ఠచేసి అర్చనాది వుత్సవములు జరిపి
గించుమని ఆజ్ఞయిచ్చి అదృశ్యమయినందున, రామచంద్రమహాపాత్రుడు మరునా
డు లోచయాంతే పూర్వమందువేచి కావారులను వెంటతీసుకొని పోయి స్వామివా
రు శెలవియిచ్చిన ప్రదేశమందు అరణ్యం ఛేదించి, వెతకి చూచేవరకు లింగమూర్తి
తత్ప్రదేశమందు సరస్సు వుండిపోయి వపల్లము గానున్న అగుపడినందున రామచం
ద్రమహాపాత్రుడు తన మనోరథసిద్ధి కావడానకు సంతోషించి అరణ్యం యావత్తు ఛే
దింపజేసి, తత్పార్శ్వమందు కొత్తగ్రామం కట్టించి లింగమూర్తి నిర్దిష్టమయిన స్థలము
న శివాలయము కట్టించి ప్రతిష్ఠచేసి, అక్కడ నాగరి లిపిని వున్న శాసనం మీద అఖం
డేశ్వరుడనే నామం వున్నందున పూర్వం నామమే ప్రాశసిద్ధం చేసి యీస్వామివారికి భో
గరాగాలకు చట్టం భూమియినాం యిప్పించి యీగ్రామానకు గంజాం అనే పేరు
పెట్టి రేవుబందరు చేసినారని చెప్పినారు, తదనంతరం తెలగావుకుందదేవుడు

భుక్త్యం చేసే కాలమందు కాటంవరాంతా అనే తురక వడిశాదే సం ఆక్రమించి ముందు దేవతుల మొకటాదే వాలయములు విచ్ఛిత్తుం చేసే యధలప దరఖండే స్వర స్వామి వారి ఆలయం పడగొట్టించి లింగమూర్తిని కొంచ్ఛం భంధించి శిలంగాసే నంపుగల కొట్టించి యింలంను తీశివేశియిరువై సంవత్సరములు అధికారం చేశియిం స్థలానకు వచ్చియింబు ఊకుల్లాన దీక ఆవల తనే పేరనుగ్రామం కట్టించి నాడుగనుక కరావదా అనే భోధానం వహించి తదనంతరం మొగలాయి మొగలాయి వామనకటు చౌకీ మొదలుకొని యింలావలి దేశములు ఆక్రమించి (?) కాకుళం సరాకారులు గోదాల్కుండే శియిచ్చాంపురం తఖ్ఖచేసి. హైదరాబాదు నుంచి వచ్చిన శ్రీంజుదారులు అనకాంతరప్రగల జమీందారులు ప్రేరగణాలు మామిలియిస్తూత్తు చేసి యధలక సుబాపమేతు 3 గ్రామాదులు పర్గణా చేసి లివస్తాంన పరగణా అనే నామం ఏర్పరిచినారు. అందుకు గ్రామా
19 దుల పెరిస్తు॥

౧ కసుబే గంజాం —	౧ భీమపురం —
౧ పాతిఖండా —	౧ గంగాపురం —
౧ దామోదరపురం —	౧ పటాపురం —
౧ కంచుపురం —	~~౧ మునిసిపి పేటలు~~ ౧ మునిసిపి పేటలు రాజపురం —
౧ కరావదా —	౧ చిప్పగింది —
౧ అల్లియూబొందా —	౧ కొరంతాళిలు —
౧ నీలా(ది)పురం —	౧ కొత్తూరు —
౧ కంచరా —	౧ చికిలిఖండి —
౧ తలావల్లి —	౧ పాయం మృగాల —

౧ బల్లి బగరా = ౧ పాతావల్సాయి -
౧ కొండిలియా పల్లి - ౧ సీతారామపల్లి -
౧ జగతియా పల్లి - ౧ అగస్త్యనువాగాం -
౧ అరగాని లు - - ౧ సున్నాధరా -
౧ లాల్ మహమ్మదు సుబేదారు పల్లి = ౧ బాపులగాలు -
౧ తల్లా పల్లి - - ౧ నందవండా పల్లి -
౧ రాయిసన్న పల్లి - — ౧ సుత్తమవీడు -

౧౬ ౧౭.

వెరశి ౩౩ గ్రామాదులు కుతిరస్తాంన్ పరగణా అనే పేరు పెట్టి దేశపాండ్యా మజుందారులకు నడిపించి యిచ్చి ఆ మాన్ మాంబలియ్యతు జరిగించినారు।

ఆ సమయంలో దామోదరాచారి అనే వడ్డె బ్రాహ్మణుడు మొగలాయి తరుపున తిరస్తాను పరగణాకు అధికారం చేస్తూ వుంటే నగవంక నా ౧౭౦ శకంలో సదరు అజండేశ్వర స్వామివారికి మండపం కట్టించి అర్చనాదులు జరిగించుచూ సాధ్యముగా పూర్వం రామచంద్ర మహాపాత్రుడు యిచ్చిన యినాంచదర్ం అర్చైశ్వరణాలు భూమిన్నీ జారీ చేసినారు। — ఆసఫ్‌జావారు సన్ ౧౧౬౭ ఫసలిలో యీ దేశం ఫరాంశు వారి పరం చేసినందున ముశెబూజాం అనే అతడు యీ తురుపు ఫౌంజుదారి మొక్తేదారు అయి వచ్చి గంజాంలో మట్టికోట కట్టించి కోట పేంశ్వరచినారు

సన్ ౧౧౬౭ ఫసలి వరకు ఫరాంశు వారి అధికారం జరిగిన తరువాత నుస్సపాయి వారు జగన్నాథ గజపతి, నారాయణదేవు మొదలయిన వారు ప్రభుత్వం చేసినారు। సన్ ౧౧౭౭ ఫసలి ౧౭౬౮ సంవత్సరములో మహారాజశ్రీ కుంపి

[illegible]

౧౮ హాలు యీదేశం ఆక్రమించి మేస్త్రలు హాటుదార గారు చేదర్ కళతేరు గావ
చ్చియిచ్ఛాపురం కసుబా తోసి వేసి యింగంజాం కసుబా తోసి వేసి ఆ కాలాంతరువులో
వుండె గలజమీందారులను రూలు వర్తిల మానే పరగణాలు సమేతు అధికారం చేస్తూ
మజుకూరులో పూర్వం గ్రామసు వారు కట్టించిన మట్టికోట శిలలైవుండగా ఆస్థ
లమందు పునహా కోట కట్టించి అదివరకు వున్న గ్రామం కొట్టివేసి ఆస్థలానకు కూడు
త్తం నగ్రాస ముందు తిరిగి పట్నం కట్టించి ప్రభుత్వం చేసిన మొదట మేస్త
రు యిమ్మడు, మెస్తర్ మెన్ వారు, మార్గసు వున్లెం, జార్జి యుస్టాక్, జాన్ టూంబె,
మార్గసు వున్లెం, మేస్తరు క్రాపటున్, మేస్తరు మండ్రాలు, తాంమసు నబిల్లెను, వున్లెం
ఫ్రోసను, పెరుచేరి, దారగార్లు కలకటరు. అధికారానకు వచ్చి మామిలియ్యత్తు
చేస్తూ దర్బస్తు తాలూకానం వున్న సాయరు కలాంతిబాబతులు తాలూకా తోటి
శినాశ్వతపు జమాబందిమే ర్కరచిగ్రామంచేనే యిదల తోట స్థాంన్ పరగణాల
౧౦ చేరిన ఘువంటి కసుబా సమేతు ౪ హాలు గ్రామాదులు ముఠా చేసి హాలుధాం
దుకు తపిసీలు వారిక్ఫై విస్తు। —— —— —— ——

౧ కసుబే మజుకూరు. — —

౧ పాత్రిబందా — —

౧ దామోదరపురం — —

౧ కొంచిపురం — —

౪ శ్రీగ్రామాదులు హాలు నున్న ముఠా చేసి పతియాగంజాం ముఠా అనే
పేరుపెట్టి గతంవెయ్యిన్ని తొంన మదన్నామరూపాయల కుయూలం చేసి నారుగ
నుకమా కసుబా కాపురస్థులైన నిత్తానం దద్రామరాజు గారి పసంత్వరాల పలనే పద్దె

బ్రాంహ్మలు గ్రామంట్లులో కొనుక్కొని తరవాత ఫసాలు సాలు యినాంగా వెయ్యిన్ని
యినవను న్నూరు రూపాయిల చొప్పున దాఖలు చేశి అధికారం చేస్తూవుండగాను

పయినప్రాంతదేశం దొరగారు మేస్తర్ రాబ్బెను దొరగారు, మేస్తర్ అలక్జాం
డరు దొరగారు, మేస్తరు త్రావర్సు దొరగారు అధికారములు చేసిన తరువాత ము-
మేస్తరు వాలయిస్నాట్టుసు వృద్ధాయిస్యాంటరు దొరగారు కలకటరి చేస్తున్నారు.

॥ దేవాలయముల యొక్క కయిఫియ్యతు ॥

౧ ॥ ఈ గ్రామానకు వాయవ్యకోణాన శ్రీ అఖండేశ్వరస్వామివారి దేవాలయం.
యిందున్ను వారి కీర్తి ప్రయిన ప్రాంతం దమయినది. ఈ స్వామి వారు మంటులో వుండ
గా పారదవు చేరి దొరగారు అధికారం చేసేటప్పుడు బహుజనద్రవ్యం కూడబె
ట్టి దేవాలయములు కట్టించినారు, దీనికి నడిచే మర్యాదలు మేస్తరు టూరెం దొరగా
రి పాయింతులో వీరి ఇనాం జిరాయితి దాఖలు చేశి సాలు ౧కి ౧౦ యినాబ్బె
ని యిది రూపాయల చొప్పున నివేదయం చేశినారు గనుక సదరుప్రకారం జరుగు
తూవున్నది. సదరు అఖండేశ్వరస్వామి దేవాలయానకు వుత్తరప్రామ మధ్యమందు
శ్రీ జగన్నాథస్వామి గోపాలస్వామి వారి దేవాలయం వారికీర్తి యేమంటే, పూ
ర్వం ఇమిగలాయి వారి అమలు అమల్ ప్రభుత్వంలో దామోదరచౌదరి ప్రభుత్వం
చేస్తూవుండే యెడల మెకానాక వర్తకుడు దక్షిణదేశం నుండి వొడ మీద సరుకుల
గు. మతి చేసుకొని తన నివాసగ్రామంలో శ్రీ గోపాలస్వామి వారిని ప్రతిష్ఠ
యవలెనన్న తాత్పర్యం చాత సు శ్రీ విజయగోపాలస్వామి విగ్రహాన్ని సంపాదన చేశి
వొడమీద వుంచుకొని వొడ రవానా చేసుకుని సముద్రం మీద వచ్చే యెడల దై
వమాయచేతను, వొడలోప బిరుసు బడి వొక ద్వీపాంతరమందు పట్టె గనుక వర్త

కుడు అత్యంత విచారం చాతను తన యిష్టదైవమయిన విజయగోపాలస్వామివా
రికి మనస్సులో ధ్యానంచేస్తూ నిద్రించేయడల ఆరా(త్రి) స్వామి వారు వర్తకునికి తే
తుని స్వప్నమందు పొడచూపి చెప్పినలాంఛుయేమంటే నీవు యింతమాత్రం విచారపడ
వద్దు. ఉదయము మత్స్యవరకు నాయొక్క రంతోరథం చాతను ఋషికుల్యాసాగరసంగ
మప్రవేశవమందు సంజారంకే వున నీయొక్క వాడప్రవేశిస్తూ వున్నది. ఆ కడ వాడలం
గరుచేశిస దరుస్థలం వృద్ధభూమి అయిన ఆ కడ నివాసం చెంద్సతాత్పర్యంవున్నది.
ఆ స్థలమందున స్మరప్రతిష్ఠజేశినంతల్లో నీవు సంతోషంగా నీ వాడ తోసుకొని నిజస్థా
నంప్రవేశించగలవని ఆనతిచ్చినందున వర్తకుడు మేలుకొని చూచే వరకు ఆ స్వామివారు
కలవుయిచ్చిన ప్రకారం వాడ ఋషికుల్యాసాగరసంగమప్రవేశవమందు నిలిచి వుంటే గనుకవ
21 ర్తకుడుమ్మైవ మాంయయని తెలిశె వాడలో వుండి గట్టుకుదిగి. సదరు హాదా మెందర చౌదరీ
లతో చెప్పినందున తక్షణమే స్వామివారిని వేంచేపుచేసుకుని వచ్చి దేవాలయం కట్టించి (శ్రీ)
గోపాలస్వామి వారిని (శ్రీ) జగన్నాథస్వామి సమేతంగా ప్రతిష్ఠజేశి. సకలోత్సవములు
జరిగించినారు. తదనంతరం వర్తకుడు వాడ తోసుకుని నిజదేశానకు వెళ్లెను. దామోద
రచౌదరి (శ్రీ) స్వామి వారియందు అత్యంత భక్తిగలవాడయి (శ్రీ) స్వామి వారికి సర్వా
లములు భోగరాగాలు జరగగలందులకు భూస్వాస్థ్య ఇనాములు॥

భ ౪౦- అల్లాబాదా — — గేదెల నారాయణ వల్లభుల నామధేయ-

౧౦ మెట్ట- -మయిన

౩౦ పల్లం- భ ౫ చత్రపురం మెట్ట

౩౦ భీమపురం పల్లం- ,, ౫ గోపాలపురం మెట్ట-

౩౦ రాజపురం పల్లం- ,, ౫ సీతారామ పల్లి మెట్ట-

౩౦ సంవత్సరా పూర్వపల్లం — — ౮ వడియాలం గం.బాలం —

౧౧౩. ౩ వెంట్లు —

౨ పల్లాం —

భరణాలుగా మాన్యములు యిప్పించి సభాబులచాత ను సనదు వ్రాయించి యిప్పించి

(౩) సారథి. — శ్రీ గోపాలస్వామి జగన్నాథ స్వామి దేవాలయంకు దక్షిణంపు శ్రీ
శ్వర స్వామి దేవాలయం, అభికత్తు యేమంటే శా ౧౬౮౪ శకంలో ముజుకూరుకా
పురస్థులైన కరుణగా సాపు అనే కాపు దున్నుతూ వుండగా నాగలికి తగిలిన లింగము
4 లోతగా దేవరకు ఆస్థలమందు ప్రతిష్ఠించగా, లింగ మున్నందు అనపడినందున
ఆ సమయంలో గజపతి నారాయణదేవు రేవుతెరపు దానోగాధ నిరాం అనే రాజపు
త్రుడు గుడి మంటపం కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసి గుత్తేశ్వరుడనే పేరుబెట్టి భోగార్థం యిలు
వైభవాలు భూమి యినాం యిచ్చినారు, తదనంతరం టుంకాలం ధారవారి వాయం
ములో యినాం తీసివేసినారు గనుక తిరిగి యిచ్చినారు సుబరాహారు దియం చేసి
నారు గనుక సదరు ప్రకారం జరుగుతున్నది — ఈ స్వామివారికి తూర్పుభాగమున వున్న
భీమేశ్వరస్వామి దేవాలయం శా ౧౬౩౮ శకంలో నిరిమాంజీ అనే తెలుగు బ్రాహ్మ
ణుడు దేవాలయం కట్టించి లింగప్రతిష్ఠ చేసి భ ౧౧ భూమి కొని భోగార్థం యినాం యి
ప్పించినారు, ఇప్పటి వల యినాం మనకూడు అయినది.

22 — పయినిత్రాణిన జగన్నాథస్వామి దేవాలయానకు దక్షిణముందు వున్న శ్రీ
వేంకటేశ్వర స్వామివారి దేవాలయం శా ౧౭౧౩ శకంలో మేస్తుంరు నటన్గాసుదారగారు
ప్రభుత్వం చేసేటప్పుడు వీరిదు బాసిలో గరాం పూంటి జగన్నాథాన్ని పంతులువారు
వేంకటేశ్వర స్వామివారికి దేవాలయం కట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసినారు.

౬ ఈ దేవాలయంకు దక్షిణాన శివాలయం కట్టించి (శ్రీ) రామలింగస్వామి వారి లింగము
తెని ప్రతిష్ఠ చేసి భోగార్థం భ ౧౦ం భూమి ఇనాం ఇప్పించినారు.

౭ ఈ గ్రామంకు తూర్పు బాజుపల్లిలో శా ౧౬౭౬ శకంలో కం సారవీరన్న అనేవాడు
శివాలయంకట్టించి ప్రతిష్ఠ చేసినందున అప్పుడులో అధికారంచేసే దేవరాయస్వా
మి వారికి భోగార్థం భ ౧౭ భరణాలు భూమి ఇనాం ఇప్పించినారు, ఇది ఇనాంతో
శివేశిసాలు ౧కి ౧౭ చొప్పున క్రయం ఇప్పించినారు గనుక జరుగుతూ వున్నది.

౮ పడి తూగంచాంలో గోపాలబు శివాలయం అభీకత్తు - శా-౧౭౦౪ శ
కంలో మజుకూరు కాపురస్థుడైన గరాయి సాంతరాయుడు దేవాలయంకట్టించి
ప్రతిష్ఠచేసి బరడి తాలూకు తాం భ ౨౦ం భరణాలు భూమికొని ఇనాం ఇ
ప్పించినారు. —

ఈ దేవునికి పడియాగంచాంలో భ ౭ ఇనాం వున్నది. — — —

23. యూదామ్మ పడియాగంజాం కసుబాకరణం జగన్నాథపట్నాయకుడు వాకేకత్తు పత్రి
శాస్త ౧౭౨౭ షసలి ౧౮౧౭ సంవత్సరం యువనామసంవత్సరం -

కరణీక స్థితిని గురించి నందుకు పూర్వం పురుషోత్తమదేవు మహారాజులుంగారు
ప్రభుత్వంలో వీరి తరుపున యీపల్లెకు అధికారంచేసే రామచంద్ర మహాపాత్రు
డు యీస్థలంబస్తీచేసి పరమానందపట్నాయకుడికి కరణీకం యిచ్చినారు గనుక
తబా విగాంతరేంత తస్యంత తివార్తైన షువంటు పదరు పరమానందపట్నాయకుని
కి తొమనిమిదో పురుషుడయి నషువంటున్నీ, జగన్నాథపట్నాయుడు అను
భవంచేస్తున్నాడు. — ఇతనికి నడిచే కరణీకరస్మియి
నాం భ ౨౭ అయిన పాటుగల్లాకు భరణాం ౧ కేతు ౧ ముక్కోదుడ్లుకు రు ౧ కి ~~కూ~~

కూతుం ౪౦ బాను మరామయాలువున్నవి।

౧ కసుబె పతిరాగంజాం గ్రామాలు లాంతపిశీలు -

౧ ఫయుతుఖా ——

౧ బొంకవల్లి ———

౧ ధనుకా ———

౩

ఈ గ్రామంయొక్క సరిహద్దులు ———

తూర్పునకు పాగి జిందాగ్రామంయొక్క పొలాలనువారాకు ఆశెంతి నంద దక్షిణాందు సిరికుల్లానది ఆవల భాగంన గ్రామనే వున్నవరనంది — పశ్చిమం కాంచిపురం బిరిది తాలూకాయొక్క కల్యాణపురంబటముక్తే గ్రా పొలాయినంది —.

ఉత్తరం పాయివ్యాయి తాలూకాఖ్యంబకుంటాగ్రామనంది — — — —

ఈ మధ్యను వున్న భూబంద్య ఖరగాలు — ౧ —

23B వెంట్లు — ౬౨౨౧ — పట్టి — —

౩౭౬౨౪౦ ౩౦౦౩౪౦

మినహాయి అసామీలు — — —

౧౬౬౭ గ్రామబస్తీయము మజుకూరు కసుబె — — —

౧౩౦౦ కసుబాగంజాం — — — —

౧౩౭ పతిరాగంజాం — — ——

౨౦౭ ఫయుతుఖా — — — ——

౯౭ బొంకవల్లి — — — —

౪౫ దముకాం - -

౧౬౫ వెలతెల - -

332 దారలు వుండేలోతులుబంగాళాలు గనికి - .

౨౨ వూలదారగాఠబంగాళా గనికి లోతు గనికి - -

౪౦ పాటుకోలుదారగాఠబంగాళా లో గనికి - - - -

౪౫ నెలగ్నను బంగాళా గనికి - - - - -

౨౫ పాయుకేశాలి బంగాళా గనికి లోతు గనికి - - .

౩౫ ఠాకేంరు లోతు గనికి బంగాళా గనికి - - -

౧౫ నందూరుబ్బేమరాజుబందంబల్లయ్య(కి) ష్ణం మ్మలోతుగనికి

౧౫ - - శికనం లోతు - గనికి - . .

౨౫ దబ్బివాకు - .

౩౦ - - - పాలు లోతు గనికి - - . .

౨౦ - - - మంబరాం లోతు గనికి

౧౦ - - - రేంకువీరు లోతు గనికి

౧౫ - - - శింకేవేరు లోతు గనికి

౨౦ - - - - - నరిజవపూరం లోతు గనికి

౧౫ - - - వుంచెరు లోతు . గనికి

332

౧౪౩ గొరచరభూములు - . .

౨౨౪ రాజమాగాలు - - .

౧౯ -- -- శాంతి గుంటలు -

౨౮౬౮

౧౨౪౦ మహమ్మదు షైఖాను మసీదులు ౨కి -.

౧౨౯౦ ఆసుపత్రి -

౩౬౯౦ దేవాలయములు ౩కి -

౧౬౦౯౦ బడిలు -- ౧కి --

౨౬౮౮౪౦ అయిన --

౧౧౬౮౪౦ పల్లం జలాశ్రయాలు --

24 ౮౮౦ రుషికుల్యానది -

౨౬౪౦ వృష్యపరలు --

౨౯౬౯౦ చెరువుకట్టులు ౧౨కి --

౩౮౯౩౯౦. ౧౧౬౮౪౦ గొడ్లతత్వము.

౨౮౧౮.

మెట్ట ... పల్లం ...

౯౮౩ . . . ౧౮౩౯ -

వినవారియునామములు - - - - .

దేవత్వం --	దాసయునామములు --	మజుకూరీలు --
౯. జగదామహాంత్రవల్లి -	౧౭ గోవిందాచారి - -	౮౯ కరణాలు -
౩ గ్రామదేవతర్సుములు.	౧౦ లోకనాథాచారి.	౮౦. పల్లం -
౯ జగదాబాలంకేశ్వరస్వామి.	౯ పరమానందాచారి.	౯ మెట్టు ---
౯ శ్రీగోపాలస్వామి ---	౬ కృష్ణాచారి	

౩౦ శ్రీరామేశ్వరస్వామి - | ౩ కారువేరువనే బ్రాంహ్మణులు | ౪౧ ౪౧

౮. శ్రీ జగన్నాథస్వామి ౧. ౨౮ గ్రామము బాకలుకోటాలు

౧ పల్లం ౩౬ ౯౨౩ -

౩ మెట్ట .. ఇవి ఈ గ్రామందులు ప్రధానులు ఇచ్చినవి, గాని

౧౬ పొలందులు సనదులు ఇనాలుగా ఇచ్చినవి కావు — —.

మెట్ట .. పల్లం ..

౩ ౧౩ -

[illegible]

తతిమ్మా — — — —

౨౦౩ -

మెట్ట .. పల్లం ..

౧౭౧ - ౧౬౨౮ -

24 B. కి యివి నీను ధారగారు వచ్చి ఇండా తరస్తాను పరగణా యిజారాచేసిన పృథుమ జకూరు లోచేరినట్టు వంటి ఇన్నీ రుషికుల్యా ఆవల వుండే ఇట్టు వంటి న్నిపొలం గ్రామనిగుత్తం లోకలిసి పోయినది - ౩౪౦ -

మెట్ట ... పల్లం ..

౪౦ ౩౦౦.

గాక తతిమ్మ మాంలకు దారు జిరాయతీ - -

౧౮౬౩

మెట్ట ... పల్లం ...

౧౩౧ ౧౭౨౮ ...

25 A. ఇరూడాస్తు తరస్తాను పరగణా పటియూం గంజాం ముఠా పాణి జం దార్ గ్రామ మరికాం పటత మునాం తి వాకి కట్టు స్త ౧౨౨౪ షసలి ౧౮౧౧ సం॥ — — —

౧ పాణిజం దా గ్రామం -

౧ మందా పుంటి . .

౧ పతియా పుంటి . . .

౧ వించనాపల్లి . . .

౩. గ్రామం సంహద్దుల నిర్ణయం -

తూర్పుకు సముద్రం నంది - దక్షిణాన పతియా గంజాం కొంకణాలు నేవేల నంది -

పశ్చిమం ౧ పతియా గంజాం ను వాం ౧

~~బాంధా ఆనే పోలనంది~~

బాంధా ఆనే పోల నంది - ఉత్తరం పోబాంలు తాలుకా గోకరాబుధపాలాలు నంది -

ఈ మధ్యనున్న భూబందు జరతాలు ౧

౩౬౧.

మెట్టు - - - పల్లం -

౩౬౪ ౩౧౧౮ . .

మిన హాయిం సాధ్యాయాలు - -

౩౧౧ మెట్టు . . .

౧౬౪ గ్రామ బస్తాలు ౪౯ -

౫౪ దారి భూమి - -

౪౪ దారలు తోటలు బందాలు ౨౯ -

౫ లాంచ్ దార గారి తోటలు . . .

౨ వారకు బంగాళా ౧౯ - - -

౭ లంక స్తంభాలు -

౧౦ పాదిరి గుడి -

25 B.

౪ కువురాం ...

౪ బుత్తులవేంతాం ..

౬ జెంటుదారవేంథ ...

౧౪

౭ జగన్నాయకులు దేవాలయం ...

౪౭ లోపలు ౨కి ...

౩౧౨. ౨౨౧౬. పల్లం జలాంగ్రుగయాలు —

౧౬ చెరువు కుంటలు —

౧౦ మూయియాల్పు కి —

౨౦౦ పుష్పకాలములకి —

౨౨౬.
౨౦౦౦. పుష్పపండేపర

౨౨౨౬.

౨౭ ౩౮ ... గాకతతి వర్మా సాకభూములు —

మెట్టు ౧౦౨౪ పల్లం —

౨౧. ౧౦౨౧.౫ ఇనాములు

దానములు — మజుకూరు యినాములు —

౨౫౦ అన్నవరపు బుచ్చన్న మెట్టు.. ౩౭ కరణం మెట్టు ..

౨౫౦. బాలంబా బాల్పుయిమెట్టు. ౩౦ గ్రామ బాంకలు మెట్టు-

౭ ౬౭

ఖరీజు

౨౦ గాక తతి వర్మాజిరాయతి ౧౦౦౪ మెట్టు.. ౧౦౦౧ పల్లం

26 A. యీదాస్తు తం॥ రామేశ్వరపురం మునవది యాగంజాం తాలూకా నున్న ౧౨౨౮ ఫసలీగల ౧౭ సంవత్సరం కరణం జగబంధు మదశాయి —

కరణీక స్థితి నిమిత్తం చెందుకు పూర్వం సర్కారు కారుల యిదరాజ్యాలు పొందుకొని వారి చేత మయిచ్చబడ్డ కరణీకం కాదు. మేస్తరు వరిహ్లాను దొరవారు మేస్తరు వయిపుడా రగారి వారియామములో యీ జిల్లా కింద వున్న ఆమానిదరగాలు అధికారం చేస్తూవుండే యిండల పయిని వ్రాసిన కరణాలకు వ్ప ౧౦౦ షసలీలో కరణీకం నిర్ణయించినారు గనుక దావిదా కరణీకం చేస్తున్నాడు. ఇతనికి ఆయిన పంటలో భరణం గాక తూము మన్యాలు లకు రుగాక ఒంటు బొప్పునకుసుము వున్నది. యినాం భూమికి మినహాయింపు వున్నదికి దపాలు మెట్టు భూమికి తాతమ్మ భగతకి యినాం జరుగుతూవున్నది—

॥ రామేశ్వరపురం గ్రామం యొక్క సరిహద్దుల నిర్ణయం॥

తూర్పుకు వది యాగంజాం సబ్జాను దొరవారి బంగాళా సంధి — —

దక్షిణానకు తిరస్తాను పరగణాను శాసనం వుప్పుమేరు సంధి — — — —

పశ్చిమం తిరస్తాను పరగణా నీలాద్రిపురం మచ్చి భూయిసుద్దె సంధి — — —

ఉత్తరం వది యాగంజాం — ఈ మధ్య వున్న భూములు — —

ఈ మధ్య వున్న భూములు —

మెట్టు	పల్లం
౪౭౬	౩౬౮

మినహాయింపు ఉసాధ్యాయాలు — ౪౪౩.

మెట్టు	పల్లం
తపిశియ మెట్టు ౩౭౮	౮౫ పల్లాలు —
౪౧ రాజమార్గాలు. ౩కి —	౧౪ చెరువు తుంట్లు ౨కి —

—౨౫ - గ్రామబస్తి . . | ౩౦ రమికుల్లో —
౬౦. వతియాంగంజాంబస్తికందవాళ్లు | ౧ నూంతులు ౨కి —.
౪౦ చనతంబినాయుడు కొబ్బరి తోటలు. | ౭౮౫ ———.

భాగం కాంచీపురం మజుకూరు భరణాంగం గాకతలతిమ్మ.

— ౨ గిడ్డంగి తోటలు.
౪ షరీకు తోటలు.
౧౦ మెరుపు దార గారి తోటలు.

26 To. ~~౫౨~~ గారి భూమి స్వదవతి యాయిన్యువేశనభూమి —.
౪౨. గారి భూమి స్వదవతి యా~~మలుజయచంద్రు తోటలకి~~ —
౧౦ ధనుంజయ చంద్రు . . . తోటలకి
౫ టూరదం దారి గారి తోటలు — —
౬ బుట్టు దార గారి తోటలు —
౭౨ కోపలు దార గారి తోటలు — .
—౨౪ మెకసలు దార గారి తోటలు.
—౨౦. ముతేలుచవ్వకిరేవు తోటలు.

౩౭౭ అయిన.
౧ ఆశమ్మ గుడి తోటలు ——.

౩౭౮
గాకతలతిమ్మ సారభూమి — ౪౧౪
వెట్టు . . . పల్లంలు
౭౦౧ ౩౧౩ - ~~మనవేలుగారిసాములు~~

చినవారోయినాములు — . ౩౩.

మెట్ట ౫ — పల్లములు —. ౨౮ —. తోపిలు — .

దేవత్వం. — దానాలు — . — మజుకూళ్లు —

శ్రీ, ఖండేశ్వర స్వామివారిపల్లంలు. ౦ — ౨౦ కరణాలు —

౯ మెట్ట.

అగ్రహారపల్లం —

౧౧ గ్రామచాకల్లు

౩ మెట్ట.

౮ పల్లం —

౩౧

గాక తతిమ్మా జరాయితి — — —

మెట్ట . . — ౩౮౧. పల్లం . .

౯౬. — ౨౮౫ కయామస్తులిరస్తాను

వశైరా పరగణాలు యిజారాచేసేటప్పుడు అతని ముస్తాజరిలో పోయినవి —

27 మెట్టు జిరాయితి — ౯౬ — యినాములుభ౫వెరశిభర

ణాలు ౧౦౧౫ గాకతతిమ్మపల్లంలు ౨౮౫ —.

28. యీదాఖ్లా మంకాంచిపురం ముడెవడి యీదంబాంపర్గణె లిరస్తామ కరణం

బసవరాజు మరునాన్న ౧౨౨౪ షసలి ఆనంద ౧౮౧౫ సంవత్సరం. —— ——.

కంభోకం స్థితిని గురించి వందుకుము

మం కాంచిపురం — . ౧ చెన్నకేశవపురం — ఖాఖ్లాంత

౧ మం దాళ్లంద పల్లి — . పిసేలుస మేతగ్రామయందులుసరి హద్దులు

నిర్ణయం ।- తూర్పుకు వడియాం గంజాం తాలూకా మడా ఆనే పొలం వంది-

దక్షిణం - చిన్నతంబి నాయుడు తోట వంది-

పశ్చిమానకు కొండవడా గ్రామం వుందండా శిరుడ తు వంది | ఉత్తరానకు బెరిడి తాలూకా కుల్లాసాపురం పొలం వంది —.

ఈ మధ్యనే వున్న భూబందు వివరాలు —.

౬౨౩.

మెట్టు..	పల్లం..
౪౭౩.	౨౨౦.

ఆసామ్యాయిత పిశీలు ప్రకారం —.

మెట్టు తాలూకు.	~~…~~ పల్లం తాలూకు.
౨౭. గ్రా, వంబస్థం.	౩౮ మడి కుల్లాసది —.
౫౧ వడియాం గంజాం లోకల్ ఆశనది..	౧౭౧ చెరువులు ౪కి —.
	౧౭౦...
౬౪ తోటలు తాలూకు ౪కి -	

౧౪ శ్రీ గోపాలబి పుర్వ్యు తోట.

౧౦ చిన్నతంబి నాయుడు తోట.

౨౦ బాలకృష్ణం నాయుడు తోట -

౨౦ రస్తాలు మెడ్డ —.

౬౪

౧౭ రాజమార్గాలు —.

౨౭ ఇసుక వేసిన భూమి.

౪౩. గోచర భూమి స్వాధ వతి —.

౨౩

మెట్టు. ౧౭౦ ౨౩. ... పల్లం.

౨౮. గాక తలిమ్మసారభూమిబంధులు— . ౪౭౦

మెట్టు . . . పల్లం . .

౨౩౦ . . . . . ౨౨౦ .

మినహాయింపులు — — — . .

మజుకూరి తాలూకు— . ౧౦ కరణాం ఇనాములు పల్లం— .

— ౧౩ గ్రామకంఠాలు పల్లం— .

తలిమ్మా జిరాయితి— . ౨౩ . ౪౨౭

మెట్టు . . పల్లం -

౨౩౦ . ౧౯౨ కెయిం మన్యవయిత్తా

జోళెలో మినహా అయి పోయినది . . మెట్టు పొలం— .

౧౩౦ గాక— .

తలిమ్మాలకు చారుపత్రం వున్నది— ౨౯౨

మెట్టు . . పల్లం .

౧౦౦ . ౧౯౨ . యువనామసంవత్స

ర వైశాఖ శుద్ధ ౧౦లు— . మల్లయ్యవారలు అని వున్నది — —

౨౯. తదనంతరం పయిన శ్రీశివశ్యామసుందర భుయ్యాకొమారుడు విక్రమ భుయ్య అధికారానకు వచ్చి తన పేరను విక్రమపురమనే పేట కట్టించి శాలివాహన ౧౪౯౬ శకం లగాయతు శా ౧౭౦౭ శకం వరకు ౪౯ సంవత్సరములు అధికారం చేసినాడు॥

అనంతరం దేశములు మ్లేచ్ఛాక్రాంతములు అయిన తరువాత శా ౧౭౦౮ శకం స్వ౯౨ర షష్ఠిలగాయతు మొగలలు అమలు జరుగుతూవుండెను పయిన శ్రీశివ విక్రమభుయ్యకొమారుడయిన హరిశరణభుయ్య అధికారానకు వచ్చినందునేము

గలాయివారు వీరికి జమీందారి నిర్ణయించి సాలుగ్కి రు ౧౧౦౦ బాప్తు పేష్కషు నిర్ణ
యించినారు॥ ఇతని కొమారుడు కృష్ణశరభయ్య ప్రభుత్వం వహించి పరాక్ర
మవంతుడై ప్రవర్తిస్తూ వుండె గనుక వడిశారాజు అయిన గజపతి నరసింహదేవు మహా
రాజులుంగారు జగన్నాథదేశములో చేరిన పూర్వం టెక్కలి ఖిల్లాకోట తాలూకా సరిహద్దున
వున్న పూర్వం టెక్కలి బాణాపురం జమీందారుడు రామచంద్ర వారి స్వాధీనము, తమకు రు
జువులో తాక మోవాశి చేసినందున పయిన ప్రాణి నకృష్ణశరభభూపతి మపయిపించి బా
ణాపురం సాధించమన్నారు గనుక యీయన నిజసైన్యం తోటె వెళ్లి బాణాపురం ముట్ట
డివేసి బాలాయుద్ధం చేసి కోట తీసుకొని రాజ్యం వేసినందున యితనియందు బాలా
దయ వచ్చి బహుమానాదికృత్స్నములు జరిగించి తన ప్రియ కొమారుని తోసమంగా భా
వించి ఆయొక్క పొత్తుల్లతో చేతను చాల్రాయి అనేక తాబులిచ్చినారు గనుక అతను
వచ్చి స్థలం ప్రవేశించి అధికారంచేస్తూ కృష్ణనరగాపురం, బాణాకృష్ణపురం సురుండి-
బాలకృష్ణపురం వాంది పిడివెరశి అయిదు అగ్రహారములు ఇచ్చినందున స్న ౧౦౩౪ ష
పతి అధికారంచేసిన మీదట యితని కొమారుడు బాలంకశరణా చాల్రాయుగారు
అధికారం వహించి ప్రభుత్వము చేసే యెడల జగన్నాథదేశానకు మహారాష్ట్రులు వచ్చి యు
ద్ధం చెయ్యడానకు ఆరంభించినందున అప్పటిలో ఆదేశానకు అధికారం చేసే వి
శ్వసింహదేవు మహారాజులుంగారు వీరిని సహాయార్థమై పిలిపించినందున వీ
రు అక్కడికి వెళ్లి యుద్ధం చేసి మహారాష్ట్రులను పలాయనం చేసిరి గనుక వ…
హారాజుగారికి దయవచ్చి శత్రుసైన్యములను దీంచుటవల్లను మర్దరాజు అనే కితాం
బు యిచ్చినారు గనుక స్థలం ప్రవేశించి ఖిల్లాకోటకు పశ్చిమభాగమందు నాలుగుకో
సుల దూరాన ఉదరాం అనే గ్రామం వద్దను కోట బెట్టి దానికి మర్దగడ అనే పేరు బెట్టి

మంత్రిన్ని స్థావరధర్మములు చెరువులు కోనేరులు దేవాలయములు మొదలయినవి
నిర్మాణంచేయించి స్న ౧౦౩౭ ఫసలి లగాయతు స్న ౧౦౮౭ ఫసలి వరకు ౫౧ సంవత్సర
ములు అధికారం చేసెను. - అటుపిమ్మట ఆ వీరికొమారుడు జగన్నాథమదరాజుదే
వు ప్రభుత్వానికివచ్చి బాంగోపురం మీదను వడిశారాజుగారి తరఫునలడాయిచేసి
సింహద్వారం పడగొట్టి దిబ్బశింగు మదరాజుగారికి ప్రియం చేసి పుట్టలో వున్న
ముక్తేశ్వరస్వామివారికి శివాలయం కట్టించి మరిన్ని తమ తండ్రిగారైన బాలంకిశ
రణామదరాజు త్రవ్వించిన మదసాగరం చెరువుకట్టుమీదను శివాలయంకట్టించి
శ్రీ విశ్వేశ్వరస్వామివారిని ప్రతిష్ఠచేసి మరిన్ని ఝూండేశ్వరం మొదలయిన స్థలముల
లో కొన్ని దేవతాప్రతిష్ఠలు చేసినారు - స్న ౧౦౮౮ ఫసలి లగాయతు స్న ౧౧౭౦ ఫ
సలి వరకు ౮౦ సంవత్సరములు అధికారంచేసినారు - . ఈయనకొమారులయి
న రాయశింగమదరాజుదేవు ప్రభుత్వానికివచ్చెను. యీయనకు యిద్దరు భార్యలు
యినందున పెద్దభార్యకొమారుడు మదనగోపాలదేవు తండ్రి తనకు సర్వాధికారం ఇ
వ్వకపోయినాడన్న ఆక్రోశంచేత ను స్థలంలోనుంచి వెళ్ళిపోయి వడిశారాజయిన
వీరకేశ్వరదేవు మహారాజులుంగారిని అండచేసుకుని రాయశింగు మదరాజుదేవు జ
గన్నాథయాత్రవెళ్ళివుండగా ఆ సమయంలో శిరచ్ఛేదంచేయించి దేశం పట్టుకున్నాడు
అనంతరం రాయశింగు మదరాజుదేవు ద్వితీయభార్యకొమారుడయిన నవి
బాహ్లమదరాజుదేవు పలార్కిమిడి గజపతి నారాయణదేవుగారిని అండచే
30॥ సుకుని మదనగోపాలదేవును పలాయనంచేసి జమీందారి దేస్తూ దేవబ్రాహ్మణా
లకు అగ్రహారములు షండ్రిగెలు యిచ్చి మదనగోపాలదేవుగారిని యుద్ధమందు
హతపరిచి కుంఫిణీవారి హాయాములో సన్ ౧౧౭౦ ఫసలి లగాయతు సాయులు వారాసుకు

బాకీపడి చెల్లించేటిక జాగీరుగ్రామాదులు మనోవర్తికింద్రుర్యకు వుంచుకొని తతి
వర్షాల తాలూకా పయిన గ్రామాన బకాయి బాకీ రూపాయలు సర్కారువారికి వజాయిచ్చే
పర్యంతరం శిస్తులు సాకింద వుంచుకొమ్మని తాలూకా సర్కారువారికి వప్పగించబెట్టి
౧౨౧౮ ఫసలి పర్యంతరం జాగీరుగ్రామాదులు అనుభవించుచుండెను.

ఇతని కొమారుడయిన రామకృష్ణమ్మదేశాయి జాగాదేవు సదరు జాగీరుగ్రా
మాదులు అనుభవిస్తూ వున్నంతలో మేస్తరు చేరిధారగారు వంబాంకోస్యాక కలకటరీలో
స్వ ౧౨౧౪ ఫసలి ఖిల్లాకోటి తాలూకాకు సాలు ౧కి రు ౧౯౦౦ రూపాయలు చూప్పన శాశ్వ
తపు జమాబంది మెర్పరచి సదరు తాలూకా జమీందారు పరం చేసినందుకు తదాదిగా
అనుభవిస్తూ వున్నారు. — ఈ తాలూకాకు పూర్వం చేరిజులుగా ౧౦౦ యిటీ
వలె మొకలాయిలోను రు ౨౦౦౦ లు — .
కుంఫిణీవారి దినాలు అక్రమించిన తరువాత రు ౩౮౦౦ లు ప్రస్తుతం శాశ్వతం
రు ౧౯౦౦ లు - యీప్రకారం జరుగుతూ వున్నది — .

ఈ తాలూకాలో వుండే అగ్రహారాల పూర్వోత్తరములు. —

ఈ తాలూకాలో చేరిన అగ్రహారీకుల పట్టాలను గురించి యీ తాలూకా
లో జమీందారుడు అగ్రహారం దానం చేసేటప్పుడు తాటాకుమీద నుపట్టా వ్రా
యించి యిచ్చేవారు అగ్రహారీకులు అగ్రహారంలో యిల్లు కట్టుకొని వుండి పశు దినము
న అన్నము ంతయు న్ని వంతులు పంచుకుంటూ రాగా ఆవంతు దాఖలా తాలూకాకు వాకావు
కలుచున్న వాళ్లు పిలిచి అందరిని జమచేసి బెల్లపుపేటు లాటు తెప్పించి వుంచి గ్రామం
మధ్యను హోమంచేసి జమీందారుడు యిచ్చిన పట్టా యీ అగ్నిహోత్రంలో అ
చిన్నవాండ్లకు చూపించి పడవేసి వాటుతము యిన తరువాతను ఆ పట్టా యొక్క భస్మం

౩౦. అందరును సముదుబబెట్టుకుని ఆ పేటలంలుచ్చిన వాండ్లకు యిచ్చే పారట. యిది యేమంటె యీ చూప్పన అంకల మామూలు వున్నదని అన్నారు తనకత్తయ అగ్రహారీకుల వద్దను సొంత్రంగా పట్టాలి వున్నని అన్నారు. బాలంకి శరణాపురానకు మాంత్రం తామ్రపట్టా వున్నది.

౧ బాలంకి శరణా పురం —— శ్రీ ది బ్బశింగదేవు మహారాజులుంగారి వాంకరలో బాలంకి శరణా మహారాజు దేవు ప్రతాప తధర్మపరమగురువు మొదలయినంగ వంతులుగా చేసి యిచ్చిన అగ్రహారం — — — —

౨ కమలాక్షేయపురం — దిటో - పంయుదవాన రాజు భార్య కమలాదేవి పేరను శ్రీ వాతినందంకుభ ౧౦ — — — — —

౩ శ్యామసుందర పురం — —. శ్యామసుందర మహారాజదేవు వారు త్రిక్తి త్రిపాఠి లు ని వేయించి యిచ్చిన అగ్రహారం — — — —.

౪ కృష్ణ శరణా పురం — — కృష్ణ శరణా మహారాజదేవు ధర్మపరమగురు కు యిచ్చినది వంతులుగా — — — ——.

౫ బాలకృష్ణ పురం .. — — దిటో బ్రాయిళి దంగా వంతులు — — —

౬ బాణా కృష్ణపురం — . దిటో విశ్వనాథ దీక్షితులు — ౧౪ — — —

౭ రప్పులియా అల్లిపురం — శ్యామసుందర మహారాజదేవు గురు గోసాయీకి యిచ్చినది భ ౧౫౦ — — — — —.

౮ అగురా పల్లి — — — దిటో - శ్యామసుందర మహారాజదేవు గురు గోసా యీకి [illegible] చ్చినది భ ౧౦౦ — — ——.

౯ ఉప్పరాబాలింతరా. ఇటూ భ్రష్టం -

౧౦ జమాదేయి పురం -- ఇటూ శ్యామసుందర మదరాజుదేవు భార్య జమాదే
వి పేరను నిశాచార్యులకు యిచ్చిన అగ్రహారం — ౧౪

౧౧ శబతిదేయి పురం -- జగన్నాథ మదరాజుదేవు భార్య (శ్రీ)పతి ఆచార్యుల
కు యిచ్చిన అగ్రహారం — ౧౪

— నలినాక్ష మదరాజదేవు యిచ్చిన అగ్రహారములు —

౧౨ కుసుమకోప్పా = - - - నలినాక్ష మదరాజదేవు ముకుందపురగురువుకు యిచ్చినది -

౧౩ నలినాక్షపురం -- ఇటూ. నలినాక్షమదరాజదేవు వారి వారి రాజగురువుకు
౧౬ భాగాలు - - - - .

31A ౧౪ మదరాజపురం - నలినాక్ష మదరాజదేవు మృత్యుంజయరాయగురు
వులకు అగ్రహారం యిచ్చినారు భాగాలు — ౨౬

౧౫ కొండయపాలెయి పుండా ఇటూ నలినాక్షమదరాజదేవు భగవాన్ పండాకు
శాసనం - - - . యిచ్చినది వంతులు - ౩౦ - -

౧౬ నాంగోళ్ళపూయనలినా నలినాక్షమదరాజదేవు (శ్రీ)ధర మహాపాత్రునికి
క్షపురం - . యిచ్చినది —.

౧౭ చిన్నమాదుపురంలో ఇటూ. నలినాక్షమదరాజదేవు నిత్యానంద ప్రవాంరాబు
సంఘం - - కు యిచ్చిన అగ్రహారం భ౪౩౧ -

౧౮ మూసపురం - - . నలినాక్షమదరాజుదే జనార్దనకరాకు యిచ్చిన అగ్ర
హారం వంతులు —. ౧౬ - - -

౧౯ నలినాక్షపురంతెన్నుబూంట్న (శ్రీ) వీరవేశ్వర దేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౧౧
లది —

వాంకొ(క నాటకం దినం ఆషాఢ శుద్ధ ౧౧ ఆదివారం
పురాణం జోగిభట్లగారికి ౬౩౦౦౦ రూపాయ.. క్షేత్ర
యించేసి దానంచేసినది - వృత్తులు ౨ ౪౦ — —

౨౦ పోధరా శాసనం —	నలనాక్షమదనరాజుదేవు వాకుడి ఆచార్యులకు యిచ్చినది భూ - ౮ - - .
౨౧ రాంగమల్లియశాసనం — —	నళినాక్షమదనరాజుదేవు పరమగురువు రాపండారిచొదరీకి క్రయించేశియిచ్చినది భూగాలు ౧౪ — —
౨౨ అఖుపఖ్యాజగన్నాథపురం — — —	జగన్నాథమదనరాజుదేవు పద్మనాభరాయగురువులకు యిచ్చినది భూ-౧౦-
౨౩ గురుం — —	శ్యామసుందర మదనరాజుదేవు వామదేవు మిత్రునికి యిచ్చిన అగ్రహారం వంతులు - ౩ - —
౨౪ చాంది పేటా.	శ్యామసుందరమదనరాజుదేవు కృష్ణ మహాపాత్రునికి యిచ్చిన అగ్రహారం భూగాలు — ౩. —

3‡B. ఆ మన్నె యూరగ్రామాదులు ఉన్నగా స్వామివారికి నడిచేగ్రామాదులు - శ్రీపురుషోత్తమ జగన్నాథ స్వామివారి బరడా బాలంకేశ్వర స్వామి మొదలయినవారికి భాగం కిందను ఇచ్చినారు. యిందుల విచారణచేశి బయిరాగులు మొదలయినవారు స్థలంలో వేసందున సాంప్ర పత్రికెలు హాజరు వేవ్వగనుక వయినంతే యింది వేదుగ్రామాదుల ప్పేటు విచారించ్రాయడమైనది — — — — —

౧ గాపవూరు — .

౧ చాటుకుంభోగం బారియ —

౧ సాకరపల్లెం —

౧ బెఅజ్జుపుట్టు - - . . .

౧ కొమురు శింగి - - - -   ౧ అయితరారం - .

౧ బోరి పూరు - - -   ౧ సువాం పల్లి -

౧ జగన్నాథపురం పట్నాం -   ౧ అంబుదాం పల్లి -

౧ తెర్లమ్మ ఘయాంవడాం - .   ౧౧.

ఈ తాలూకా జిరాయితి ~~గ్రామాదులు~~ - కరణాలు - .
గ్రామాదులు -

32 గ్రామాదులు బల్లియాం ముతాం - ౧౩ రఘునాథ పురం -

౧ మంకేసు బాంబల్లారం - ~~[illegible]~~ ౧౪ గుతిజరాం - - -

౨ ముం అల్లాదినాం - -   ౧౫ కతకేడా - - -

౩ పెద్దమాందుపురం -   ౧౬ బాంగాయాం - - -

౪ ఖుదిశాల - - -   ౧౭ మేడిపురం -

౫ కారంఖాంరు - - -   ౧౮ బాంశియాం - .

౬ చిన్నమాందుపురం - - -   ౧౯ - . బాంపల్లి - - -

౭ దేవులయాం పల్లి - - -   ౨౦ - - అరెపల్లి - -

౮ నందపురం - - - -   ౨౧ - చెలమ -

౯ కాట్రుపడి - - .   ౨౨ నాంగా[illegible]మాంలు - .

౧౦ రాంపల్లి - - - -   ౨౩ - చందపురం -

౧౧ కుదుండలయు - - -   ౨౪ - గొడుగువాంగు - -

౧౨ ముకుందపురం -

గ్రామాదులు బెగునాం వరాం ముతాం - - ~~కరణాలు~~

౧ బెగునాం[illegible]   ౨ జగతిగాలు -

౩ వెవ్వుళయాంపహా –	– ౨౩ – తాళ్ళపహా –
౪ కొంతయాదేవాయి – – –	– ౨౪ – – – దానపురం – –
౫ తెంబుశాపల్లి – – –	– ౨౫ – – – వాళ్ళరాంపల్లి – –
౬ తిరిహా – – –	– – – ౨౬ – – – పెద్దవేగ(త్ర)పద్రు – –
౭ బిరుబల్లుంబారు – – – –	– ౨౭ – – – చిన్నవేగ(త్ర)పద్రు – –
౮ వెల్లులుంతి – – – –	(గ్రా) మాదులుపంకళ్ళుతులా – –
32 B ౯ చారిహా – – – –	౧ – – – చెంగుడుమాయి –
౧౦ నివ్వుసా – – – – –	౨ – – – ఉస్తామళ్ళ – – –
౧౧ కొంచరొ – – – –	– – ౩ – – – చందనపురం – – –
౧౨ సాతుకల్లుఠి – – – –	– ౪ – – – – తాళ్ళపహా – – – –
౧౩ రాణివహా – – – –	– – ౫ – – – బురుగ్గొతి – – – –
౧౪ కృష్ణపురం – – – –	– – ౬ – – – చెల్లిపహా – – – –
౧౫ బాలుపహా – – –	– – ౭ – – – తుంబురా – – –
౧౬ అచాంబు – – – –	– – ౮ – – – నవాగా – – –
౧౭ పాశివహా – – – – –	– – ౯ – – – బల్లియాంబురా – – –
౧౮ సాయుకాలిపల్లి – – –	– – ౧౦ – – – మందమా – – – –
౧౯ – బొమనరా – – –	– – ౧౧ – – – శియుదుకొండ్ర – – –
౨౦ – అంబజారు – – – –	– – ౧౨ – – – మళ్ళయాంపల్లి –
౨౧ – కొనసుసాన్న – – – –	– – ౧౩ – – – సవృరాపల్లి –
౨౨ – చరికెచి – – – – –	– – ౧౪ – – – సుమంతలం – –

గ్రామములు - కరణాలు.

33 -- ౧౫ -- కన్నూరుబండి ---- | -- ౩౫ -- సంకుభూంయి ---

-- ౧౬ -- గురుడా ------ | -- ౩౬ -- నవాగడా --

-- ౧౭ నవురాబాఖంన్యా -- | -- ౩౭ -- తవోడా --

-- ౧౮ -- రాగపురం --- | -- ౩౮ -- సాలజాణో

-- ౧౯ -- వుబంళుపల్లి --- | -- ౩౯ -- లక్ష్మీపురం --

-- ౨౦ -- తాళనరా -- | -- ౪౦ --- గొట్టుపల్లి --

-- ౨౧ -- బావుసకాణో --- | -- ౪౧ -- చి(త్రి)డి -

-- ౨౨ -- పాంసలోళి --- | -- ౪౨ --- చంద్రపల్లి -

-- ౨౩ -- ద్వారవంణి -- . చత్రముతాం ~~[illegible]~~ --

-- ౨౪ -- కరంబం --- | --- ౧ -- సబియంయా ---

-- ౨౫ -- పాయకవడా -- | -- ౨ --- బవారాపల్లి ---

-- ౨౬ --- తాళగాలు --- | -- ౩ --- వేమిపురం --

-- ౨౭ --- బ్రావనపురం --- | -- ౪ --- బాబాళో ---

-- ౨౮ -- బల్లియాపడా. | -- ౫ --- కనకా ---

-- ౨౯ -- పాలపురం -- | -- ౬ -- సోమలం ---

-- ౩౦ -- కసారుపారి --- | -- ౭ --- వాయడిరాముళో --

-- ౩౧ -- కువ్యాతి దువ్వా - | -- ౮ --- గాపకుడ్డా --

33B --- ౩౨ -- నకువ్యానో చన్యా. | -- ౯ --- నిమ్మసాళి ---

-- ౩౩ -- ఉంగారుగువా --. | -- ౧౦ --- పారసతివి --

--- ౩౪ -- బారియాగాయ - | -- ౧౧ కేశవులంలు ---.

-- ౧౨ - పాంశలి -- -- ౩౨ -- కొండగాలు --

-- ౧౩ -- కొంకాయిం -- -- ౩౩ -- విక్రమపురం --

-- ౧౪ -- శింగరావల్లి -- -- ౩౪ -- ప్రాసార్విడా --

-- ౧౫ -- వై- టూఊల్లపురం - శేరిజా --

34 -- ౧౬ - పాధరా -- -- ౨౪ -- బళ్లింతూంమురా -

-- ౧౭ -- తెల్లిడి -- -- ౨౭ -- బెగుసావమురా --

-- ౧౮ - బికులగువ్యా -- ౪౧ ---- పంక ళుమురా --

-- ౧౯ -- నవాగాలు -- -- ౩౪ -- ఛత్రమురా --

-- ౨౦ -- బొంగలపురం -- ౧౨౭ -

-- ౨౧ -- కాయిరాడా --

-- ౨౨ -- వుస్త్రాపడా --

-- ౨౩ -- పాయిపడా --

-- ౨౪ -- కాజ్జపల్లి --

-- ౨౫ -- ఝికారపడా --

-- ౨౬ -- కోటుంరాశి --

-- ౨౭ -- మాణిక్యపురం --

-- ౨౮ - మహేశ్వరపురం --

-- ౨౯ -- బారాబహాడా --

-- ౩౦ -- కొండ్నాయిపురం --

-- ౩౧ - ఉలాంపడా --

జాగీరు గ్రామములు —	జాగీరు దారులు —
౧ — గావపురం —	కోటలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారిది — —
౨ — పురుషోత్తమపురం —	వాంజలి గతంత్రి భార్యది — —
౩ — వుడుమోయి — —	రాజుగారి ఖాసాది — —
౪ — చిన్నతాయిరుకొమ్మ —	చిన్నబీబి మిడతేరాజు జగన్నాథదేవు భార్యపొంతులపట్టు మహాదేవి
౫ — కారాపడా — —	రాజుగారి ఖాసాది — —
౬ — సారకపల్లి — —	కోటలో వున్న శ్రీజగన్నాథస్వామి వారిది — — —
౭ — మదలిరాజుకోట — —	రాజుగారి పెద్ద బంట్రోతులది — —
౮ — ముందుకా — —	రాజుగారి ఖాసాది — —
౯ — పరదాపురం — —	రాజుగారి పెద్దమనుష్యులది — —
౧౦ — గుంజుబాళా — —	రాజుగారి చాకలిది — — — —
౧౧ — బాలుకొమ్మ — —	శ్రీ జగన్నాథస్వామివారి పురుషోత్తమక్షేత్రంలోని మఠము లంబరాం — —
౧౨ — గాంభారి —	డిటో — — —
౧౩ — సొంపెటముల్ — —	రాజుగారి ఖాసాది — —
౧౪ — పంకుల్దా — —	డిటో — — — —
౧౫ — జీలపురం — —	కోటలో వున్న శ్రీజగన్నాథస్వామివారిది — — —
౧౬ — కియ్యూరవల్లి — —	వకీలు లక్ష్మణపట్నాయకుడు —
౧౭ — ప్రయుతపురం —	శ్రీ పురుషోత్తమక్షేత్రంలో వున్న జగన్నాథస్వామి —
౧౮ — దాసపురం — —	రాజుగారి ఖాసాది —

గ్రామములు—	జాగీరుదార్లు·
--౧౯-- లక్ష్మణాపురం--	-సదావర్తి గ్రామం-
--౨౦-- భైజ్జుపుట్టి--	శ్రీజగన్నాథంలోవున్నజగన్నాథస్వామివారిది—
--౨౧-- పాయికరాం వ్యాయిపురం-	పిన్నతండ్రి కామరాజుఈయనతమ్ముడి భార్యది—
--౨౨-- గోపాలపురం----	రాజు పినతండ్రి జమ జొత్తు భార్యది—
--౨౩-- సువాపల్లిగ్రామం--	శ్రీపురుషోత్తమంలోవున్నశ్రీజగన్నాథస్వామివారిది.
--౨౪-- నేరారాథితెంబా-	రాజుగారి ఖాసాది---
--౨౫-- వాకాపదరా--	రాజుగారిపెద్దభార్యసాంబరాయదిది----
--౨౬-- నాగుశేశ్వరం----	రాజుగారి నౌకర్లది---
35 A. --౨౭-- ఉప్పలియారుఅల్లపురం-	-వారివారి రాజుగురువుది---
--౨౮-- జగన్నాథపురం--	కోటలోవున్నశ్రీజగన్నాథస్వామివారిది---
--౨౯-- తెంతుల్లితరూపదా--	రాజులోఉదపుట్టిన తాళపత్తు మహాదేవి----
--౩౦-- శంగిపురం--	ఖుద్దసొంతభార్యది---
--౩౧-- రామచంద్రపురం-	రాజుగారి బంట్రోతులది ---
--౩౨--- కాత్రునగరా--	రాజుగారి నౌకర్లది------
--౩౩-- పాంఛుపాదెంబుపురం-	---- దిటో --
--౩౪-- కెందుబాడి---	రాజు తయినాతి బంట్రోతులది ---
--౩౫-- బారా వీరారాలో--	రాజు భోయీలది-
--౩౬-- భాట్రామపురం--	రాజుగారి తాను ఖాసా---
--౩౭-- బాబాపల్లి--	రాజుగారితాంబూలకు ఖాసాది ---

-- ౩౮ -- తిమ్మయ -- — రాజు గారి ఖాసాది --
-- ౩౯ -- పాలోను వాగా --- — దిటో --
-- ౪౦ -- నికరతారా --- — రాజు గారి బంట్రోతులది --
-- ౪౧ -- తెకుర్రపాపల్లి -- — రాజు గారి నౌకలది ---
-- ౪౨ -- బరసా --- — శ్రీ జగన్నాథస్వామి --
-- ౪౩ -- రాజు గారి నెరి తాల్క — రాజు గారి ఖాసాది --
-- ౪౪ -- తెంత్సులియా

— ఈ తాల్లూకాలో వుండే ప్రబల దేవస్థానముల వొకకత్తు —

౧ బాదాగా మఠాలో చేరిన నాగపురం వద్దనున్న మూండేశ్వరం వొకకత్తు --
కృతయుగమందు సమస్తమయిన పర్వతములు పక్షయుక్తములుగా వుండి ఖేచరగమ
35 కొ. నములు గలిగి వుండును. గనుక ఆ యొక్క సామర్థ్యంచేతను పర్వతములు పట్ణము
లయందు కోటల యందు పతిభూతపీడ చేస్తూ వుండును గనుక ఆ కాలమందు సద
రహా మూండేశ్వర పర్వతం శిద్ధముని గణసేవితమైయుద్దేచ్ఛా విహారం చేస్తూ వుండును.
ఆ నంతరం యింద్రుడు లోకోపకారార్థం కొరకు నగముల యొక్క పక్షములు ఛేదం
చేసినయమందు యీ పర్వతం శరణాగతమైనందున ఋషినివాసమయినందున
పురందరుడు
[illegible] కరుణించి యధేచ్ఛాగమనం లేకుండా ఆజ్ఞాపించి యీ పర్వతానకు నాలుగు
వైపుల నాలుగు శివలింగములు ప్రతిష్ఠ చేసినాడు. పర్వతానకు యీశాన్యభాగమందు బాం
కేశ్వరుడు. దక్షిణానకు స్వర్ణగేశ్వరుడు, నైరుతి దిశ కపిలేశ్వరుడు, ఉత్తరభాగమందు
మయుకేశ్వరుడు, ఈ ప్రకారం పూర్వం యింద్రుడి చాత ప్రతిష్ఠ చేయబడ్డవి. ఇదే వల తాల్లో
కాకు జమీందారుడైన జగన్నాథ మర్దరాజదేవుడి దినములలో సదరీ పర్వతములోనుంచి

వచ్చే ముందు ఉదకధారలను యేకస్థలమందు ప్రవేశించేటట్టు సూత్రం చేయించి
తో నేరుతవ్వించి అందులో ప్రవేశింపచేశి శ్రీ ముక్తేశ్వరస్వామివారికి దేవాలయమం
దు మరమ్మతు చేయించి మరిన్ని కట్టించిన దేవాలయములు - — — —

౧ ముక్తేశ్వరస్వామివారు -- ౫ గణేశ్వరులు --
~~ఈశాన్యేశ్వరుడు~~ -.
౨. ~~నీలకంఠేశ్వరుడు~~ -- -- ౬ -- రామచండి అనే దుర్గాదేవి --
~~౩~~ నీలకంఠేశ్వరుడు -- -- ౭ -- గంగాదేవి -- -
36. -- ౪ -- సుందరమాధవస్వామి అనే విష్ణుమూర్తి -- ౮ -- నారాయణ మూర్తి --

ఈ చొప్పున సదరు ముక్తేశ్వర స్వామివారికి చుట్టు ప్రదక్షిణంగా ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామివారలకు నిత్యనైవేద్య దీపారాధన~~లు~~లు జరగనలందులకు చేశిన వసతులు --.

- మాళ్ళదేవుళ్ళపల్లె గ్రామ వృత్తాంతం -

ఇల్లకొలనుకు పశ్చిమంవైపు అరకోసెడు దూరమున వున్న నిర్మలయ్యూరివారికి తత్త-. ఈ తాలూకా ముఖా లింకి ప్రశరణా మదరాజు దేవు అధికారం చేశేటప్పుడు నెకొనాక సమయమందు సహా-ములగంగా అడవికి వెళ్లారావడంలో కుర్రతవములనుంచి పంకలు క్తంపైన వుదకము (శ్రీ) విస్తారమ్యం టెగనుక శోధన చేశే వరకు శుద్ధోదకమయిన ధారలు కనుపడ్డందున స్థలరమ్యం విచారించి అక్కడ దేవాలయములు నిర్మాణం చేయించి పర్వతం నుంచి వచ్చే ధారలు వకకోనేరులో ప్రవేశించే లాగున సూత్రాలు పన్నించి బహుముఖాలంతు చేశి తాము కట్టించిన దేవాలయములో శ్రీ జగన్నాథస్వామివారు శ్రీ మహాలక్ష్మి అమ్మవారు - శ్రీ గోపాలస్వామి మొదలయినవారిని ప్రతిష్ఠ చేశి పయిన వ్రాశిన కోనేటికి వాయువ్యభాగమందున శివాలయం కట్టించి శ్రీ నీలకంఠేశ్వరస్వామి వారనే లింగమూర్తిని ప్రతిష్ఠ చేశి విమలా అనే పార్వతీదేవిని ప్రతిష్ఠ చేశి యీ స్వామి వారల భాగం ని॥

బీరపురం, గోపపురం అనే రెండ్లుగ్రామాదులు ఆలయంలో మధ్యాన్నంభత్యంభరత్తా
లున్ను వరహాలు ౧౦౦ రూపాయలు సాలియానాయిచ్చేలాగున నిర్ణయంచేశినారుగనుక--
౩౬౫. -- మొదలుకొని జరుగుతూ వున్నది. — ఈ దేవస్థానములకు ఉత్తరపార్శ్వంనా
మింప్పంగానే రాజమహల్లు వున్న ఛత్రము కాతాలింకా నువానాగాంసమింపంగా వున్నప
ర్వతం మీద వేంచేశి వున్న నారాయణి అనే దశభుజీదేవత యొక్క వాంకే కత్యం--.
పూర్వా ఋషులచేత ఆరాధింపబడి ప్రసన్నమై బహుదినములు పూ
జాదికలియుగప్రవేశమైన తర్వాత కాలాంతర అవస్థ వల్లనుంచి విచ్ఛిన్నంగా
వుండెను. ఇల్లకోట తాలూకా జమీందార్లకు మూలపురుషుడైన రామభుయ్యాగజ
పతిసింహాసనస్థుడైన పురుషోత్తమదేవు మహారాజులుంగారివల్లనుంచి ఖిల్లాతాల్లూ
కే నుంబూకూరు ఆధిపత్యం సంపాదన చేసుకుని అరణ్యాదులుఛేదించి గ్రామములు బస్తీ
చేస్తూ అధికారం చేశే యెడల పయిన వ్రాశిన నారాయణి అనే దశభుజీ దేవతాంత
రామభుయ్యాస్వప్నమందు పొడచూపి తనకు భోగరాగాలు వేకుండా వున్నవి.
నేటి నుంచి నన్ను పునఃప్రతిష్ఠచేశి నిత్యనైవేద్యదీపారాధనలు వుత్సవములు మొద
లయిన విన్యాసంగా జరిగేటట్లు వసతులు యేర్పరచుమని. ఆజ్ఞయిచ్చినందున స
దరు రామభుయ్యాసదర వీరశక్తి వున్న స్థలం నిర్దేశం తెలియక అమ్మవారిని గురిం
చి మనసాధ్యానంచేస్తూ విచారిస్తూ వుండగా, అంతట కొన్ని దినములకు ఆపర్వతానకు సామీ
ప్యంగా వున్న బరులుగువా అనే గ్రామం కాపురస్థుడైన రామచంద్రదాసు అనే వోఢ్రబ్రాంహ్మ
ణాచన్నవాణ్ణి నారాయణి దేవత మనుష్యురూపంగా వచ్చి ఆడుకుంటా మురమ్మని సద
రు కొండ మీదకు పిలుచుకొనిపోయి ఆ దేవతను చూపించినందున ఆబ్రాంహ్మణచిన్నవా
డు చూచి వచ్చి తన తండ్రి యొక్క చెప్పేవరకు వారు వెళ్లి ఆ దగ్గరి రామభుయ్యాకు చెప్పి

37A· నందున అతను ఆకరిదికి వెళ్ళిచూచేవరకు నిర్మలమైన ఉదకధారపర్వతం మీదినుంచ్చి రావటము ముమ్మిత భుజాలతోనిండాయనేదేవత కావిలలో వుండటము వున్నదృష్టమాయె గనుక చూచిన మనస్కరించి పునఃప్రతిష్ఠచేశి సకలోత్సవములు జరిగించి సాలుంగికి బహు టుచు వ్యాగ్రామంలో భర్తించ్బ రదాలు భూమిన్ని అయిదు రూపాయీలు పర్వదినములకు నిమిత్తం వకపోతుంయీ ప్రకారం నిర్ణయించినారు గనుక తదాదిగా జరుగుతూవున్నది।

మరికొన్ని దినములకు రామభుంత్న అమ్మవారికి పూజచేశే వొడ్డుబ్రాంహ్మణ్ణాపిలిచి నారాలో దేవతకు యెన్ని భుజాలు వున్నవి అని అడిగితే పదాకున పది భుజములు వున్నవని చెప్పిగనుక రాజు అగుపరుస్తావా అని అడిగే వరకు జ్ఞప్తివచ్చి ఆ దేవత వద్దికి వెళ్ళిచూచేవరకు యెనిమిది భుజాలే వుండెగనుక చాలాంభీతిపడి ప్రార్ధించెగనుక అమ్మవారికి దయవచ్చి పూడియకునేను పది భుంజాలతోను వుంటూనాన్నని ఆజ్ఞ యిచ్చినది। తర్వాత రాజువచ్చిచూచేటప్పటికి పది భుజాలు అగుపడెగనుక చాలా మెచ్చుకున్నాడు। తదాది మొదలుకొని ఆ దేవతకు దశభుజాలుకలిగివున్నవి।

శ్రీకృష్ణశరణాపురం వద్దనున్న సంకుశేశ్వరస్వామివారి పూర్వోత్తరం –

పూర్వం కృష్ణశరణా మదరాజదేవుగారు రాజ్యం చేశే దినములలో తన పేరను కృష్ణశరణాపురం అగ్రహారం చేశి బ్రాహ్మణులకు యిచ్చినతరువాత ను అగ్రహారీకులు తమ అగ్రహారంలో శివస్థలం ప్రతిష్ఠ సాయవలెనన్నతాత్పర్యంచాత నుఆలోచిస్తూ వుండగా అంతటునాకా నాక దినమందున అగ్రహారికుల స్వప్నమందున యీశ్వరుడు ప్రసన్నుడై ఆజ్ఞ యిచ్చినదేమంటె। ఈ గ్రామానుకు పశ్చిమభాగమందు కొబ్బిగా వెళ్ళవున్న దారువు వున్నది। ఆ దారువులో వత్తితామర పద్మం వున్నది। అక్క

దను మీరు శోధించినంతల్లో దివ్య(శ్రీ) లింగమూర్తి దృష్టమవుతున్నది। అని ఈశ్వరు
37 B. డు ఆన తిచ్చినందున అంతట బ్రాహ్మణ్యాలు అందరు ఆ స్థలానకు వచ్చి పద్మం వున్న స్థ
లం శోధించినందున లింగమూర్తి దృష్టమాయెగనుక అగ్రహారీకులు కృష్ణశర్మగారు మదు
రాజుగారికి తెలియజేసినందున ఆయన వచ్చి యీ స్వామివారికి మంటపం కట్టిం
చి పునః ప్రతిష్ఠచేసి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలు జరగగలందులకు చాందిపిడి అనే
గ్రామం సమర్పించుకుంటాబట్టి అనే భూమిలో భత్తెం భూమి యినాం యిప్పించినారు ఇ
దిగాక సదరు అగ్రహారీకులు తమ అగ్రహారం భూమిలో భత్తెం భూమి యినాం యిప్పించి
నారు. పూజాది సమారాధనలు జరుగుతూ వున్నంతల్లో కొంతకాలానకు విక్రమపురం
రాజ్యరక్షకులైన కళింగకోటి మల్లు బలరామ నాయుడు లచ్చన్నడు అనే యిద్దరు అన్నతమ్ముల
తమకు సంతానం లేనందున యీ స్వామివారిని ప్రతిదినము దున్న ప్రార్థనచేస్తూ వుం
డగా నాకొ నొక దినమందున వారి స్వప్నమందున కనిపించి ఆజ్ఞ యిచ్చినది ఏమనం
టే, మీకు సంతానం కావడానకు కాలం లేదు, మేము వుంచేసి వున్న స్థలానవక ముఖమం
టపం కట్టిస్తే యిదే మీకు సంతానంగా వుంటూ వున్నది। అని ఆజ్ఞ యిచ్చినారుగనుక
ఆ ప్రకారం కట్టించినారు.— పూర్వం దేవ ఋషులచేత సుప్రతిష్ఠచాయబడి
పూజలు అందితేను భూగతమై తదనంతరం అగ్రహారీకులకు ప్రసన్నులయినా
రు అనే వాడుక వున్నది।—.

38. మెయి నేలగతి దిల్లికోట తాలూకా నుంచి బెగునావడా ప్రవేశించే
వరకు ఢిల్లీకోట వదకం అతి శీతమయినందున ఆ తెనుకట పోతువుచేతను నా
తెనుకట దేహం రుగ్నత చేసి కాళ్ళనొప్పులు కనుపించి శ్రమచేసినందున సదరితా
లూకాల నాయుతు తెల్ల వరకు బెగునావడాంలో నివసించి ౨ రోజులు వుదయాన ను

తాలూకె అరుగదా కసుబె మజుకూరు ప్రవేశించి అక్కడి జమీందారులయిన శ్రీబాలంకి శరణా వారిచందన జగద్దేవు గారు ది ౯ రోజు దర్శనమిచ్చినారు గనుక వారి కచ్చేరికి వెళ్లి మేజస్ట్రేటు కలకటరు దొరగారు వ్రాయించియిచ్చిన పదోలు అనుసరించి అగ్రవారీకులు కరణాలు మొదలయిన వారు ది ౧౪ రోజు వరకు హాజరయినారు గనుక ఖిల్లా కోట పూర్వోత్తరములకోస వాళ్లువేసే ది ౧౭ రోజు చన్నపట్నం రవానా బాయుడును యినది. ది ౧౮ తారీఖులగాయితు ఈ అరుగదా తాలూకా వంశకతుల వగైరాలు వ్రాయడానకు ఆరంభించినాము॥

ఈ తాలూకా జమీందారుల పూర్వోత్తరము యేమంటే పూర్వం గజపతి సింహాసనస్థులైన రాజులు కటకం రాజధానిగా నివసించి యీ దేశములు అధికారం చేసేయడల వారి రాజ జ్ఞాతులయిన వారు భాగతా దగ్గిర కోటబెట్టించుకుని నివాసం చేసి యింతరవు తాలూకాలో ప్రభుత్వం చేసే యడల పదరు రాజుల చేతను అరుగదా వారికి ప్రభుత్వ మివ్వబడ్డది. పదర వా జాగదా కోటలో పద్మనాభదేవు మహారాజులుం గారు ప్రభుత్వం చేస్తూ వుండగా వుత్తర దేశంనుంచి మ్లేచ్ఛరాజులు వచ్చి లడాయి చేసి ఆ తన్ని పరాజయు పరిచి అమూల్యమయిన వస్తువులు హరించి ఖిల్లా పట్టుకుని దేశం వుజాడు చేసి సరిహద్దు తాలూకాలు అధికారం చేసి వారి నిసదరు ప్రకారమే జరిగిస్తూ వచ్చిరి గనుక ఆ సమయంలో ఆరుగదా జమీదారులకు మూలపుస్తుడైన శంకరుడనే రాజకుమారుడు పద్మనాభదేవు గారి లోటుక లీవున్నందున మ్లేచ్ఛుల చేతను తమ యొక్క చాలుకు హరింపబడి అంతఃపుర స్త్రీలు లోటి అరణ్య
38 B. మార్గములు అనుసరించి తాలూకే మజుకూరు లో చేరిన బల్లుంద ఆ వేగ్రామం దగ్గిర వున్న పర్వతం మీదికి పోయి బహునాళ్లు అంతర వాసన చేతను జ్ఞానవంతుడయి వుండు

గనుక దైవ అనుగ్రహంచేత గాని విశ్వప్రాప్తి కాదని యోచించి మహాదేవుని గురిం
చి రాజ్యం కొరకు సంతతి కొరకు తపస్సుచేసి దైవానుగ్రహమును బొంది మహదైశ్వర్యస్థి
తానకు వచ్చిన కపిలేంద్రదేవ మహారాజులుంగారి అనుగ్రహంచేతను తాల్లూకా స్వాధీ
నం చేసుకుని బహుతపసి అనేకామందిని గని కపిలేంద్రదేవ మహారాజులుంగారి
౧౪ వాంకాం - శాలివాహనం ౧౩౯౦ శకం వరకు ప్రభుత్వం చేసినారు.

ఇతని కొమారుడయిన బాహుతపసి అధికారానకు వచ్చి తాల్లూకా
గ్రామాదులు కొన్ని కొన్ని బహూకృతి చేసి. జగన్నాథో. వృషభో లాభో. అర్జునో. మహా
దేవో. భైరవో. హామనో. కార్తికేయో. అనే పేరుగల అష్టపుత్రులను కని శాలివా
హనం ౧౩౭౦ వరకు యిరువై సంవత్సరములు ప్రభుత్వం చేసిన మీదట యితని పెద్దకొ
మారుడయిన జగన్నాథుడు తండ్రి తదనంతరం అధికారం చేస్తూవుండగా - వుయినవా
శనక కపిలేంద్రదేవమహారాజులుంగారి కొమారుడయిన పురుషోత్తమదేవు దానక్షేత్ర
ములకు ప్రవీణులయి యితరదేశములు జయించి పశ్చిమ దక్షిణాదేశములు జయించుటకొ
రకు వెళ్ళేసమయంలో సదరు జగన్నాథు బలశక్తులకు న్యూన ఆలోచనమొన్నతకు ధను
ర్విద్యకు నిపుణుడయివుండు గనుక సరదారి నిర్ణయించి అనుజసమేతంగా తీసుకొనిపో
య్యినందున. జగన్నాథో యుద్ధకాలమందు శత్రుసేనలను వధించి జయకీర్తులు సంపా
దించినందున దయవచ్చి జలదుర్గ తాబులు దయచేసి తాల్లూకే ముజుకూరు జాగీరు
39 యిచ్చి సాలు ౧కి ౮౦౦౦ రూపాయలు జమాబంది నిర్ణయించి జగన్నాథ హరిచందన జ
గద్దేవ అనేకి తాబు యిచ్చి బహుమాన పురస్సరంగా గలవు యిచ్చినందున సహోదర
సహితంగా తాల్లూకే ముజుకూరులోకి వచ్చి తమరు నివాసం చెయ్యడానకు యీస్థలమం
దు కొండపై కోటగా యేర్పడినందున మధ్యను గ్రామం కట్టించి రాజమహళ్ళు కట్టించు

కుని నివాసంచేశియిరిం స్థలానకు తూర్పుభాగమందు కాదులూ అనేగ్రామంలోను కోట
వఖటి. ఈస్థలానకు ఉత్తరభాగమందు ~~వున్న కొల్లాశిలో కోటవఖటి~~ సుకులూ
అనేగ్రామంలో కోటవకటి. ఈస్థలానకు వుత్తరభాగమందువున్న కొల్లాశిలో కోటవ
ఖటి. పడమటిభాగమందు నేనేవున్న కొండలూ అనేగ్రామంలో కోటవఖటి. ఈస్థలానకు
పశ్చిమభాగమందునేనే పత్రుపశాగ్రామందగ్గిర కోటవఖటి. సాసనగ్రామంలో కోటవ
ఖటి. దుమాంగశాగ్రామందగ్గిర కోటవఖటి. ఈప్రకారం నిజరాజధానిసమేతుయేనిమిదికో
టలు తమేర్పరచి - తమరు నివాసంచేసే కోటపైన ప్రాకార కోటలకు నాయకమైనది గనుక
ఆరుగడా అనే నామం తమనివాసస్థలానకు ఏర్పరచి తమతం ముఖ్యం వృషభనిశంకు
లాంఛననిశంకు అర్జుననిశంకు మహాదేవనిశంకు లక్ష్మినిశ్శంకు రామనిశంకు త్రికో
యనిశంకు, మొదలయినవారి నిసదరహా కోటలలో తగుమాత్రం శిబ్బంది లోటి నివశిం
పజేసి శాలివాహనం ౧౧౩౨ శకంలగాయితు సా ౧౩౧౯ శకంవరకు ౧౮౭ సంవత్సరములు ప్రు
భుత్వంచేశినారు. — తదనంతరం యితని కొమారుడు కృష్ణనిశంకు వారిచం
దనజగద్దేవు. యితనిపుత్రుడు తిస్సానిశంకు, వారిచందనజగద్దేవు వీరితనయుడు
దాశరథినిశంకు వారిచందనజగద్దేవు. అతనికొమారుడు కాళసాంతరంగారు —
ఇతనితమ్ముడు గోపాళసాంతశింగారు, యితనితమ్ముడు శింగోసాంతశింగారు
యితనికొడుకు పెద్దగాంటనాథవారిశ్చంద్రు, యితనితనయుడు రఘునాథవారిచం
దను, వీరితనయుడు రామచం[illegible]వారిచందను, యితనికొమారుడు ధనంజయవారిచందను,
ఇతనిదినములలో కటకపృథ్వీశుడైన ~~కా~~ కామచంద్రదేవుమహారాజులుంగారు ప్రు
భుత్వంచేస్తూవున్న కటకంమీదికి సత్రురాజులు యుద్ధానికి వచ్చినందున సహాయార్థం
391b. పిలిపించిరి గనుక నిజసైన్యంలోట వెళ్లి మహారాజులుంగారి లష్కరులో ప్రవేశించి రాజ

శత్రులతో బలదాయి చేశి పరాజయం పరచినందున దయచేశి అంబారి తేమనగ--
గుఱ్ఱాలు సరిపేషు, కలికితురా నాబతు నగార ఢంకా మొదలయిన బహుమా
నములు పొందినాడు। ఈరాజు అధికారంలోనే మొగలాయి వారి అధికారం
వచ్చెను గనుక యితనికి జమీందారి పోయిందాని నిర్ణయపరిచి తాలూకే మజ్కూరుకు
సాలునకి రు ౨౦౦౦౦లు యిరువై వేలరూపాయలు చొప్పున పేష్కషు నిర్ణయించి
నారు— ఇతని కొమారుడు ముకుంద వారిచందన జగద్దేవు యితని తమ్ముడు
రామచంద్ర వారిచందన జగద్దేవు। యితని తమ్ముడు గోపీనాథ వారిచందన జగద్దేవు
ఇతని కొమారుడు జగన్నాథ వారిచందన జగద్దేవు, యితను ౧౧౪౬ ఉ ఫసలిలగాయి
తు అధికారం చేస్తూవుండగా వుత్తరదేశములనుంచి యిరువై వేలమంది సన్యాసులు నానా
వర్ణాల వాండ్లు శ్రీ జగన్నాథక్షేత్రం వచ్చి అక్కడ నివాసం చేశి మద్యపానాదిక్షుద్రకృ
త్యలు విస్తారం జరిగిస్తూ దేవాలయములో నుక్షుద్రములు చేస్తూవచ్చిరి గనుక
శ్రీ స్వామివారి దగ్గర వుండే అర్చకులు, పరిచారకులు, మర్యాద వుండే బయిరాగులు, రా
మచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి తాలూకు అధికారులు సదరి దిగంబర సన్యాసులు చే
శే ఉపద్రవములు నివారించ శక్యంలేక శ్రీ జగన్నాథస్వామివారిని బలభద్ర సుభద్ర
సమేతంగా వేంచేపుచేసుకొని ఆరుగడ తాలూకాకు వచ్చిరి గనుక జగన్నాథ వారిచం
దను యెదురుగా వెళ్లి వేంచేపుచేసుకుని వచ్చి ముదిలి అన్నెగ్రామంలో ఆలయంకట్టించి
వుంచి మూడు నెలలు సకలోత్సవములు జరిగించి సన్ ౧౧౫౩ ఫసలి వరకు అధికారం
చేశినాడు। - ఇతని కొమారుడు మధుసూదనవారిచందను, ఇతని తమ్ముడు గో
వింద వారిచందను, అధికారంలో కుంఫిణీ వారి ప్రభుత్వం ఆయెను గనుక సాలుగకు
౩౭౦౦౦లు చూ॥ జమాబంది నిర్ణయించినారు। ఇతని కొడుకు బృందావన చం

చందను అధికారములో శాశ్వతపు జమాబందీలు చేశియుండల యింతాలాకాకు సా
లుగ౧కిరు ౨౧౦౦౦ వెలచూ॥ నిర్ణయపట్టి. తత్పుత్రుడయిన బాలంకి శరణా పాత్రిచందనజగ
40 ద్దేవు అధికారం చేస్తూవున్నాడు. సదరహి సంస్థానాధీశులయిన రాజులుబవువకతీన్నా
కావములున్నవి తరణాసామాసాధికుణావములు గలవారై పూర్వాది మొదలుకొని యింవర
కు రవికకోటగా అధికారం చేస్తూవున్నారు. యున్నడుసర కాయకుటే శుభువు వేదు—.

ఈ తాలూకాలో వున్న అగ్రహారములు—..

౧ దిగాపహాడా అగ్రహారం —. జగన్నాథపురం — — వీరశ్రీ పురుషోత్తమదేవుమహారాజులుంగారి సమస్నా
వాంకా మేషం ౧౭ దినం జగన్నాథ నిశ్శంకు గారు ముఖ్య
ధర పరమగురువుకు దిగావహా అనే గ్రామంత మాపేరను
జగన్నాథపురమనే పేరుబెట్టి ౧౨ వంత్తు అగ్రహారంచేశి
యిచ్చి త్రాయించిన పట్టా — — — —.

౨ చాతియూపహా కృష్ణదాసపురం —. ఇటుల- సదరి మహారాజుగారు తనకొమారుడయిన కృ
ష్ణానిశ్శంకు పేరను పయిన ప్రాశనము మహారాజులుంగారి
౧ వాంక్య మేషం ౩ం దినం చాతియూపహా గ్రామాను
కు కృష్ణదాసపురమనే పేరుబెట్టి చంద్రశేఖర పరమగు
రువు గారిపరంగా ౧౩౧౦ పదమూడు వంత్తులుంన్నరె
చేశి సమర్పించిన అగ్రహారం పట్టా — —.

౩ ముఖిఘాటి గోపనాథపురం. వీరశ్రీ గోపనాథదేవుమహారాజులుంగారి సమస్నా
వాంకా మేషం ౧౨ దినం వైశాఖ బ౩ం యిందువారంగో
పినాథ పాత్రి చందన జగద్దేవునుంచి ఘాటిగ్రామాను

రు గోపీనాథపురమనే నామంచేసి ధనంజయనేతి సాంత్ర
రావు గారికి ౧౧ వంతులు చేసిన అగ్రహారము — —

౪౦ గ్రా. ౮ నల్లజెర్ల రఘునాథపు —. వీరశ్రీ నృసింహదేవ మహారాజులుంగారి ౧౦వాంక ముక
రం ౨౨ దినం మాఘ బ ౧౧ యిందు వారం నాడు దానార్ధస్య
ఋ విష్ణురథాగారి పరంగా లక్ష్మీ ఆగ్రామం ౨౦ వంతులు
అగ్రహారంచేసి రఘునాథవారిచ్చిందని జగద్దేవుగారు
యిచ్చిన అగ్రహారం — — — —

౭ రామచంద్రపురం — —. శ్రీ ముకుందదేవ మహారాజులుంగారి ౭వాంకా కుంభం
౨౯ దినం వైశాఖ శు ౧౩ శనివారం బ్రాహ్మణ పురుషోత్తమ
భట్లగారికి సమస్తమహాలు కులంకు శ్రీరామ... వారి
చ్చిందని జగద్దేవుగారు యిచ్చిన రామచంద్రపురం అగ్రహా
రం పట్టా

౮ బురువడా ధనంజయ శ్రీ ముకుందదేవ మహారాజులుంగారి ౭వాంకా
పురం — —. వృశ్చికం ౨౦ మార్గశిర శు ౧౧ బుధవారం శ్రీ ధనంజ
యవారిచ్చిందని జగద్దేవుగారు బురువడాగ్రామానకుత
మ పేరను ధనంజయపురమనే పేరుపెట్టి నివాసరద్వాది
క్షితుల గారిపరంగా ౹ ౧ వంతులు ౧౧ వంతులు అగ్రహారం
చేయించిన అగ్రహార పట్టా — — —

౯ నేవుళ్ళ శ్రీనివాసపురం- ఠీ.ఆగో- శ్రీరామచంద్రదేవ మహారాజులుంగారి ౭వాం
కా తుల ౨౮ దినం ధనంజయవారిచ్చిందని జగద్దేవు నేవు
ళ్ళగ్రామం శ్రీనివాసపురం అనే పేరున అగ్రహారం చేసి

విూసర వీర్నతులుగారికి ౧౧ వంతులు అగ్రహారం చేశినారు –

41A. ౮ గౌరాదేవిపురం — శ్రీరామచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి ౭ వాంకా కార్తీకం ౩౦ దినం శ్రావణ బ ౭ బుధవారం ధనుంజయ హరిచందన జగద్దేవు ఆత్మకుమారుడయిన రామచంద్ర హరిచందను చేతనుయి తనితల్లి గౌరాదేవి పేరను గోవిందపురం పల్లెకు గౌరాదేవిపురమనే నామంచేశియిచ్చిన అగ్రహారం బ్రాహ్మణులకు ధారాజగురువు మహాపాత్రులుగారికి వ్రిత్తులు ౧౧ కి – — — — —

౯ ఖాలియా ముకుంద పురం – వీరశ్రీ ముకుందదేవు మహారాజులుంగారి విజయశుభ రాజ్యం సమస్త ౩౩ వాంకా (భ) మీనం ౨ దినం ౧౦ న శుక్రవారం నాడు ముకుంద హరిచందన జగద్దేవు ఖాలియా అనే గ్రామానకు తనపేరను ముకుందాపురమనే అగ్రహారంచేశి వాదిశర్మా పాణిగ్రాహి అనంతరధారాగారికి ౧౮౪౦ అగ్రహారంచేశియిచ్చిన పట్టా – — — —

౧౦ చాందిరామచంద్ర పురం – — శ్రీ దిబ్బశింగుదేవు మహారాజులుంగారి విజయరాజ్య సమస్త ౭ వాంకా మకరం ౧౯ దినం మాఘ శు ౧౭ బుధవారం నాడు దాసాధ్యక్షులు గిరిసాంతరావుగారికి శ్రీరామచందన హరిచందన జగద్దేవుగారు చాందిపురానకు రామచంద్రపురమనే పేరుబెట్టి ౨౧ వంతులు – — — —

41B. ౧౧ జమాదేయిపురం అగ్రహారం వీరశ్రీ దిబ్బశింగుదేవు మహారా[illegible]లుంగారి సమస్త ౯ వాంకా తుల ౧౭ రాజు కార్తీక బ ౩ం శనివారం నాడు ఆరుగడా

రాజ్యాధిపతి అయిన శ్రీరామచంద్రవారి చందన జగద్దేవు
గారు వివమాతిశతపస్తిగారికి సమస్త మహాజనాలకున్ను కా
యిబ్రాపల్లి అనే గ్రామానుకు తన భార్య పేర సుజమాదేయిపు
రమనే అభిధానం చేశి ౧౮ వంత్తులు అగ్రహారం చేశి వ్రాయి
చియిచ్చిన పట్టా — — — —

౫౨ ధమహాబళ్లోమ్ ధుసూదనపురం — వీరశ్రీ దిబ్బసింగుదేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౧౨
వాంకా వృషభం ౩ దినం మధుసూదన వారిశ్చందన జగద్దేవు ధ
మహాబళ్లో గ్రామం మధుసూదనపురమనే పేరున అగ్ర
హారం చేశి శ్రీగురుమత్త మధుసూదన గోసాయీగారికియి
చ్చిన అగ్రహారం పట్టా - వంత్తులు ౧౨ - — — —

౨౩ బాణారఘునాథపురం — — — వీరశ్రీ రామచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౮ వాం
కా కుంభం ౧౦ రోజు చైత్ర బ౧ శుక్రవారం రఘునాథ వారి
శ్చందన జగద్దేవు కాంబోయికాళ అనే గ్రామానుకు బాణారఘు
నాథపుర మనే పేరుపెట్టి ధనిపరమ గురువుగారికి ౧౮ వంత్తులు
అగ్రహారం చేశి యిచ్చిన పట్టా — — — —

+2 ౧౪ వీరరఘునాథపురం- వీరశ్రీ రామచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౪ వాంకా
సింహం ౩ దినం భాద్రపద శు౧౫ శుక్రవారం దనిపరమ గురువు
గారికి శ్రీ రఘునాథ వారిశ్చందన జగద్దేవు వరదాపు
రానుకు వీరరఘునాథపుర మనే పేరుపెట్టి ౧౮ వంత్తుల అగ్ర
హారం చేశి యిచ్చిన పట్టా — — — —

౧౭ సాంతరాపురం — వీరశ్రీరామచంద్రదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త౧౧ వాంకా వృషభ ౨౭ దినం జ్యేష్ఠ శు ౩ బుధవారం దానాధ్యక్షుడు బాసురధరాజగురువు మహాపాత్రులుంగారికి సమస్త మహాజనాలుకు కొండసర పొలం సంభృద్ధం సాంతరాపురం అనే నామం చేశి శ్రీరఘునాథవారి చ్ఛందను దానం చేశి ౧౭ వంతుల అగ్రహారం చేశి యిచ్చిన పట్టా నకలు — —

౧౬ - చొచ్చిన్నాజగన్నాథపురం అగ్రహారం ~~[illegible]~~ — శ్రీ వీరశ్రీ వీరవిశ్వేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త౧౭ వాంకా వృశ్చికం ౧౯ దినం మార్గశిర బ౩ం సోమవారం నాడు శ్రీజగన్నాథవారి చందను బాసుర రాజగురువు మహాపాత్రునింగారికి చోచంన్నాగ్రామం కాదు శాగ్రామంలో నూరు భరణాల సమేతు అగ్రహారం చేశి ౬ వంతులు రేఖపరచి యిచ్చిన అగ్రహారం పట్టా — — — — — — —

౧౦. ౧౨ - ప్రాణాదేయిపురం - వీరశ్రీ వీరవిశ్వేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త౧౭ వాంకా మకరం ౩ దినం పుష్య శు ౧౭ చంద్రవారం కాలమందు ప్రాణాదేయి సాంతాదిగారు దానాధ్యక్షులు ధనిపరమగురువుగారికి యిచ్చిన దానపట్టా వంతులు ౧౦ — — — — — —

౧౪. చంద్రమాదేవిపురం - వీరశ్రీ విశ్వేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త౧౧ వాంకా మేషం ౧౦ దినం వైశాఖ బ౩ం సోమవారం నాడు దానాధ్యక్షులు నందదాసుగారికి సమస్త మహాజనులకు జయరామవేయిపుదర శాసనాశనార్థం చంద్రమాదేవియిపురం పేరున ౧౭ వంతులు

అగ్రహారంచేశియిచ్చిన దానపట్టా - - - -

౧౯-ఖాండేరాయవీరజగ శ్రీ వీరవేశ్వరదేవుమహారాజులుంగారి సమస్థాన౧౨ సంకామే
న్నాథపురం అగ్రహారం ష౧౨ దినం వైశాఖ శుల శుక్రవారం శ్రీ జగన్నాథవారిష్టందన
జగద్దేవుర ఘుసాధ సాంతరాయ మహాపాత్రులుంగారికి ఖాండేరి
గ్రామంతన పేరను వీరజగన్నాథపురమనే పేరున అగ్రహారం
చేశి౫ వంతులుచే యిచ్చిన అగ్రహారం - - - -

40 ౨౦-భాగాతి మధుసూ వీర శ్రీ విశ్వేశ్వరదేవుమహారాజులుంగారి౨౧ సంకాశకాటు
దనపురం - - - కంస్తావరా శు౧౧ శ్రీవారం శ్రీ మధుసూదనవారిష్టందన జగ
ద్దేవు దానాధ్యక్షులు లోకనాథరాజు గురువుగారికి సమస్థమ
హాజనులకు భాగాది గ్రామం తన పేరను మధుసూదనపురమ
నే పేరున అగ్రహారంచేశి గ్రామయిందు యిచ్చిన పట్టా - - -

౨౧. సున్నారామచంద్ర శ్రీ నృశింహదేవు మహారాజులుంగారి సమస్థా౨ సంకా
పురం మేష౨ దినం వైశాఖ శు ౧౦ జయవారం నాడు శ్రీరామచంద్ర
వారిష్టందన జగద్దేవుగారు ధీరధాగారికి మరి సమస్త
మహాజనులకు స్తుత మనొకటి ఆయుర్వృద్ధి నిమిత్తం కొర
గ్రామంలో మెట్టు గు - - జలక్షేత్రభూమి సహితం రామచం
ద్రపురం పేరున శాసనంచేశి వంతులు ౧౨ మేర్పరచి యిచ్చిన అ
గ్రహారం

౨౨. బృందావనచంద్రపురం శ్రీ వీరవేశ్వరదేవుమహారాజులుంగారి ౭౫ సంకాలో బృందా
వనవారిష్టందను జగద్దేవు పట్టణావల్లి అనే గ్రామానుకు బృందా
వనచంద్రపురమనే పేరుపెట్టి సన్నపతి వారికి యివ్వబడ్డది - బ్రాహ్మ

జరులేదు -.— ౹ అమరణియలు - రఘునాథ వారిచందన జగద్దేవుం యిచ్చినది -

౧ రేమెకాదశగ్రామం॥ రఘునాథ వారిశ్చందన జగద్దేవ వారికి యిష్ట దైవమయిన కనకదు
ర్గ అమ్మగారికి ఆరుగడా కోటలోత మరాజగృహములకు సమీపం పూర్వదిక్కున దే
వాలయం కట్టించి ప్రతిష్ఠచేసి సకలోత్సవములు జరుగగలందులకు యిచ్చిన రేమెకా
దశగ్రామం శ్రీరామచంద్రదేవు ౧౦ వాం కాలిని -

౪౦ B. — ఇయితపల్లి - } తిటూరి వారిశ్చందన జగద్దేవుత మరాజగృహాలకు తూర్పున నక
౩ జనాపురం -- } మగదేవాలయానికి దక్షిణభాగం విష్ణుస్థలం కట్టించి శ్రీవేణుగో
పాలస్వామి వారిని శ్రీరాధికాసమేతంగా ప్రతిష్ఠచేసి సకలోత్సవములు జరుగగలందుల
కు సదర వీరరామచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి ౧౧ వాంకాలంలో యిచ్చిన గ్రామాదులు —.

శ్రీపురుషోత్తమక్షేత్రములో వున్న శ్రీజగన్నాథస్వామి వారికి యిచ్చిన గ్రామాదులు ——

౪. జనాపురం॥ శ్రీరామచంద్రదేవు మహారాజులుంగారి ౧౨ లో అమృతమణి నిమిత్తం మహాం
తురాఘువదాసు మారిఫత్తుం యిచ్చినది —.

౫. దేవుళి: తిటూరి మహారాజులుంగారి ౧౧ వాంకాలంలో అమృతమణాయి నిమిత్తం యిచ్చినది —.

౬. వత్తానిగ్రామం॥ తిటూరి సదర వీరమహారాజులుంగారి ౧౧ వాంకాలంలో ఛత్రభాగనిమి
త్తం జయంతి కిందను యిచ్చినది —.

౭. తిశపురం॥ తిటూరి సదర వీరమహారాజులుంగారి ౧౩ వాంకాలంలో బిరాదాంబారి వేంకేశ్వర
స్వామివారికి అమృతమణి నిమిత్తం యిచ్చిన తిశపురంగ్రామం - — — — —.

౮. చయితన్యస్వామి బందితె॥ మరిన్ని రాజగృహాదులకు పడమటి భాగమందు బయ
లున చైతన్యస్వామి వారు అనే విష్ణుమూర్తి ఆలయంకట్టించి ప్రతిష్ఠచేసి భోగార్థ
మయి పుల్సారాగ్రామం॥ యిచ్చిన యినాం భూమి భ ౧౦౦ కి - — — —

41 A. ~~౯ మందర్గ్రామం~~ జగన్నాథ వారి చందన జగద్వృత్తి యిచ్చిన మణియాలు — — —

౯, మందర్గ్రామం॥ శ్రీ జగన్నాథస్వామివారు పురుషోత్తమక్షేత్రంనుంచి వలసవచ్చినవేం

చేసివున్న విరాలుకు ఆశీనాదులు జరగగలందులకు శ్రీరామచంద్ర దేవు మహారాజు

లుంగారి ౧౪ వాం కాలలో యిచ్చిన మందర్గ్రామం — — — — —.

౧౦. శిద్ధిపురం॥ తిటూపయిన ప్రాశన జగన్నాథవారి చందన జగద్వృత్తమంమొక్క

రాజన్యవామములో మందన వేంవాన స్వామివారి దేవ ప్రతిష్ఠ ముంతిని ప్రతిష్ఠ చేసి వీరవేశ్వ

ర దేవు మహారాజులుంగారి ౯ వాం కాలలో యిచ్చిన శిద్ధిపుర~~ం~~గ్రామం — — —.

౧౧, బాదా అష్టుకపల్లి॥ శ్రీ వీరవేశ్వర దేవు మహారాజులుంగారి ౧౪ వాంకాలలోను

శ్రీపురుషోత్తమ జగన్నాథస్వామి వారికి అమృత మణోయి నిమిత్తం పంరుణావ

మతం మహాంతుం జానకీ దాసు పరంగా యిచ్చిన బాదా .. ష్టుకపల్లి — — —.

॥౧౨॥ తాళియాగ్రామం॥ తిరుపతిలో వున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారికి భోగం నిమి

త్తం పదరశీం మహారాజులుంగారి ౧౪ వాంకాలలో యిచ్చిన తాళియాగ్రామం — —

॥ శోవాలు గ్రామాలు జగన్నాథ వారి చ్చందన జగద్వృత్తి యిచ్చి .. ది — —

41 B. = మధుసూదన వారి చ్చందన జగద్వృత్తి యిచ్చినది — — ॥ — — — —

॥౧౩॥ ధరావల్లి గ్రామం॥ శ్రీ వీరవేశ్వర దేవు మహారాజులుంగారి ౧౩ వాంకాలలో శ్రీపురుషోత్తమ

జగన్నాథస్వామి వారికి అమృత మణోయి నిమిత్తం క్షేత్రానకు ఉత్తర పార్శ్వంనవున్న వీరా

కునదాసు మాం ఉపత్తున యిచ్చిన ధరావల్లి గ్రామం॥ — — — — —

॥౧౪॥ తెంత్తుళియా గ్రామం॥ శ్రీ గురుదేవు గారయిన వసుదేవు గోసాయిం గారి మతంలో

శ్రీరాధారమణస్వామి వారి భోగ నిమిత్తం పదరశీం వీరవేశ్వర దేవు మహారాజులుంగా

రి ౯ వాం కాలలో యిచ్చిన తెంత్తుళియాగ్రామం॥ — — — — —

॥౧౫॥ రాంటొపడాగ్రామం॥ ఆరుగడాలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి నిత్యభోగం నిమిత్తం వీరవేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారు ౧౩౩౩ వాంకాలో యిచ్చిన రాంటొపడాగ్రామం— — —

॥౧౬॥ బెలపురగ్రామం॥ కోటలో వుండె అలాటారాం మహాంతు అనే బయిరాగి మఠంలో వుండె శ్రీ రఘునాథస్వామివారికి నిత్యభోగం నిమిత్తం సదరహి వీరవేశ్వరుదేవు మహారాజులుంగారు ౧౩౩౩ వాంకాలో యిచ్చిన బెలపురగ్రామం— — — — —

॥౧౭॥ నరశంగగ్రామం॥ శ్రీ పురుషోత్తమక్షేత్రంలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామివారికి ప్రవృత మణి నిమిత్తం ఆ క్షేత్రంలో వుండే పంఝాళీ మఠం జయకృష్ణదాసు మహాంతు పరంగా సదరహి మహారాజులుంగారు ౧౩౩౩ వాంకాలో యిచ్చిన నరశంగగ్రామం—

42A. ॥౧౮॥ సాతుసుళగ్రామం॥ మరి వున్న శ్రీ పురుషోత్తమక్షేత్రంలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి ప్రవృత మణి నిమిత్తం ~~ఆక్షేత్రంలో వుండే~~ తత్రపార్శ్వం మఠం తాల్లూకు మహాంతు జయరామదాసు మారిఫత్తున సదరహి వీరవేశ్వరదేవు మహారాజులుంగారి ౧౩౩౩ వాంకాలో యిచ్చిన సాతుసుళగ్రామం॥— — — — —

॥౧౯॥ ఔ౹ గీరు వద్రగ్రామం॥ రాజుగారి గురువులయిన వుజుళాదేవు గోసాయీ మఠంలో వున్న రాధారమణస్వామి వారి భోగనిమిత్తం సదరహి వీరవేశ్వరదేవు మహారాజులుంగారి ౧౩౩౩ వాంకాలో యిచ్చిన జాగీరు వద్రు అనే గ్రామం॥— — — — —

~~——~~ బ్రృందావన వారి చ్ఛందన జగద్దేవు యిచ్చినది॥

॥౨౦॥ సాలబాంగాగ్రామం॥ శ్రీ జగన్నాథములో వున్న గంగామఠం వున్న శ్రీ రశిక రావు అనే కృష్ణమూర్తికి భోగం నిమిత్తం శ్రీ వీరవేశ్వరుదేవు మహారాజులుంగారి ౧౩౩౩ వాంకాలో బృందావన వారి చ్ఛందన జగద్దేవు యిచ్చిన సాలబాంగాగ్రామం॥—

॥౨౧॥ చేరువాబాడి॥ శ్రీ పురుషోత్తమక్షేత్రంలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామివారికి

అమ్మాయి మొకాశీ అయి పంచిపెట్టగలందులకు సమర్పించిన బిరుదావళి. వీరవేశ్వరదేవు మ

హారాజులుంగారి శకం కాలంలోను —.

౨॥ కోరాంతాల గ్రామం॥ కటకంలో వుంది గోకులదాసు మఠంలో వున్న శ్రీరామస్వామి

వారికి భోగంనిమిత్తం ముకుందదేవు ౧౫ వాంకాలో యిచ్చినది కోరాంతాల గ్రామం॥ ——.

423\. ౩॥ కాంకురుడా | ఆరుగడా కోటలో వుండె శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి భోగంనిమిత్తం శ్రీ

౪॥ సరదాపురం | ముకుందదేవు మహారాజులుంగారి ౧౫ లో యిచ్చిన కాంకురుడా సరదా గ్రామాదులు

— ౫॥ ఈ తాలూకాలో వున్న జిరాయితి గ్రామాదులు కరణాల పేరిస్తు॥ —

గ్రామాదులు —	కరణాలు —.
బారిడాఖండ మఠా ———	
౧॥ మ॥ పకుళాం — — — దాఖలా పల్లిసాయి భోత్రాది	-- పీతాంబర పట్నాయకుడు - - - -- మాధవర పట్నాయకుడు - - -
౨ -- అర్కపురం - - - .	— — విశ్వనాథ మహాంతి - - - - .
-౩ -- కారండాపల్లి - - - - - -	- - - . గణేశ మహాంతి - - - - - - - -
-౪ -- సారశింగి - - - - - - .	- - - - . రామకృష్ణ మహాంతి - - - - - -.
-౫ -- రాజపురం - - - - - -	- - - - గోపబంధుదాసు - - - - - - - -.
-౬ -- బారాగాసోయి - - .	- - - - రామ మహాంతి - - - - - . .
-- ౭ -- బాలాబారిడా -	- - - - . లాలం మహాంతి -
-- ౮ - - - . జోరాడా — - - - - .	- - - - - నరశింగ మహాంతి - - - - - - - .
- ౯ -- గంగాపురం దాఖలా పిరాపురం గుంఖుపడా సమేతా	- - - - నీలకంఠ మహాంతి - - - - - - - .

"౧౦" గాపపురం ----	-- పురాం మహాంతు ----
"౧౧" రఘ్యాడుబాంయి ----	---- దివాకర మహాంత్ --
"౧౨" గుత్తాంతి ---	----- లక్ష్మణ మహాంత్ ---
"౧౩" సున్నాళరఘువా	
"౧౪" చిన్నపంబాళపాడి	హరికృష్ణదాసు --
43A "౧౫" సుందరయాపడా	
"౧౬" పాండుళా ---	శాంత మహాంత్ ---
-- ౧౭ -- కాదుకాలిడా --	
--- ౧౮ --- శిఖరపురం	
--- ౧౯ -- బల్లియానరా --	---- నారాయణ మహాంత్
-- ౨౦ --- బుల్సారా ---	---- మాంగుణి మహాంత్ ---
-- ౨౧ -- వరాభాయి ---	---- ముక్త మహాంత ---
-- ౨౨ -- రంపుది ---	
-- ౨౩ -- చిన్నబాడియాపడా	------ లింగు మహాంత్ ---
-- ౨౪ -- ఉంబాపురం ---	——— సదానంద మహాంత్ --
-- ౨౫ -- గాల్లాముండశా --	--- --- దయానిధి దాసు ----
-- ౨౬ -- పాధరా ----	----- రామచంద్ర మహాంత్ -
-- ౨౭ -- బాళింయాపల్లి --	----- బృందావన మహాంత్ -
-- ౨౮ -- బాతిడా ---	--- - - --- .
~~౩. దాక్షిణా వాళ్లు~~	

౩ దాఖలా పల్లెలు
—౧— చిదానువల్లి
—౧— కుసుమపల్లి — సాంతరావు మహాపాత్రుడు
—౧— సాంతరాయవల్లి

—౨౯— సరదజమునా గోవిందపురం — గౌరాంగదాసు

—౩౦— నచ్చుణిబాడిదా
ఖలా మధురాపుళి — పకీరు పట్నాయకు భగవాను మహాంతి

—౩౧— గంగనాపురం — సాధు మహాంతి

—౩౨— కన్నాటి — భగవానుజు మహాంతి

—క్షత్రులు ఆరుగదాముదా—

43B —౩౩ ధుంకాపదా దాఖలాలు
—౧ పోకరాంతుపల్లి
—౧ పాణాపల్లి — చక్రవర్తి మహాంతి, లింగు మహాంతి
—౧ గోరడాపల్లి

—౩౪— కారంబురా
—౩౫— వెనౌదావాళ్లనా — పతిత మహాంతి

—౩౬— ఖుంటికాబాడి — నిత్యానంద పట్నాయకుడు

—౩౭— సారకుత్రామం
—౩౮— గారాయిజోళు — మధుసూదన మహాంతి

—౩౯— తాళిపాత్రగ్రామం — భాంసుర దాసు

—౪౦ పెద్దవంబాళుబాడి — కృష్ణ మహాంతి — లింగ మహాంతి

--౪౧- మధురాగ్రామం --- - పీతాంబర మహాంతి. లోకనాథ మహాంతి -.

--౪౨-. కాణాచెయిగ్రామం -

— దాశలాంపల్లిగం - -

— బాపురెడ్డిపల్లిగ - రాంబు పట్నాయకుడు — — —

- - లచ్చి పల్లిగ -

హాత్తిపాదపల్లిగ ..

- - ౪౩ మందారజగన్నాథప్రసాదు — ——.

- - ౪౪ - బల్లిభాయి - భాగ్వసామ పట్నాయకుడు — —

- - ౪౫ - - బెలుంబాయి

- - - ౪౬. బారకోట్రా కాళనాథపుర౦ — రాంబు మహాంతి - - - - -

- - ౪౭ బుల్లెండా - దాశలాపల్లెలు

——— మధుపల్లిగ చక్రపాణిదాసు - - — — -

—— చంచరాపల్లిగ

- - ౪౮ - - హాత్తివూటు - - - - - - బృందావన మహాంతి — — - -

- - ౪౯ - - మాలతిబారి - చంద్రమహాంతి — — -

- - ౫౦ — నిమ్మకాణా - .

44A - - ౫౧ - భాయిరాబాట్రా - - — — ధర్మనుబధి - - — —

- - ౫౨ - బిలపురం - - - . — — చక్రధర మహాంతి - — - .

- - ౫౩ - పట్టిగాడా — — — — గౌరాంగదాసు — .

. - - ౫౪ - బిళారఘురి - — లక్ష్మీనారాయణ మహాంతి -

--౪౫-- బ్రాంధపల్లి ---	------ పురుషోత్తమమహాంతి ---
--౪౬-- బ్రాంధూరు ----	---- గోదుగుమహాంతి ---
--- పంత్రుపదామాలె --	- - - - - - -
--౪౭-- బొరకుబొంధా -	----- గోష్ఠి [illegible] మహాంతి -----
--౪౮--- పంత్రుపదా-	
--౪౯-- పంత్సవూ ---	
-- ౫౦-- పొతవశాంగి ---	
--- ౫౧-- శితరాం వల్లి --	
--- ౫౨-- బారదోశింగు ---	-- శ్రీ విష్ణునాథ దాసు - - - -
-- ౫౩-- మణియాపదా -	
-- ౫౪- బొడెంబుబ్రాహ్మపురం-	
-- ౫౫- చిన్నబ్రాహ్మపురం-	
-- ౫౬- కాయిబుపదా --	
-- ౫౭- రాంది --	
-- ౫౮-- నరకుదుంయా --	కరణం వేదు --
-- ౫౯- యివికొండొబెజురా.	కరణం వేదు ---.

—కొల్లాది మఠం—

---౬౦--పెద్దబారిగా --	-- పరశురామమహాంతి -
- ౬౧-- రాణిగాం ---	-- మధుసూదనసామంతరాయుడు ---.
-- ౬౨-- సామంత్రగ్రామం.	

23 బారావళ్లి ---	వీరభద్ర పట్నాయకుడు ---
౨౪ -- స్రాశిగ్రామం	
౨౫ -- చైత్రాంపల్లి దాఖలా	రామకృష్ణమువారంతి - బారుపాణిదాసు ---
౨౬ -- కొళ్లడాచంద్ర --	చం[illegible] పట్నాయకుడు - దీనబంధు పట్నాయకుడు --
౨౭ - మదర్ మొఖ --	
--- దాఖలాంపల్లెలు --	
--- తుళ్లశిపురం - ౧ -	
--- గుడియరా - ౧	
--- చిన్నగుడియరా ౧ -	దీనబంధు పట్నాయకుడు ---
--- డిగి -- ౧ -	
--- నాందియరా -- ౧	
--- బెల్లాఝురి -- ౧	
--- కృష్ణపురం -- ౧	
--- మొరాపడర -- ౧ -	
44B. -- ౨౮ - కొల్లాడిమాంజరా -	
-- దాఖలాంపల్లెలు --	--- కరణాం వేదం ---
--- మఝ్జిపడా -- ౧ -	
--- రాంపల్లిగ్రామం - ౧ -	
--- బంతిజుపడా - ౧ -	
--- అగాఖాంవల్లి - ౧	
దాసుపల్లె -- ౧	

45A. ఈ తాలూకాలో వున్న జాగీరు గ్రామాదులు - జాగీరుదారుల పేళ్లు ---,

గ్రామాదులు —	— జాగీరుదారుల పేళ్లు — —
-- బారదాబుద్ధి ముఠా ---	
-- ౧ --- పట్టణావల్లి ---	రాజుగారు స్వాపతి రావన్నకు యిచ్చినది ---.
-- ౨ --- బారసింగిగ్రామం -.	యీ తాలూకా పాత్రుడిది - - - -.
-- ౩ -- సాంతరాయపురం --	-- అల్లంరాజు మహంతు వారి మఠం కిందను ---
-- ౪ -- బాయిరాణిగ్రామం -	ప్రస్తుతమందు రాజరికం చేస్తూ వున్న రాజుగారిది -.
-- ౫ - దాక్యమూరిగ్రామం --.	- రాజుగారి వైద్యునికి యివ్వబడ్డినది ---.
-- ౬ -- నవాగాగ్రామం ---	బ్రాహ్మలు బైరాగులు మొదలయిన వారిది ---.
-- ౭ -- వొరిజాపడా ---	-- రాజుగారి భాయివున్నా చంపత్తి సాంతశింగారా సొంత
-- ౮ -- బోడెపడాగ్రామం -	-- రాజుగారి గుఱ్ఱాల దాణకు పరుల కిందను -
-- ౯ -- జనకులుండిగ్రామం -	-- రాజుగారి నగరు ద్వారాలవద్దను తయినాతు వున్న ద్వారకాపులకు
-- ౧౦ -- గుండుబాడిగ్రామం --.	-- గుఱ్ఱాలకు దాణాకిందను --
-- ౧౧ -- బాణోపల్లిగ్రామం --	కోటలో వున్న శ్రీజగన్నాథస్వామి వారిది ---
-- ౧౨ -- డెంగాపద్రగ్రామం -	-- రాజుగారి ఖాసాను - - - - -
-- ౧౩ -- పెద్దమొహారిగ్రామం --.	రాజుగారి ఖాసాపనులను గురించి జమీందారి మొదల
45B.	యిన వారి దగ్గిర పంపిస్తూవుండే వకీలు మాదుగని పాటజోశి-
-- ౧౪ -- వెంకోచాయిగ్రామం --.	దరబారి వకీలయిన త్రిపాసూరు జగన్నాధరావు పంతులు వారిది
-- ౧౫ -- బేలసింగిగ్రామం --	-- బాప్పపెన్నాయకుడు యిచ్చింది - - --
-- ౧౬ -- అయముసాగ్రామం ---.	ఈ కోటకు పశ్చిమం వున్న జగన్నాథప్రసాదు ద్వారంవద్దను

తయినాతు ప్రస్నసరదారు బడజనాకు యిచ్చినది — — —

--౧౭-- మోతుకుగ్రామం -- -- రాజుగారి లంజ తాయి। — — —

--౧౮-- నిమ్మగడ్డగ్రామం -- జబాబు నివీసు అయిన కుంజనాదోరిపట్నాయకుడు యిచ్చింది

--౧౯-- ఝూండుబంధగ్రామం- -- వసుపువారీ రాజుగారిది - - — —

-౨౦--- సొన్నెలయాం-- ప్రస్తుతంయందు రాజుగారి తల్లిగారిది - — —

--౨౧- నందియాంగడ్డగ్రామం- ఈకోరు నైరుతి కోణమందు ప్రస్నసరదారు చంపతి --

--౨౨-- సాండ్డవెలుగ్రామం-- ప్రస్తుతమందు ప్రభుత్వం చేస్తున్న బాలంకి శరణాపదేవు
అప్పగారు అయిన తండ్రిగారి తల్లికి యిచ్చినది - - -

--౨౩-- అంబలావల్లిగ్రామం- శ్రీపాసూరు జగన్నాథముకు దానంచేశాయిచ్చినది - —

--౨౪-- బాంశియాగ్రామం-- రాజుగారి పాలకి మోసే అవుటాల్బోయిలకు యిచ్చినది-

--౨౫-- మోహవల్లిగ్రామం-- రాజుగారివద్ద సన్నాది అయిన బసయింతు శంగు - - —

--౨౬-- దానగాప్పురంగ్రామం-- ఈతాల్లకాసరాబు జీతంకిందను - — — —

46- — ఇత్రారు ఆరుగదా ముతా —

--౨౭- నిమ్మనాగ్రామం-- రాజుగారి భార్య జమీదారుకి యిచ్చింది — —

--౨౮-- పులసరాగ్రామం-- బయిరాగులకు అతిథి అభ్యాగతులకు సదావర్తికిందను-

--౨౯-- కొనతియావల్లి-- బాయివుమెం అయిన చంద్ర సాంత్రకు యిచ్చినది--

--౩౦-- కొన్నగ్రామం--. ఈతాల్లకా పాత్రధికిచ్చింది — — — —

--౩౧-- వెందుబాతిగ్రామం- మయింవరానంది మాధుగ్రామం తయినాతుగావున్న గోష్ఠనా
థకొతు రాయతికి — — — — — —

--౩౨-- బల్లిమాయి-- -- రాజుగారి ఖాసాము — — —

--౩౩-- బాచరాగ్రామం --	బాగోపురం అరిదివినంది పంత్వామార్గంలో తయినాతువున్నపరచారు మాగుణా మాబంది - - - - -
--౩౪-- చిన్నాబూరగా --	రాజుగారి తోడబుట్టిన అప్పచెల్లెలు ౪కి -- --
--౩౫-- బుక్కూరుగ్రామం --	పేనుగుల దాణాకు యిందున గుంటూరు సౌకలకు --
--౩౬-- గాభాబాదిగ్రామం --	ఈరాజుగారి తాత అయిన కమలలోచనసాంతకు - -
--౩౭-- నమ్మూరి జగుడా --	ముందరానంది - బలపురం ద్వారం వద్దను తయినాతుగా వున్నపరచారు నారాయణరాజుగారి పాలకు యిచ్చినది -
--౩౮-- వెంగాపద్రు ---	-- రాజుగారి భాయిఖానం - - - -
--౩౯-- బెలగాల ---	భాయిపురం అయిన శ్రీచందనసాంద్రపాత్రికస్మాసాంతకు
+6B. --౪౦-- కువానందిగ్రామం --	భాయిపుర్వం కుంజసాంతకు - - - -
--౪౧-- ధారయాంకాంగోగ్రామం -	ఈరాజుగారి భార్యది - - - -
--౪౨-- బుదారాయిసుణి --	ఈరాజుపెత్తల్లిగారిది - - -
--౪౩-- వృస్నాపడా ---	రాయపడా తయినాతుగా మార్గం తయినాతు బాపురి వొ చెక్
--౪౪-- మకాంకోగ్రామం -	మంజుకూరు కోటకు వుత్తరపార్శ్వం మందు రాగొవల్లి ద్వారం వద్దను తయినాతుగా వున్న అచ్యుతబళేంద్రుకు -
--౪౫-- కాళంబుగ్రామం --	- రాజుగారి భాసాది - - - -
--౪౬-- ధిమ్మిడియాగ్రామం -	--- రాజుగారి భాసాది - - -
--౪౭-- మంనినిలాగ్రామం --	--- రాజుగారి భాసాది - - - -
--౪౮-- హారినరాళిగ్రామం -	కోటలో వున్న శ్రీజగన్నాథస్వామి సన్నిధానమువారి ద్యంచే నైభజంత్రీలకు - - -

-౪౯-- తెంతుళ్ళయూరు --- — రాజుగారి లంజతాలకు — — —

--౫౦-- రాంగూరుగ్రామం--. రాజుగారి భార్యయవ్వ వెంబడి బంధుసాంత్రకు — —

--౫౧-- సుబ్బళ్ళగ్రామం-- -- రాజుగారి వంటబ్రాహ్మలకు — — —

--౫౨-- వత్సరగాంధ్రగ్రామం- బయిరాగులకు యిచ్చినది — — —

--౫౩- లక్ష్మణావల్లిగ్రామం- రాజుగారిసన్యాని అయినరాట్లు వసత్ర సాలులకు — — —

--౫౪-- నరసింగపల్లి -- రాజుగారిసముఖాన నుంచి జనాలను విసుపనిచేస్తూవుండే

ఖానుసామానుపట్టేవారికు ఇది — — —

47 --౫౫-- వాత్తినాతిగ్రామం- రాజుగారి భార్య వెంకటరామయపేతాంబురంగారి జాగీరు-

--౫౬- మాగురువం జాగ్రామం. భార్యయవ్వ వెంకటరాయపేతాంబరసాంతకు యిచ్చింది-

--౫౭- గోకులపల్లిగ్రామం-. జగన్నాథప్రసాద రాజుకు — — — —

కొల్లాతి వయిరాం — —

--౫౮-- జరా అంబోగ్రామం- రాజుగారిసన్యాని పిండికి సొంతరాయడికి యిచ్చిన జాగీరు-

--౫౯-- దేగాంగ్రామం -. కోటకు తూర్పుకు జరా అంబోద్వారం వద్దనుతయినా

తువున్న సరదారు గంగాపారిశ బహాదూరు యిచ్చింది--

--౬౦- తెంతుళ్ళయ్యగ్రామం- భార్యయవ్వ కామాలి సొంత్రకు యిచ్చినది — —

--౬౧-బంగుడి మాయి-- రాజుగారిపిన తండ్రిగారిది — — —

--౬౨- ఖానసాపల్లిగ్రామం- వెండిశాకాపురస్థదైన పటజోస్సికి యిచ్చినది — —

--౬౩--చిన్నవుస్సాపడా-- కోటవద్దను తయినాతువున్న నిధిపోటులకు — —.

--౬౪--గుడియా ల్లిగ్రామం- రాజుగారికచేరి నౌకరులకు వాడిపరిచారులకు యిచ్చింది-

--౬౫--బవోలాపల్లిగ్రా ఇల్లకోటలో వున్న రాజుగారి మేనత్త అయినచింతమాంబా

దేయిగారికి

--౧౬--మిబురపల్లిగ్రామం - పంత్రిపదార్వారంవద్ద నుతయినాతువున్నవారికి — — —

--౧౭--బెల్లరాగ్రామం — శారాఖాలలోకట్టిన అకల్రుకు — — —

--౧౮--కొందరాణిగ్రామం - ఇల్లికోట తాలూకు మాంఖువానందిలో తయినాతువున్న

మర్దమెలుపరదారుకు యిచ్చినది — — — —

47B. --౧౯--రాంబాగుడియాళ్లగ్రామం- దాశరథిరాంచయగురువు— — — —

--౨౦-- బూరాగ్రామం —. యేనుగులదానాకిందను - మాష్టివాళ్లజీతంకిందను —

--౨౧--బల్లిపడాగ్రామం — పాతాళుసింగికి — — —

--౨౨--క్రాళవెలుగిగ్రామం - కోటలోవున్నకనకదుర్గకుహ. జచేనకపివేశ్వరుపాటుజోశి -

--౨౩--లక్ష్మీపురంగ్రామం - శ్రీజగన్నాథంలోవున్న ఆచార్యులగారికి — — —

--౨౪--ఇజీపూటుగ్రామం - శ్రీజగన్నాథంలో షైరాతునిమిత్తం ఏకరాడికాపురస్థుడై

న బిశి పోటజోశ్శికియిచ్చినది — — — —

--౨౫--బెల్లపడాగ్రామం - బ్రాయివుమ్ అయిన గోపీనాథస్వామిగారికి —

--౨౬--రెంగిటం అనేగ్రామం - బారిశింగిగ్రామంవద్ద తయినాతువున్నబృందావననిశంకుకు

--౨౭--వెయాపరామాయి - శ్రీజగన్నాథంకాపురస్థుడయిన బ్రాత్తిమహాపాత్రుడు ధియారికి॥

ఈగ్రాశిన ఆరుగడా తాలూకా యొక్క రాజవంశావళి అగ్రహారంపట్టాలు - అఖ్రిక తులు - ఏమణియాంగ్రామాదులు - జిరాయతిగ్రామాదులు - జాగీరుగ్రామాదులు - వర్తై రాలు ఫాంత్వోత్తరములు - జిరాయతు. బంజరాయతుసమేతంగా వేమనెలతె౧౬ దిలగాయతు జూమనెలతె౧౧ దివరకు దరియాప్తుచేశి వ్రాసుకుని ఆరుగడానుంచి బయలుదేరి ఆరుగడా తాల్లూకాకు సరిహద్దు పశ్చిమపార్శ్వమందువున్న ఘుంసరా తాల్లూకాలోచేరిన నోగు

48 అనేగ్రామం ప్రవేశించి తాల్లూకేముజుకూరు జమీందారుడయిన శ్రీధనుజయభంజ

గారు సదరహీరాగ్రామానకు వుత్తరభాగం తొమ్మిదు కోసులదూరానను అరణ్యమధ్యమందు
కొండలనడుమను వుంతివున్న కొల్లాడ అనేగ్రామందగ్గిర కోటకట్టించుకొని. అక్కడ వుంతి
కుంఫణీ తాలూకు వ్యవహారస్థులను బంట్రోతులు మొదలయినవారిని రాకుండా తన తాల్లు
కు శిబ్బంది వారిని మార్గములో నేమి, ద్వారముదగ్గిర నేమి కాపురంవుంచి పెద్ద జమీందా
రుడై వున్నందున తాల్లూకా విస్తరించ్చుకిరా తాక్రాంతమయినందున - గారు అనేగ్రామంలో
కుంపిణీ వారి తాల్లూకు వ్యవహారస్థులు కొందరు వున్నందున అక్కడనించి తాల్లూకే జమీ
దారు ఆజ్ఞతే నిది అగ్రహారీకులు మొదలయిన వారికి రు శాసనపట్టాలు మొదలయిన
విప్రాయించరు గనుక గోకునుంచి సదరు జమీందారుపేరను మాయొక్కువంశావళి మొదల
యినసంగతులు వ్రాయించవలసినందుకు మహారాజశ్రీ మేజస్త్రేటు కలకటరు ద్వార గార్వ
వర్ణేటువ్రాయించివున్నారు. అందువల తాత్పర్యములు వివరపర్చుకుని సదరిహీసంగతులువ్రా
యించి యిప్పించవలసినదని వుత్తరంవ్రాశినాతాచేసువున్న బంట్రోతుచేతను కొల్లాడ
కోటకుర వానాచేశి గోగునుంచి తెగ్గ/బందులుదేరి సదరుగ్రామానుకు వుత్తరభాగ
మందు పదిదు కోసులదూరానను పూర్వం నుంచి జమీందారులకు పాళెంపట్టుగాన
న్న పూర్వేల్ఫుంనరా కోటప్రవేశించి సదరహీ తారీఖులగాంయుతులతె గద్ది వరకు ము
దురోజులు వుసుబే మజుకూరులో వుంతి అంతట అక్కడికి ౨ కోసులదూరాన వు
న్నచెల్లకుండా గ్రామానుకు జమీందారు వస్తాడు అని విచారిది ఆస్థలానుకువెళ్లి
తిరిగి సదరిహీసంగతులను గురించి తెలడి వుత్తరంవ్రాశి కొల్లాడకోటకుర వానా
చేశి తదనంతరం జమీందారుడి తాలూకు నవ్వకరు అం... తుంబ సాథఛాంపట్నా
నకు దుబెల్లగుండాగ్రామంలోకి వచ్చివుండగా అతణ్ని పిలపించి వ్రాయించవలసినసం
48B. గతులను గురించి తెలియచేశి సదరిహీ తారీఖులగాయతు ౨౧దివరకు బెల్లగుండా

లోనే వుండే వరకు సదరహి జమీందారుడు ముచిలికా బత్తు యివ్వక సర్కారువద్దేలు చూ
చుకోక యేమి పూర్వోత్తరములు వ్రాయించు దాఖలుచేశినారు కారు గనుక ఆకడి నుంచి వేచి
యీపనిల తెలగది తాల్లూకె ముజుకూరులో చేరివ చుగుడా గ్రామం ప్రవేశించి తాల్లూకె
ముజుకూరు వర్తైశాలకు పోలీసు దారోగా అయిన అంగ్నం ధా ఖ్ఖు వి దక్షితులకు త
మరువ్రాయించిననది అనుసరించి జమీందారు జరిగించిన వృత్తిరిక్తం తెలియచేశి
కరణాలు అధికారికులు మొదలయినవారిని హాజరుచేశి సనదులు పట్టాలు మొదలయి
నవి వ్రాయించియిప్పించవలెనని చెప్పినంతల్లో దారోగా తనతాబేదులు వున్న పోలీసు
బంట్రోతులను పంపించి తాల్లూకాలో వుండే కరణాలు అధికారికులు మొదలయి
నవారిని పిలుచుకరమ్మని పంపించినంతల్లో జమీందారు యొకడు స్వంతరంచే
తను వెళ్లిన బంట్రోతులకు యెదురుకనిపించినారు కారు గనుక సదరహీ బంట్రోతు
లు వచ్చి చెప్పినంతల్లో అంతట జమీందారుడు వున్నస్థలానికె వెళ్లి సదరహీవారలు అ
నుసరించి వత్తామని విచారించి వెంట తానే వెళ్లెదనుకు అనుకూలమయిన స్థలంగాదు గ
నుక భయంతోచి నేమదరి యొప్పచేశేయడల సర్కారుపనులను గురించి కావలశిన
సవరాయ సంపత్తి చేశేలాగున పోలీసు దారోగా మొదలయినవారి పేరను వేజస్త్రీ
టు వారు వ్రాయించి వున్నారు గనుక తేంబది నిబుగడానుంచి పోలీసు దారోగానే
నుకూడా కలిశి వెల్లుగుంటా ప్రవేశించి తెంబది నికొల్లకోలు ద్వారం వద్దికి పోయ్యేవర
కు ద్వారం వద్ద వున్న వద్దె బంట్రోతులు మనుష్యులచూసి తానే కంప లాడుగులు మూగా
నకు అక్షణమే శద్వారం తలుపులు మూశివేశిరి గనుక కొంతసేపు అకటడని లిచి పిలిచే
వరకు ఆలోపల వున్న బంట్రోతులు పలకక జవాబు యివ్వక పోయినందున ద్వారానికు
సమీపాన వున్న సాదరా అన్నగ్రామం యొకటి చెరువు దగ్గర వుంది బారాకు పైన వృక్షం టలప

పరియంత్రం కనిపెట్టినప్పటికిన్ని జమీందారుడు పిలిపించి వదోలు చూచుకోవటంచే
కపోతెమునగనుక అరణ్యస్థలమయినందున భయంతోచు ఆరాత్రి చెల్లగుంటావచ్చి
తిరిగి రోజున యితాల్లూకాలో చేరిన గోగు అనే గ్రామం ప్రవేశించి జమీందారు జరిగిం
49 చిన వృత్తాంతం మహారాజశ్రీ మేజస్ట్రేటు, కలకటరు ధారణాల పేరను అర్జీలువ్రాసి
గంజాం రహదారి చేశిత మయిన మొఖాసుకు రిపోర్టు వ్రాసుకోవడమయినది ——

ఆరుగడా తాలూకా మొకాస్త్రా మాదులు - పూర్వోత్త్రములు - అగ్రహారపుపు
స్తూలు. జమీందారు లయిన శ్రీబాలంకి శరణాహారికి, - దన జగద్దేవు గారి వంశావళి
హక్కతు, తాల్లూకాసరి హద్దులు మొదలయినవి తోపుట్లు వ్రాసి రిపోర్టు చేశివస్తూ
జాబితాలూ న్నుల తయారు చేశి పాఠుబట్టుకు రహదారి చేశి ఆరాత్రి గోకలగ్ వుండి దిగ్గం
తేది అ [illegible] ప్రవేశించడమయినది। ఆతాల్లూకా పూర్వోత్త్రరములు వ్రాయుడాను
కుబూరైనెలతే ౧ దిల గాయతు తేది వరకు కసబె మజుకూరులో నిలిచి పరగణా
ల్లూకె మజుకూరు గ్రామం ట్టుదారు డేయు [illegible] పాపూరుజగన్నాథరావు పంతులు స్థలంప్ర
వేశించినందున - నరడా - బాడగడా - అనే జమీందారి స్థలాలు బహు మన్నెముములయి
నందున శీతాకాల వర్షాకాలములు తాము వెళ్లడానుకు [illegible] ంత మాత్రం అనుకూలమయిన
జాగాలు కావునను నున్న ప్రస్తుత మండ్డు వెళ్లదలచి ది ౪ తారిఖున ఆ శకామంచి ధారాకో
టతాలూకాలో చేరిన మొండెమొరా యిగ్రామం ప్రవేశించి మార్గములోను - వృగోపత్రు
పములు - బారాపత్రపములు బాలాంకితగి వృన్దుమనమార్గపరాంయుంచేసుకుని ది ౫ తేదిను
రడా తాల్లూకా కసుబే మజుకూరు ప్రవేశించి తాలూకా జమీందారు అయిన రాధాదే
విపట్టమహాదేవిగారికి మహారాజశ్రీ మేజిస్ట్రేటు, కలకటరు ధారణాల్ వ్రాయించి
చినవదోలు అనుభవించపదరిపోతారిఖు ది ౧౮ తేదీ వరకు ౧౧ రోజులు సురడాలో

వుంటి ఆ తాలూకా పూర్వోత్తరములు దరియాప్తుచేశి వ్రాసుకోవడమయినది. యిందు
కు తపిశీలు —. జమీందారు పూర్వోత్తరం యేమంటె పూర్వం యీ స్థలములు
13. బహుదుర్గారణ్యప్రదేశములయినందునను వారకిరాతాక్రాంతమయి మొ[illegible]కా అనేకో
డు రాజుచేతను పాలింపబడుతూవుండ్డగనుక రమణియ్యమయినటువంటి శాసనము
లందుండు వనదుర్గ విహారిస్తూసదరిహోకో డు రాజుకు ప్రసన్నత గలిగి వుండునుగనుక కో
డు రాజు యీ దేశంరాజకులప్రసూతుడయిన క్షత్రియునిచేత పాలింపబడవలెనన్న
తాత్పర్యం గలిగి పయిన వ్రాశినదేవతను వేడుకుంటూ వుండే వరకు చక్రవత్సరాల
యిన శ్రీదుర్గాదేవి మహాళకు ని రెండు కల్స్వప్నమందు నొక దినమందు హాడ చూపి వే
మనోభీష్టసిద్ధికావడానకు నాంతెము కల యోగ్యమయిన వల్లపాటువుంటికా అనే పే
రు గలిగిన టువంటి నిరాతా స్థలానకు వచ్చి రాజకామారుడు రాగలడూను. అతణ్ణే మ
న్నించి రాజును చెయ్యవలెనని ఆనతిచ్చి అదృశ్యమయినది — — —

తదనంతరం శ్రీ గోకులబృందావన ప్రాంత్య ప్రదేశములు యేలేటి పాండ్య రాజయశింగు అ
నేరాజు దిగ్విజయార్థమైనేనా సమేతంగా వస్తూవుండగా యేతద్దేశకులయిన సవాశిలు
అనే రాజుకు మారుడు వచ్చినాటిసమయమందు లమ్మూరు బ్రావణి చేశిన సమయంలో లమ్మూరు
లోనుంచి విడిబడి తూర్పుదిక్కుగా వేట మార్గంగా అశ్వారూఢుడై వచ్చేవరకు అతను దుర్గా
శాపనపరుడయినందున వెుుండ్డ హోత్యంతర గర్భితమై వృక్షందున దుర్గామహాదేవి వ్యాఘ్రయా
వినోదానకు అనురూపమయిన వరహాస్వరూపమయి కనుపించే వరకు వధించడానకు వెం
బడి దైవమాయవల్లను దేహాంత్రము బొందక తురగారూఢుడు అదెప్పుడే యిక్కడికి పశ్చి
మం ౧౨ కోసుల దూరాన వుండే అటువంటిన్ని, కిరాతాక్రాంతమయినటువంటిన్ని,
మాటు మంటికా అనే పేరు గలిగినటువంటి కోడువల్లెంకు దేవీవచనప్రకారం ప్రవేశించినాడు.

సదరహాపల్లె దగ్గిరికి వచ్చేవరకు మాయాస్వరూపమయిన వరాహాం ప్రత్యక్షమయినది —

౫౦- తదనంతరం సదరి హొంవతాళికా అనే కాముసరదారుడు యీసంగతి విని తన వారితోటి శిసవాచంద్రశింహు వున్న వృక్షం దగ్గిరికి వచ్చి ప్రాదరించి-కరిన తరమయిన అరణ్యస్థలాన కురావడానకు రావేమి హేతువు, నీ వృయవరు అని అడిగినందున సవాచంద్రశింహుతే న వృత్తాంతమంతయు చెప్పినందున కోదుసరదారుడు తన మనస్సులో శిఘ్రంగా వడానకు సంతశించి అతనికి వజ్రకాంతో ఆనేక్రాభరణంలోని హాసానకు గ్రామములు కట్టి వస్తుసామగ్రి సమర్పించినగా ఘనముగా చేసుకుని సవరకిరాతుల్లు ఇతని ఆజ్ఞప్రకారంప్రవర్తిస్తూ వుండిరి గనుక సదరి హాసవాశింహు సవరులవల్ల నుంచే సహాయించాతే బర్డీ షువం ఠ్రి శ్రేలసు నివాసాన్మైనా అవాసానం. ఇట్లా నగరంలగాయితు కొన్ని సంవత్సరములు ప్రభుత్వంచేసిన మీందట యితనికొమారుడు శ్రీకృష్ణచంద్రశింహుదేవు, యితనికొమారుడు రాయశింహుదేవు యితనికొమారుడు శ్రీకేశరిచంద్రశింహుదేవు, ఇతనితనయుడు పద్మనాభశింహుదేవు ప్రభుత్వంచేసినమీందట తత్పుత్రుడయిన బలియారాశింహుదేవు ప్రభుత్వం వహించి విస్తారం అరణ్యం భేదింపచేసి గ్రామములు బస్తీచేసి అధికారం చేస్తూ యీదేశం నాలుగు భాగాలు చేసి బారగడా-శేరుగడా-ధారాకోట-సురడా అనే నాలుగు గడేలు యేర్పరచి నాలుగు గడేలలోను తన పూర్వికుల నాటనుంచి రాజధానిగా వసించి ప్రభుత్వంచేసిన కారిడాకాడాఖండములో చేరిన బారగడాలో ప్రథమ మహాదేవి కొమారుడయిన దామోదర నర్సింహశింహును వుంచిన ని, ద్వితీయభార్యకుమారుడయిన పువంతరెంతో హాత్రైన పారర్శుశింహును ధారాకోటలోను-మంరివక భార్యాకొమారుడయిన మయూరధ్వాజుడయిన మెండాయుశింహును సురుడాలోను వుంచి నాలుగో కొమారుడయిన పరశురామశింహును శేరుగడాలోను వుంచి యువరాదేశం పొంది అనుభవించుకొమ్మని నిర్ణయించినాడు. — — —

నారాయణశింగు సురతానా జ్ఞానుకు ఆతత ఆత్రిచాతను నియమింపబడినాసదాస్
జనుల లోబడి నిజసైన్యంతో లెక సుబేమజుకూరు ప్రవేశించి రాజమహల్లు కట్టించు
చుకుని నివాసంచేశి తాల్లూకా బస్తీచేసుకునికి రా లోపద్రవములు అణుచుతూ
౫౦ బి. అధికారంచేస్తూవ్రం దేయరుల వెలమలాంయివారు బలింప్పతుచేసుకుని యీదేశాలు ఆ
క్రమించి ప్రభుత్వంచేశేయరుల సదరి హోనాండ్లాశింగుకు జమీందారీ నినయించి యితా
ల్లూకాకు సాలుగకి రూ॥ ౧౨౦౦౦లు చూ॥ జమాబంది సనదు యిచ్చినారు గనుక సదరు సన్నాన
ప్రకారం దాఖలుచేశి నారాయణ ౧౫౬౮ శకాలగాయతు శా॥ ౧౭౬౧ శకంవరకు ౧౦ సంవ
త్సరములు ప్రభుత్వంచేశెను. తదనంతరం యితని కొమారుడు భవానిశింగు, ఇతని
కొడుకు మహాయిశింగు, యితని కొడుకు రాయశింగు, ఇతని తనయుడు హరిహరశింగు
ఇతని కొడుకు చంద్రశేఖర రూపట్లకొమారుడు ఊ ఇతని తనయుడు గోపాలశింగు, ఇతని
పుత్రుడు రాయశింగు, ఇతని కొడుకు కమలలోచనశింగు, ఇతని తమ్ముడు గదాధరశిం
గు, ఇతని తమ్ముడు కుంజుశింగు. వీరు ౧౨౧౪ ఫసలివరకు ప్రభుత్వముచేశిన తరువాత
ను సదర హాకుంజుశింగుకు పుత్రసంతతి లేనందున యితని భార్య అయిన శ్రీమంత్రప
ట్టమహాదేవి తొమ్మిది నెలలు అధికారంచేశిన మీదట, సదరి హాకుంజుశింగు పినతండ్రి
నీలాద్రిశింగుకొమారుడు వృపద్రశింగు, జమీందారీ హక్కుకు నేను బాధ్యుడనని
గంజాంజిల్లా కోర్టులో అర్జీయిచ్చుకొని, యీ తీరునకావడానకు నాలుగుసంవత్స
రములు ఆన్యాగ నుక సదరు సంవత్సరములు పంయిన ప్రాశినకుంజశింగుకు దాసిపు
త్రుడయిన ధాంనాయిశింగు స్న॥ ౧౨౧౭ ఫసలిలగాయతు స్న॥ ౧౨౧౮ ఫసలి వరకు తొ
మ్మిదినెలలు న్యూనంగా నాలుగుసంవత్సరములు అధికారంచేశిన మీదట అనంత
రం కోర్టువారు సదర వృపద్రశింగుకు జమీందారీ నిర్ణయించి డిక్రీ చేసి ప్రభుత్వం-

యిచ్చిరిగనుక ఆప్రకారంగానే బందరుకోర్టులోను నిర్ణయింపబడి వకటిన్నరసంవ
త్సరం ప్రభుత్వం చేశి పుత్రసంతతి లేక తనభార్య అయిన రాధాపట్టమహాదేవికి ప్రభు
త్వం యిచ్చిచనిపోయినందున తదాది మొదలుకుని యీవరకు రాధాపట్టమహాదేవి
ప్రభుత్వం చేస్తూ వున్నది.- ఈతాలూకా అగ్రహారంపట్టాలు —

51 ౧ సుంకురు బాదా॥ హరి హరశంగు ప్రభుత్వములో బ్రాహ్మణస్వార్థపండాకు ఏకభోగంగా
యిచ్చిన అగ్రహారం. యీశాసనపట్టా శ్రవాయములతో పరశురామప్రీతి అయిపోయినది

౨ గోపాలపురం॥ వీరశ్రీ గజపతి గౌడేశ్వర నౌకోటికర్ణాటకల బరవేశ్వర వీరాధి వీరవ
రప్రతాప శ్రీ గోపనాథదేవు మహారాజులుంగారి విజయశుభరాజ్యసమస్త ౧౭ వాంకా
వృషభం ౧౩ దినం జ్యేష్ఠబ॥ ౭ శుక్రవారంనాడు శ్రీ గోపాలసింగుదేవరాజులుగారు గతానం
దభొట్టు మిశ్రులుగారి పరివుఖంగా గయిందర్ల బ్రాహ్మణ్యులకు తనపేరను గోపాలపురం
దే పేరున అగ్రహారం చేశి వ్రాయించి యిచ్చిన పట్టా॥ — — — —

॥౩॥ చంచరావల్లి ప్రతినామమయిన మర్రతదేవిపురం॥ శ్రీ వీరవేశ్వరదేవు మహారా
జులుంగారి సమస్త ౧౪ వాంకా మేషం ౧౦ దినం వైశాఖశుద్ధ ౩ సోమవారం మర్రల పట్ట
మహాదేవిగారు విద్యాకరదాసుగారికి చంచరాపల్లి భూములు అగ్రహారం చేశియిచ్చి
నపట్టా - రామెధరాధరశంగుదేవు భార్య॥ — — —

॥౪॥ ముళియావల్లి॥ వీరశ్రీ వీరవేశ్వరదేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౧౩ వాంకా
సింహ్యం ౧౮ దినం భాద్రపదశుద్ధ ౧౭ బుధవారంనాడు చంద్రగ్రహణసమయమందు శ్రీ
గోపాలసింగుదేవు రాజుగారు గోవర్ధన పురోహితులుగారికి కృష్ణచరణార్థ ప్రీత్యంగా
ముళివెల్లి అనే గ్రామం దానం చేశి వ్రాయించి యిచ్చిన పట్టాలు — — —

॥౫॥ వైష్ణవకొట్టుబాది॥ శ్రీ వీరవేశ్వరదేవు మహారాజులుంగారి సమస్త ౯ వాంకా

వృష॥ ౧౦ గత దినం శ్రీ గురుదేవుస్వామి వారికి కుంజ శింగుదేవ మహారాజులుంగారు వైష్ణవ కొట్టుబాడి గ్రామం గురుదక్షిణా కింద నియ్య వ్రాయించి యిచ్చిన పట్టా॥

51B. ॥ ౬౫ వెంట్రా జూళ్ళా॥ శ్రీ వీరవేశ్వరదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త ౬ త్ర వాంకా తుల మాసం ౯ దినం ఆశ్వీజ శుద్ధ ౧౧ శుక్ర వారం నాడు శ్రీ కుంజలి వారి శింగుదేవరాజుగారు శ్రీ ఆనందా స్వాంతరావుగారికి వెంట్రా జూళ్ళా గ్రామం దానం చేసి కుంజలివారిపుర మనే పేరుబెట్టి ౬ భాగాలుగా యిచ్చిన అగ్రహారం వకటి — — — —

॥ ౭౬॥ నాగపురం॥ శ్రీ గజపతి గౌడేశ్వర నవకోటి కంబరేశ్వర శ్రీ వీరాధి వీర వీరప్రతాప ముకుందదేవ మహారాజులుంగారి విజయ శుభకార్య సమస్త ౮ వాంకా సింహ్వం ౮ దినం భాద్రపద శుద్ధ ౧౫ శని వారం నాడు దామోదర మహాపాత్రుడుంగారికి చంద్రగ్రహణ పుణ్యకాలమందు శ్రీ రాధాకాంత చరణార్థ ప్రత్యర్థంగా నాగపుర మనే గ్రామం తెంతులి యూమెట్టు పల్లాలు సమృద్ధంగా కుంజశింగుపుర మనే పేరున అగ్రహారం చేసి వ్రాయించి యిచ్చిన పట్టా॥

॥ ౮౪ కాయిధగడా॥ శ్రీ ముకుందదేవ మహారాజులుంగారి ౧౧ వాంకా తుల ౨౮ దినం కార్తీక శుద్ధ ౧౫ నాడు శ్రీ కుంజలవారి శింగుదేవరాజుగారు బ్రహ్మ శింగు మహాపాత్రుని మనవడు త్రిలోచన మహాపాత్రుని కొమారుడు గోపీనాథ మహాపాత్రుడుగారికి శ్రీ రాధాకృష్ణ చరణార్థ ప్రత్యర్థంగా వారికి సుబా అయిన కాయిధగడా గ్రామం ౧౧ అగ్రహారం చేసి కుంజపుర మనే పేరుబెట్టి వ్రాయించి యిచ్చిన పట్టా — — —

52 ॥ ౯ ॥ సారసపల్లి గ్రామం॥ శ్రీ ముకుందదేవ మహారాజులుంగారి సమస్త ౧౮ వాంకా మాఘ బ౧ రోజున శ్రీ నృపేంద్ర శింగుదేవరాజుగారు అంబారు ఖానా వెంకటరావు పంతులుగారికి సారసపల్లి గ్రామం కృష్ణ చరణార విందప్రీత్యర్థంగా దానం చేసి ౧ భాగాలు నిర్ణయించి వ్రా

వ్రాయించ యిచ్చిన పట్టా ॥ — — — —

॥౧౦॥ శ్యామసుందర గ్రామం॥శ్రీ ముకుందదేవు మహారాజు గారి సమస్త ౧౯ వాంకా వృశ్చికం౧ది సంక్రాంతికి శు౧౦ శనివారం నాడు శ్రీ జాత శ్రీ బురాయి చందాదేవి గోస్వామిగారికి రాణీపట్టమహాదేవి శ్యామసుందర గ్రామం గురుదక్షిణా నిమిత్తం దానంగా యిచ్చినది। — —

॥ ~~…~~ ఆమరి యిలాలు — — — —

౧॥ ఉద్రబెడా గ్రామం॥శ్రీ గోపాళ సింగుదేవు గారు కోటలో వుండే శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి అమృత మణోహి॥ యిచ్చిన ఉద్రబెడా గ్రామం॥ — — — —

౨॥ హరిపురం గ్రామం॥శ్రీ వీరకేశ్వర దేవు మహారాజులుం గారి ౪ వాంకా లోను రాజుగారి — వాళలో వుండే శ్రీ రాధామోహన స్వామివారికి అమృత మణోహి నిమిత్తం కుంజ సింగు దేవు గారు యిచ్చిన హరిపురం గ్రామం॥ — — — — —.

॥౩॥ బల్లవరాయి గ్రామం॥శ్రీ కుంజ సింగుదేవు రాజు గారు శ్రీ పురుషోత్తమ క్షేత్రంలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి అమృత మణోహి నిమిత్తం యిచ్చిన బల్లమాయి గ్రామం॥——

॥౪॥ మయ్యంగి గ్రామం॥కుంజ సింగుదేవు రాజుగారి భార్య శ్రీ మంతపట్టమహాదేవి మజ్జూరు కోటలో వున్న శ్రీ జగన్నాథస్వామి వారికి మయ్యంగి గ్రామం యిచ్చినది। —— —

52B. శేతాయాకా చరిజు — — — —.

ఆవలిన మొగలాయి వారు చేసిన జమాబంది — —.	కుంఫిణి వారు ఆధికారం వహించి జరుగుతా వచ్చినపుడు చేసిన జమాబంది రు॥ ౩౦౦౦ లు —	న్యాయశాశ్వతపు జమాబంది — — —
రు ౧౧౧౦ లు — —		రు ౨౭౦౦ లు ——
—	—	
—	—	

53A. మొదటి అంశం పాకకర్త -- కయిపేయర్పుతు - - - -

పూర్వం కృతయుగమందు శ్రీ అగస్త్యభగవానులు విశ్వేశ్వరస్థానమయిన పుణ్యకా శీక్షేత్రమందు మణికర్ణికా ఘట్ట ప్రదేశమందు ఆశ్రమం చేసుకుని తపస్సు చేస్తూ వుండగా వింధ్యుడు అనే పర్వతుడు మేరు మందర నగములను నిరాకరించి తన అత్యున్నత్వం అనుపరచే కొరకు నక్షత్ర మండలపర్యంతరం వ్యాపించి సూర్యచంద్ర కిరణములయొక్క ఛాయ భూలోకానకు కనుపించకుండా చేసి గమనావరోధం చేసి నందున లోకమందు సత్కర్మలు జరుగకపోతున్నందున దేవతలు బ్రహ్మాదులు శ్రీమన్నా రాయణుని గురించి మొదలుపెట్టినందున శ్రీస్వామి వారు ప్రసన్నులయి మీ మనోభీష్టము లు ఏమి అన్నారు గనుక ఆ దేవతలు నమస్కరించి వింధ్యపర్వతం వల్ల వచ్చిన జగదోప ద్రవం నివారణ చేయుమన్నారు గనుక శ్రీస్వామి వారు గరుడారోహణుడయి వారణ కాశీ పురంకు వచ్చే వరకు శ్రీ అగస్త్య భగవానులు యెదురుకొని నమస్కరించి అర్ఘ్య పాద్యాది విధులచేత నుపూజించినందున శ్రీ విష్ణుదేవుడు కుంభసంభవుని చూచి వింధ్యోన్నత్వము చేత సంభవించిన లోకోపద్రవ నివారణ చేసి సత్కర్మాది క్రియ లు జరిగించి దైవ ప్రీతం చేయుమన్నారు గనుక రమానాయకుని వాక్యంబులకు ఆ మోదించి లోపాముద్రానాథుడు కాశీనివాస వియోగానకు చింతచేస్తూ వారణావతం

53B. వద్దికి వచ్చే యడల వింధ్యుడు శ్రీ అగస్త్యులవారికి శిష్యుడయినందున తన గురువు వచ్చెనన్న సంతోషంచేత సంతోష్యరూపంధరియించి సాష్టాంగదండప్రణామంబులు ఆచరించినం దున అగస్త్యులు పునరాగమన పర్యంతం ఈ ప్రకారంగా వుండుమని ఆజ్ఞాపించి ఆస్థ లం వదిలి కుమారాశ్రమం అయిన మయూర పర్వతం ప్రవేశించి షడాననుని దర్శించి కాశీ నివాస వియోగచింత మనస్సుకు ఇంతకంతకు అధికమయినందున శ్రీ కుమారస్వామివారిని

చూచి తన మనోభావం తెలియజేసి - హే మహాత్మా - హే శంకరాత్మజా - జగతి
యందు కాశీసమానమయిన క్షేత్రం గలదా అని విన్నవించినందునకు వరాహస్వామి వారున
లవుయిచ్చిన దివేమనగా: కళింగదేశమందు మహేంద్ర పర్వత ప్రదేశమందు కృతయుగ
మందు గోవిందకాననము అని, త్రేతాయుగమందు మధుకేశ్వరమని, ద్వాపర
మందు జయంతినగరం అని, కలియుగమందు ముఖలింగం అని, నాలుగు యుగము
లు నాలుగు నామములచేత ప్రసిద్ధి పొందిన స్థలం కలదు. ఏ ప్రకారంగా అంటే ఆ
దియుగమందు బ్రహ్మాది మునులు దేవమానవులచేతను పూజార్హితమై వుండెను
4 - వన్ను, ఈశ్వర శాపమును పొంది భూలోకానకు వచ్చి కళింగదేశమందు మహేంద్ర పర్వత
పశ్చిమప్రదేశమందు వుండి వున్న గోవిందకాననములో హరిహరాదులను గురించి తపస్సు
చేసినందున శివకేశవులు విమానసమేతులయి పొడచూపి వరములు వేడుమన్నారు గనుక
సుబ్రహ్మణ్యాది మునులు దేవతలచేతను అర్చింపబడవలెనని తనయొక్క తపోనివాసమయి
న గోవిందకాననము కాశీక్షేత్రసమానమయిన పుణ్యభూమి కావలెనని వరద్వయం వేడి
నందున హరిహరులు కరుణించి అంతర్ధానం చేసినారు. తదనంతరం బ్రహ్మాదిము
లు తపోసిద్ధిని పొంది దేవేంద్రాది దేవతుల చేత పూజింపబడి తదుపరి తనయొక్క
తపోవనమయిన గోవిందకాననమందు కోటి శివాలయములు నిర్మాణంచేసి తనమధ్య
ప్రదేశమం మహాస్థానమందు ముఖలింగేశ్వరుడను మహాదేవుని కోటిలింగయుక్తంగా ప్రతి
ష్ఠ చేసి అన్నిపుణ్యతీర్థములు ఏర్పరచి పూజించెను గనుక పంచక్రోశోన్నతమై కాశీస
మానమయిన పుణ్యక్షేత్రం అనుపించుకొన్నది. ఈ ప్రకారం బహు దినములు జరిగినమీ
13. దట కృతయుగాంత్యానకు వంశధారానది ప్రవాహంచేతను కాలాంతరవశమువల్ల సదరు దే
వాలయములు కలపడి గోవిందకాననము అరణ్యాక్రాంతం అయినది గనుక పయిన వ్రాసిన

ముఖలింగేశ్వరస్వామివారు భూంగతులయి వల్మీకప్రవిష్టులయితిగనుక తత్ప్రదేశము
ను ద్విశాఖయుక్తమయిన వాకుడుమధువృక్షం వృద్ధిచెంది వుండెను. త్రేతాయుగప్ర
వేశమయిన తరువాత నువామదేవుడు అనే ఋషీశ్వరుడు వామనపర్వతప్రదేశ
మందు క్రతువుచేయుచుండగ వారివారబ్రహ్మాదిదేవతలు, సిద్ధవిద్యాధరగంధర్వ
లున్ను ఋషులు క్రతుమహోత్సవం చూచేటందుకు వచ్చి వుండేటయెడల యీ తత్ప
ర్వత సమీపమందు అతిమనోహరమయిన వుద్యానవనమందు గంధర్వులు గానంచే
సేయుచుండగా తత్సన్నిధిని వాసులయిన శబరాంగనలు గానవిద్యాధురీణులయిన గంధర్వు
లు మోహించినందున గంధర్వులు కిరాతస్త్రీలతో బహురతిక్రీడసల్పుతూ వుండగా సదరి
55 హోమ వామదేవమహరుషీశ్వరునికి గంధర్వులయొక్క దురాచారము గాంచి అతిహీనజాతు
లయిన కిరాతస్త్రీలతో ప్రవర్తించినందున గనుక యీ దివ్యదేహములు వదిలి
కిరాతదేహంభూతులగుదురుగాకాయని శపించినందున గంధర్వులు శాపభ
యత్రస్తులై కరుణించుమని తనయొక్క యజ్ఞపాటమునకు వేంచేసివున్నవారివా
రాదులను చూచి, భవిష్యోత్తరగర్భితములు తెలిసి. మీయొక్క శాపవిమోచనము
లు అయ్యేకారకు ప్రార్థించమనిగనుక యజ్ఞపురుషుడయిన మహావిష్ణువును
ప్రార్థించి శాపస్థితి తెలియచేసి దుఃఖించినందున శంఖుసనామమయిన వాసుదేవుని
శాపవిమోచనం కావటం దుర్ఘటం, సదాశివుని ప్రార్థన చేసి అతనియొక్క కరుణచే
తను శాపవిముక్తులుకాగలరు. యిటువంటిమాటలనుత గంధర్వులు సాంబమూర్తిని
మనస్కరించి శాపస్థితి తెలియచేసి, ఋషిశాపభయనివారణచెయ్యమని దుఃఖి
తులయి విన్నవించినందున యీశ్వరుడు వుద్ధరించి బ్రాహ్మణ్యోగ్ర శాపం అమోఘము
యినందున తప్పదు. వీరు యీ గంధర్వదేహములు వదలి కళింగదేశస్థితమ

-హేంద్ర పర్వత పశ్చిమప్రదేశమందు వంశధారా లాంగల్య నది - మధ్యదేశమందు గో
విందకాననమందు కిరాతయోని సంభూతుడై జన్మించి. యేతద్వన నివాసుడై తదుపరి
మధ్య వృక్షమూల వల్మీక ప్రతిష్ఠ మహాలింగ మహాత్తువల్ల నాయొక్క దర్శనం చేసిన మీ
నిజదేహములు ధరించగలరు. అని ఆనతిచ్చినందున గంధర్వులు పదభ్రష్టులై కిరాతులుగా
జన్మించినారు. సదరు కిరాతులకు పెద్ద అయినవాడు స్వజాతీయమయిన షువంటి చిత్తి
ని అనే స్త్రీని పెండ్లి ఆడి యిష్టోపభోగములు అనుభవిస్తూ వుండే యెడల శ్రీశైల నివాసులా
లయిన చిత్తరాళ్ళ అనే జంగమువది జారదోషమువల్లను తాపిత్రాదులచేత నుపశిక్షి
జింపబడి దేశాలు సంచరిస్తూ వారణావతం యాత్ర వెళ్లవలెనని యీ అరణ్యానకువచ్చే వర
కు దానియందు మోహించి భోగస్త్రీగా వరించి తనయొక్క మందిర ద్వారమందు వుండే దక్షిణా
శ్రయ్యుత్తమయైన మధువృక్షం ఉభయస్త్రీలకు యిచ్చి మీమీ వంతు వచ్చిన శాఖలందు
56. కు మధుపుష్పములు విక్రయించుకుని కాలోచిత జీవనం చెయ్యమని నిర్దేశించి కామో
పభోగాలు అనుభవిస్తూ వుండే యెడల, చిత్తరాళ్ళ జ్ఞానవంతురాలు అయి
నందున సంతతము న్న అరుణోదయోత్తరమందు వంశధారా నదిలో స్నానం చేసి స
దరు మధువృక్షం మొదట వున్న వల్మీకం యందు శివపూజ చేస్తూ తన వంతు వచ్చిన శా
ఖయందు సువర్ణ పుష్పములు పూస్తూ వుండును గనుక ఆ పుష్పములు తీసుకుని పోయి
సుమంతుడనే కోమటికి విక్రయపరచి యందుద్భవమయిన తండులాది సామగ్రి తెచ్చు
కుని పచనం చేసి యీశ్వరార్పితం చేసి భుజియిస్తూ వుండును. చిత్తి అనేది తనశాఖ
యందు ప్రసవించే యిప్పపుష్పములు తీసుకొని పోయి సదరు కోమటికి యిచ్చి వరకు స్వ
ల్ప సామగ్రి యిస్తూ వుండును గనుక చిత్తి తన పతి యొక్కడి వద్ద ప్రభావం తెలియక
మేము వుభయులము యేక వృక్షం యొక్క పుష్పములు తెచ్చి యిస్తూ వున్నాము. చిత్తరాళ్ళకు

మనస్సు పూర్ణమయిన షువంటి వస్తువులు యివ్వాలి మున్ను తనకు స్వల్ప సామగ్రి యివ్వ
టం యిష్టంవంటిది అని అడిగినందున పైన్యాడు చిత్రల భంయిచ్చిన షువంటి పుష్పములని
56B - వ్యయిస్తే పదరు ప్రకారం యిస్తానని అంటూ వుండేంరుడుల చిత్రాల శివపూజ చేసుకుని
తన వంతు వచ్చిన శాఖ పుష్పములు సువర్ణమయిన షువంటివి తెచ్చి యిచ్చినను చిత్ర
ని చూచి పరోక్షపతి నిజ్జగానకు పోయి తనపెనిమిటి లోస్వకులాంగన అయినం
దున అవమానించి యిప్పుడు వ్యపూర్ణ శాఖ తనకు యివ్వాలి మున్ను. జారస్త్రీ అయి
న చిత్రాలకు సువర్ణపుష్పములు పూర్ణ శాఖ యివ్వాలి మున్ను. విన్నాయమా అని
దుఃఖించి కోపాధిక చిత్రాలయినందున కిరాతుండు నుంజ్యూంచి చిత్రాల వంతు
కు వచ్చిన శాఖ చిత్రానికి యిచ్చి. చిత్రానికి వంతు వచ్చిన శాఖ చిత్రాలకు యిచ్చినా
డు. అనుపిమ్మట చిత్రాల యథాప్రకారంగా వేస్తూ నిత్యనియమంగా పూజచేస్తున్న వర్ణి
కం యుండు. శివపూజ సల్పె నిమిటం తిరిగి విలోమం చేసిన శాఖయందున మసువర్ణ పుష్పము
లే పూజ గనుక ఆపుష్పములు వైష్ణవి యింటికి తీసుకుని వెళ్ళి వస్తుసామగ్రి మొదలుగా ప్ర
57A. కారము తెచ్చుకుని యీశ్వరార్పితం చేసి ఆరగిస్తూ వుండును. చిత్రం తిరిగి పంచుకున్న శా
ఖ మొకట పుష్పాలు తీసుకుని పోయి వైష్ణవికి యిచ్చి సువర్ణపుష్పాలు తెచ్చినాను. క్రయం
చేసుకుని చిత్రాలకు లోపయినం యిచ్చిన ప్రకారం యీవస్తు సామగ్రి యివ్వమని అన్నందు
న - సుమంతుడు యిప్పుడు పువ్వులు తెచ్చి బంగారు పువ్వులు అనడం యిషువంటిది. నీచ వితె
చ్చిన పువ్వులు - ననేనె పున్నట్టేయిన నాదీకున్న అదే ప్రకారం యివ్వాలి. అవుతున్నదని వ
చించె సమయంలో చిత్రాల శివభజన చేస్తూ సువర్ణపుష్పములు తీసుకుని వచ్చి
నందునుక తనకు నేమి వాకట విధం చాతనుసువర్ణపుష్పములు లభించక పోవడానకు చింతి
చి పరిపశ్చాత్తాపానకు వెళ్ళి చిత్రాల వంతు వచ్చిన శాఖ సమేతము ముద్రపక్షం తనకు యివ్వాలె

నఖమునకు కిరాతుడు యివ్వక పోయినందున చిత్రకర్కశురాలయినందున సతతము స్వాచి
తూళలో ఒకల వాంఛ్ఛప్రబలతో దనంచేస్తూ వుండేయడల కిరాతుడుయేమొకట
57 B. విధంచేతను జయించలేక యీవృక్షంయొక్క పోతువ వల్లనుగదా తనకాంతలకు
కలహోప్పదం అని విచారించి ఆయుధం చేతపట్టుకుని ఆ మధువృక్షం మొదలంటు నరి
కే వరకు చెట్టు మొదటను వున్న పుట్ట తెగి ఆ వల్మీకంలో వున్న దివ్యలింగమూర్తి
కపాలం క్షాచితు ఛిన్నం అయినది గనుక కిరాతుడు మూర్ఛాక్రాంతుడయి భూమి
యందు పడెను. అటుపిమ్మట తనయొక్క పెనిమిటి [struck]ము
డయిన ట్లుగా తెలిసి చిత్రాళనుచూచి. పొదురాత్యు[struck]లానే వల్లనా యొ
కట పతికి మరణం సంభవించెనని దుఃఖిస్తూ వుండేయడల కిరాతుడుయొక్క
బంధువులు గుంపుగూడి చిత్రాళను వధించడానకు వుద్యోగించి పరుషవాక్య
ములు పలికే యడల చిత్రాళ పరమభక్తురాలయినందున యీశ్వరుడ్ని గురించి
రక్షించుమని దీనాలాపంబులు పలికినందున భక్తవత్సలుడైన సాంబమూర్తి నిజ
58- చిహ్నలతో పొడచూపి చిత్రాళకు సాలోక్యం దయచేశినారు. ఆసమయం
లో కిరాతులు ఋషిశాపనివారణులయి నిజదేహములు వొదిలి గంధర్వ స్వరూ
పాలు ధరియించి విమానారూఢులయియున్నారు నికె[struck]యొక్క అనుజ్ఞ పుచ్చుకొని
గంధర్వలోకానకు వెళ్లినారు. అటుపిమ్మట బ్రహ్మ విష్ణు పురందరుడు మొదలయిన
దేవతలు వేంచేసి స్వామివారిని స్తోత్రంచేశి విశ్వకర్మనుపిలిపించి దేవాలయం నిర్మి
గాంచేయించి బ్రహ్మ శ్రీ మధుకేశ్వర స్వామివారిని ప్రతిష్ఠ చేశినాడు. తదుపరితో
ఒణివాలయములు నిర్మాణంచేయించి దేవతలు తమ స్వనామాంకితముల
చే తమ శివలింగప్రతిష్ఠలు చేశినారు. ప్రజాపతి యీక్షేత్రానకు జయంతిక్షేత్రం

అభిధానం ఏర్పరచి కోటి తీర్థము॥ నిర్మించి పంచక్రోశోన్నతమయిన పట్టిస్థలం ఏర్పరచి కాశీసమానమయిన పుణ్యభూమి చేశినారు. — — —

ద్వాపరయుగమందు జయంత్యుడు అనే రాజు జయంతక్షేత్రం పంచక్రోశమున్ను పట్నం ఏర్పరచి శ్రీ ముఖలింగస్వామివారికి శ్రీ ముఖలింగస్వామి వారికి సకలోత్సవములు జరిగించి కోటి శివాలయములకు పూజానమస్కారములు జరిగించి సదరు పట్నానకు తనపేరను జయంతి నగరమనే అభిధానం ఏర్పరచినారు. కలియుగప్రవేశమయిన తరువాతను ముఖలింగం అనే అభిధానం ఏర్పడ్డది. ఇందుకు స్థలపురాణోక్తమయిన శ్లోకము॥-

శ్లో॥ గోవిందకాననం నామ కృతౌ తత్ప్రవర్తితే। త్రేతాయాం వర్తతే త్వేతత్। మధుకేశ్వరమిత్యపి। జయంతినగరం ప్రోక్తం। ద్వాపరే మునిసత్తమాః। కాశీసమమిదం క్షేత్రం। ముఖలింగం కలంయుగే॥౧॥ కిం కులేషు గయాక్షేత్రం। యథా పుణ్యతమం మునే। అవంతి మోక్షదా ప్రోక్తా। పురీ ముక్తికరీ యథా। గోకర్ణం కొంకణేషూక్తం। ధూర్జటిప్రియకారకం। తథా కళింగదేశేషు। జయంతినగరం మునే॥౨॥

౫౪B. ఈ ప్రకారం కృతయుగమందు గోవిందకాననమని, త్రేతాయుగమందు మధుకేశ్వరమని ద్వాపరయుగమందు జయంతి నగరం అని, కలియుగమందు ముఖలింగమని నాలుగు యుగములు నాలుగు నామములచేతను బ్రహ్మాండవ్యాప్తిప్రశిద్ధిని పొంది, గయా, అవంతి, ముక్తిపురి, గోకర్ణం మొదలయిన పుణ్యస్థలములతో సమానమై జనులందు కలుపాపసమూహములు అనేటువంటి అంధకారమును హరించేటువంటి స్థలమని ప్రబల్లది — కలియుగప్రవేశమయిన తరువాతను ఈ దేశానకు ప్రభుత్వం చేశే రాజులు ధర్మపరిపాలన వహించి వేక పోవటమున్ను ఆ యుగమునకు ఒకించి భూమి విస్తరించి అరణ్యాక్రాంతమై వుండేటియెడల వంశధారా నదీప్రవాహముచేతను సదరు పట్న

ఖిలపడి దేవాలయములు భూగతమైపోయిన శ్రీ ముఖలింగస్వామివారి
స్థలం మాత్రం వుంటి వుండెను. ఇందుల భోగట్టాక వారి ప్రకారం చూప్పనప్రా
యదానకు స్థలజ్ఞుల వల్లను - జమీందారుల వల్లను స్పష్టంగా తెలియబడ లేదు-
శాలివాహనశక ప్రవేశమయిన తరువాత మనోత్తచ్ఛ్కాగత సంవత్సరం
బులు ౧౫౪౧ శకంలగాయతు శ్రీ మదనంతవర్మదేవర మహారాజులు యీ
స్థలానకు అధికారం వహించి శ్రీ స్వామివారికి భోగరాగాదులు జరిగించి అఖం
డదీపములు సమర్పించి వుత్సవములు జరిగించినట్టుగా శిలాశాసనములు వున్నవి

59- తదనంతరం గంగవంశీకులయిన రాజులు కటకం సింహాసనం తఖ్తుచేసి ప్ర
భుత్వం చేశేయడల కపిలేంద్రదేవు గజపతివారి ప్రభుత్వాంత్యమందు అతని
పెద్దకొమారుడయిన కళాంబేరువారి శారాజ్యానకు అధికారం చెయ్యడానకు దై
వవంచన చేతను ప్రాప్తుడుగాక యీ కిమిడి దేశానకు వెళ్లి వచ్చి యీ అరణ్యదేశం
సాధించుకొందును. నిజశాసన వశీకృతులు చేశి యితను అధికారం చేశినమీదట
యితని కొమారుడు నృసింహరుద్రదేవు, తాతని కొడుకు మదనరుద్రదేవు. ఇత
ని తనయుడు నారాయణరుద్రదేవు, ఇతని ఆత్మజుడు అనంతరుద్రదేవు, ఇతని
సూనుడు జయరుద్రదేవు, ఇతని పుత్రుడు లక్ష్మీనృసింహదేవు, మొదలయినవా
రు యీ అరణ్యదేశం పుత్రపౌత్రానుక్రమేణా బుజ్జిచేశి ప్రభుత్వములు చేశినమీదట సదరి
వారి లక్ష్మీనృసింహభానుదేవు కొమారుడయిన మధుకర్ణభానుదేవు ప్రభుత్వం వహిం
చి అధికారం వహించి ప్రభుత్వం చేశేయడల శ్రీ ముఖలింగస్వామివారి దేవాలయ
ములు జీర్ణమై వుండెగనుక సదరి వారు శ్రీ ముఖలింగేశ్వరస్వామివారికి ఆలయ
6/3/43 ప్రాకారమంటపములు నిర్మాణం చేయించి శ్రీ ముఖలింగస్వామివారి పునఃప్రతిష్ఠ

చేశి సకలోత్సవములు జరిగించు ముఖలింగం గ్రామం అగ్రహారం చేశినారు. ఇందుకు
వృత్తులు నిర్ణయం శ్రీముఖలింగస్వామివారికి వృత్తులు ౹౹౹కి ౩౬౦. అంమవాజనుల వృత్తు
59 B- లు ౮కి ౧౭ గరిశలు - ఈప్రకారంగా నిర్ణయించినారు గనుక తదాదిమొదలుకు నిత్య
తిథివారైన రాజులు పరిదర పరిటులుగా జరిగిస్తున్నారు। సదరివారం మధుకేశ్వర భాను
దేవు శ్రీముఖలింగస్వామివారికి దేవాగారవులు నిర్మాణం చేయించు ప్రతిష్ఠచే
శినందున, అత్యంత శివభక్తుండయినందున శివలింగభానుదేవుడని పేరు వచ్చినది -
60 A. ఈస్వామివారికి ప్రస్తుతమందు అర్చన చేస్తూవున్న అర్చకుల పూర్వోత్తరములు -
పూర్వంకటక సింహాసనాధీశుడయిన కపిలేంద్రదేవ మహారాజులుంగారికి నిష్ఠపుత్రు
లయిన శ్రీపురుషోత్తమదేవ మహారాజులుంగారు శ్రీజగన్నాయకులవారి ఆజ్ఞవల్లన
ఉత్కళరాజ్యముకు అభిషిక్తుడయి రాజ్యంచేస్తూక నాటికదేశానకు పాదుషా అయిన
నరపతివారి మీదికి సైన్యయుక్తంగా మోహరంవెళ్లియుద్ధలత మంకుసతతమున్ను
డి దకం తేగలందులకు కొంతమంది శూద్రులను నిర్ణయించి వాండ్లకు జంధ్యాలు
వేయించు సదరు ప్రకారం జరిగిస్తూక ఖడ్గులు అనే పేరు పెట్టికూడా తీసుకువెళ్లి
వెయిపాంఘత్రి చేసుకొని తిరిగి కటకం వెళ్లిన మీదట సదరు ఖడ్గధారులయిన క్ష
త్రిమ జంధ్యధారులు కొందరు శ్రీకాకుళం వారి వేలిలో చేరిన కింత్తు గ్రామంలో - కొం
దరు రఘునాథపురం వద్ద చేరిన బూరగాం కాపురం వుండుటవల్ల - బూరగాం కాళ్లిం
గులని, మర్రిపల్లిలో కాపురముండుటవల్ల మర్రికాళ్లింగులని పేరులు వచ్చినవి।
సదరవారి కంత్రువు తీకాళింగులలో కొందరు ... లోకి మిగతా వాళ్లు కాలో చేరిన ముఖలింగ
మందు ప్రవేశించినవాండ్లలో కొందరు ఈమే మొకపాతువచేత నో శ్రీముఖలింగస్వామి
వారికి అర్చకులయి పూజచేస్తూక ఖంగబ్రాహ్మలము అని అన్నదే నస్థవైనవారి లోకంచి

ప్పుకుంటూ సంకల్ప ఆచరన విధులవే దాక్కొంగా చేర్చుకుని భారద్వాజస గోత్రీకులమని వాడుకుంట్లూ వుండడమే కాకుండా పూర్వం శాలివాహనశక వర్షంబులు [illegible] అగునే

60B. ఇది ప్రజోత్పత్తి సంవత్సర మాఘ శుద్ధగం గురువారం రోజున స్వస్తిశ్రీ సర్వలోకశ్రీ విష్ణువర్ధన మహారాజులయిన మధుకర్ణదేవ మహారాజులుంగారు ఉత్తమ వంశీకుడయిన నువ్వాలి అకుటపంచారికి శ్రీ ముఖలింగగ్రామం స్వామివారి పూజచేశేటందుకు సర్వమాన్యంగా యిచ్చినట్టు శాశ్వత తామ్రపట్టా వాకటి సంపాయించుకుని వుంచినారు అందుకు నకలు॥- ప్రజోత్పత్తి సంవత్సర మాఘ శుద్ధగం గురువారం రోజున స్వస్తిశ్రీ సర్వలోకశ్రీశ్రీ విష్ణువర్ధన మహారాజులయిన శ్రీ మధుకర్ణ మహారాజులుంగారు నువ్వాలి అకుటపంచాలికి యిచ్చిన పట్టా- నీవు శ్రీశ్రీ ముఖలింగనాయకుల పూజచేశేటందుకున్ను, ధూపదీప నైవేద్యాలు చెల్లించగలందులకున్ను ముఖలింగగ్రామం నీకు సర్వమాన్యంగా నీకు యిస్తిమి గనుక నీవు స్వామివారికి షోడశోపచారములున్ను నడుపుచున్ను, నీ పుత్ర పౌత్ర పారంపర్యంతరం సుఖాన ఆ భూమి వల్ల వచ్చిన ఫలం అనుభవిస్తూ బ్రతికేది। ఇందుకు యెవరు తప్పితే శ్రీ ముఖలింగనాయకుల లక్షు పాదాలకు తప్పినట్లు। స్వస్తిశ్రీ శాలివాహనశకవర్షంబులు [illegible] అయా ప్రకారంగా తామ్రపట్టా వున్నది। ఇందులకు దరియాప్తుగా యీ వైతాళిక క్రమం శాలివాహనశక ముందు విష్ణువర్ధనరాజులు ప్రభుత్వం వేదు।

శాకాబ్దే నగనాగేత్ర వార్ధిరసపరిసంఖ్యాగతే వత్సరే। ప్రావేవప్రభవే। తపం స్యసిపితే పక్షే చతుర్థీ గురువారే యుక్షపుర [illegible] నామ చెరంయాం గ్రామకే శ్రీపతిః తత్పానేన పురాత్రివిక్రమరమానాథాయ దత్తాంకృతం। అథ బాహుకృష్ణకులాబ్ధి సుధాకరకుముద వర్ధన మూరనవ నాయతం। జయతు రాజ మహేంద్రవరస్థితో పలనయనానయశ్శాశ్వత

భూతలం॥ ఈప్రకారంగా కలియుగానకు యుధిష్ఠిరశకం ౩౦౪౪ శకం వరకు విష్ణువర్ధ
61 నరాజులు ప్రభుత్వం జరిగినది గాని యింవలలేదు। శాలివాహనశకం ప్రవేశమయిన
తరువాత నుయిం జగన్నాథదేశానకు, కేసరివంశీకులు, గంగవంశీకులు మొదలయిన
రాజులు ప్రభుత్వం జరిగినది గనుక గంగవంశీకులలో కపిలేంద్రదేవు గజపతి పెద్దనామ
రుడయిన కళావాంబురువది గారు రాజ్యసింహాసనానకు ప్రాప్తితప్పు ఆరణ్యాక్రాంతమయిన
యీకిమిడిదేశానకు వచ్చి యిక్కడ ప్రభుత్వం చేస్తూవుండె గనుక అతనికి తెంకోవ్వులు పుడుయి
నమధుకర్ణభీమదేవు అనే విష్ణువర్ధన మహారాజులుంగారు బాహుకాద్రులయందు జన్మించి
నట్టున్ను శాలివాహనం ౩౪౪ శకం పర్యంతం అధికారం చేశి పదరున వ్రాశిన ప్రకారం కృత్రి
మకళింగబ్రాహ్మణావేషధారులయిన నవాద్యా అకు పంచాదికి ముఖలింగంగ్రామం అ
✓ గ్రహారంయివ్వడం అప్రశిద్ధములు అని తోచబడుతున్నది గనుక ఆచార్యకులు తమజీవ
నంకారకు వ్రాయించుకుని వుంచుకున్న కృత్రిమశాసనం అని తోచబడ్డది। —— ——

62 శకాబ్దె వార్ధితారాంబరశశిగణితె, శుక్లపక్షె, శా. దశ్యాం నంగాధీశ్వ ఖ్యసుపామొ అవ.
విషత నిధిశ్రీ మకరాబ్ద దారె. దీపం ప్రాసాదశి ఖ్యం సుకగణగురవె. శ్రీ మధుకేశ్వరా
యాం॥౧॥ వీరశ్రీ మార్కండేయ మాంపల్లభ ధరణిపతి గంగవంశావతంసః॥ శాకాబ్దాం నప్రు
మాంగో వృషయరస వియచ్చంద్రగె, వేషు వాక్యా మేషసంక్రాంతి యుక్తె, విమత బుధదిన
శ్రీ వరాక్ష స్వపుత్రః॥ ప్రాదాదే వస్త్ర శంభోమవురస ముదయుద్యాదిమూర్తిః॥ ప్రదీపం భో
మాన్ శ్రీ వెంటశౌరీసకలగుణనిధిః శ్రీ వ్రతిదాదిచాపం॥౨॥ స్వస్తిశ్రీశకవర్షంబులు
౧౦౭౧ అగు నేటి కృష్ణచతుర్దశిబుధవారం నాడు ఉత్తరాయణసంక్రాంతి నిమిత్తము
నస్వస్తి శ్రీ మధుకేశ్వరదేవరకు ఆచంద్రార్కస్థాయిగా అఖండవత్తిదీపమునకు ధరత
ల గోకుమారి నాయుడు కొడుకు పురవెంగి మారపి డుగాంతుకుడు నకరవుపరివృత్తనే

మల్లోన హావాసి నంరరవారి ఆయిప్పించిన సుత్తావె నకపదమున వాలవకునయూరికు పెట్టి
రెంటిబూనుకలది తెనుదుంభూమి పల్లమునకు ఆలంరుగా విడిచిపెట్టెది. — — -

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౦౦౫ అగునేటి వృషసంక్రాంతియు. పున్నమయు శుక్రవా
రం సోమగ్రహణాన పోతం వామ్మనాయని పేంన నాటి ఉమ్మకం ట్టిశెట్టి నాయకు కొడుకు
కొమరారి దండనాయకుత్తైనర జన నారాయణాప్పవరయమ. మధుకేశ్వరదేవరకు పెట్టి
న అఖండవత్తిదీపములకు - కర్పూర విడియములకు యత్రమనాయకు పెట్టిన మాడలు
౨౦. - గర పద్దెని మిదియిరాదర్మం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాన తివగలదు. - స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబు
లు ౧౦౬ ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి నిమిత్తమున శ్రీమధుకేశ్వరదేవరకు సంట్టివారపు పెద్దిపో
త నాయకు నికంన్నమనాయకు వీరి కూతురు ముద్దు శెట్టిలు మాకమనాయకురాలు పెట్టిన అ
ఖండదీపం వకటింటికి మాడలు ౩ం ముప్పయి - స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౦౪౧ అగు
నేటి ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి పుణ్యకాలమున శ్రీమదనంతవర్మ ప్రవర్ధమాన విజయరాజ్య
సంవత్సరంబులు ౧౩ శ్రారీ వీర మధుకేశ్వరదేవరకు పెద్దప్ప కొడుకు వెంకటప్ప పెట్టిన భూమి
రెండు పుట్లు అఖండదీపంబులు ౨ రెండున్ను. శిలమురిశి పోయినది గనుక అక్షరాలు తె
లియవేదు.. — — ..శ్రీమద్రాజాధిరాజ పరమేశ్వర శ్రీమన్మహామండలేశ్వర శ్రీమ
దనంతవర్మదేవర విజయరాజ్య శుభసంవత్సరంబులు ౩౭ శ్రావణ తులా సంక్రాంతి సమ
యమహా ద్వాదశి సోమవారం నాడు శ్రీమధుకేశ్వరదేవరకు సప్తమనాయకురాలు
కొడుకు మకరందు నాయకుడు. గంగ విరాశ్వరయు. చెనుపసాయి కొమ్మనాయకుడు పె
ట్టిన అఖండదీపంబులకు మాడలు ౩ం సార్వకాలము గోపె నాయకు తు అరపిన దుపం
3 - గలవాడు. - స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౧౦౦ అగునేటి కుంభ శుక్లదశమియు సోమ
వారం నాడు సర్వజ్ఞాపురమున వెంటమనాయకు పున్నాము. నూరు పునాయకు ది మొంతు

రుసింహపురమున వుదవేశ్వర పెంణ్లాము యిరకమ నాంయకు కొడలు శ్రీమధుకేశ్వరదేవ
రకు పెట్టిన అఖండ దీపములకు ౧- మాడలు ౫౦౦ మాడలు గండు గండున నాద
తి పూర్వమిలదేవ లాంచార్యులు బ్రాహ్మణసద్యం ఆచంద్రార్కస్థాయిగాన ఉపంగలవారుగా
పుచ్చుకున్న మాడలు ౫ అర్చకుల వద్ద మున్న తామ్ర శాసనం నకలు— — — —

ప్రజోత్పత్తి నామసంవత్సర మాఘ శుద్ధ ౧౦ గురువారం నాడు స్వస్తిశ్రీ సర్వలో
కశ్రీ విష్ణువర్ధన మహారాజులయిన శ్రీ మధుకర్ణదేవ మహారాజులు. గారు దువ్వారి
అకుటుంబానికి యిచ్చిన పట్టా. నీవు శ్రీ శ్రీ ముఖలింగనాయకులకు పూజచేసేటం
దుకున్ను ముఖలింగ గ్రామం నీకు సర్వమాన్యంగా యిస్తిమి గనుక నీవు స్వామికి షోడశోపచా
రములున్ను చేసి పుచూ నీ పుత్రపౌత్ర పారంపర్యంతరం సుఖాన ఆ భూమి వల్ల వచ్చిన ఫలం అనుభ
విస్తూ బ్రతికేది. ఇందుకు యెవరు తప్పితే శ్రీ ముఖలింగనాయకుల పాదాలకు తప్పినట్లు.
స్వస్తిశ్రీ శాలివాహన శకవర్షంబులు ౪౧౯॥

౬౩౭. ॥శ్రీ భీమేశ్వర స్వామి వారి దేవాలయంలో వున్న శాసనము॥
స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౦౪౩ అగునేటి శ్రీమదనంతవర్మదేవర ప్రవర్ధమాన విజయరా
జ్యసంవత్సరంబులు ౩ వ మూడు శ్రావణ దక్షిణాయన సంక్రాంతి నిమిత్తమున శ్రీ అనియ
కల భీమేశ్వరదేవరకు- సామినాయకు సూరమనాయకు వారి కొడుకు అయిన నికారప
వాతపురవలి- కొమ్మనాపెట్టిపెట్టిన భూమి సంఖ్య కైలాకానయ్య గట్టు పడమటి పొలంలోను
పూర్వమున గంటియు [illegible]॥ దక్షిణామునకు పిల్లగట్టు. పడమటికి పుల్లు, ఉత్తరమున కాలం
త్రగాసాల గరుస నా- ఈ చతుస్సీమలు మధ్యను వున్న భూమి ఖ౧౮ ౧౦॥ — — —

స్వస్తిశ్రీ శకవర్షంబులు ౧౧౧౦ అగునేటి శ్రీమదనంతవర్మదేవర ప్రవర్ధమాన వి
జయరాజ్యసంవత్సరంబులు ౧౩ వ దు మూడు శ్రావణ ఉత్తరాయణ సంక్రాంతి యు

గను వారము నత్రి అనియంకచ్ఛేమేశ్వర దేవరకు తులసిసోమ నాయడు- మూకమ నాయకుల
కొడుకు సూరప్రధాని పెట్టిన అఖండదీపం 1 యింటికి నగరప్పవాడ భైరవుని గద్దెము
క్రింద సుబెట్టినము. రేమేమూరు కుంచాలు భూమి. ఇది నాచంద్రార్కస్థాయిగా నడవంగలది. స్వ
దత్తా పరదత్తాం వా యో హరేత వసుంధరాం। షష్టి వర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః
శాకాబ్దా నేప్రమాదే. సంవత్సర వియచ్చంద్రాగే. మీన మాసే. సోమవాస్యేందు వాసరే చవి
64 తాసవాతే. రామామణ్యరిసకాపే. గేనాదిశాం కపనాశ్వే. ద్విజకులతిలకో. నాగనాంవ్యాస
సూనో. ద్వీపం త్వాచంద్రతారం సమధిశధ నియంకాక్షచ్ఛేమేశ్వరాయా॥ ఈ ద్వీపం
ఆచంద్రార్కము న్నగకాల- రావుపాటి పల్లి నాయకులు వీరాసామి నాయకులు బారశవాము
65 లున్న నడిపింప గలరు॥ —దంతవక్త్రుని కోటయొక్క- వాకికత్తు కాయిదం॥ — —.

పూర్వం కళింగదేశపు రాజు అయిన దంతవక్త్రుడు తనకు విషావర్గ్మై పశ్చిమభాగ
మందు కొండలు వుండుచూచి తత్సమీపమందు చతుర్దిక్కులను యటుచూచి నా. అరకో
శెడుని డివిరెవేశ్వరచి తూర్పు పశ్చిమం మొదలుకొని నాలుగువయి పులను నాలుగు దర్వా
జాలున్ను, తూర్పుభాగమందు రెండు దిడ్డిదార్వరములున్ను రెవేర్వర చిరత్తున్నత మయి
నకోటచేశి మధ్యను పట్నం కట్టించి దంతవరు అనే అభిధానం యేర్పరచినారు. ఇప్పుడుకి
కోట పడిపోయి కొద్ది పాటి కొండగుట్టవలె అగుపడుతున్నది. కటకసింహాసనాధీశుడయి
దకపివేంద్ర దేవు గజపతి వారికి కామారుడయిన పురుషోత్తమదేవు గారు కర్ణాటకం మీందికి
మోహిం వెళ్లి ఆ దేశములు జయించి తిరిగి నిజదేశానకు వెళ్లేటప్పుడు యిా వుూర్నంగావ
చ్చి హావేలీ తాలూకాలలో బ్రాహ్మణులకు యొకదొకడ అగ్రహారములు చేసేయడల
వంశధారానదీతీరమందు వుండే పల్లం భూమి ముప్పూట అరువై వంత్తుల అగ్రహారం చేశిన
నేపేరను పురుషోత్తమపురమనే అభిదానం చేశి యల్లాపంత్తులు అనే వైద్యునికి అగ్రహా

రం ధారాదత్తం చేశినారట. ఆ సమయంలో బ్రాంహ్మణులు పెట్టు భూమి వేకపోయినం
దున పదరి విప్రబ్రాంహ్మణులు రాజుగారి తోటి ప్రస్పపండడానకు పెట్టుభూమివేద
ని అంగలార్చుచున్న మీందట పదరు దంతవక్త్రుని కోటలో వున్నభూమి ప్రస్పపండితంచు
కొమ్మనమని ధారాదత్తంచేశినారు. ఇటు తర్వాత మొగలాయి పాలిత్రములు అయినత
రువాత యీ అత్రవోరం జిల్లాయతి దాఖలు అయినది. రెమెనిమిది సంవత్సరముల కింద
టుపదరు గ్రామానకు కరణం అయిన బలిజపేల్లి గోదావరి రాజు గోడల నిమిత్తం వు
న్నత తవ్విస్తూ వుండగా ఒకరాగి పట్టాలు కనుపట్టవి. ఆ పట్టాలు కరణం వద్ద వుండి పులుక
లాం. అత్రవోరంలో కాపురం వున్న కన్నేకల్లి రామావధానులవారు అప్పుడు పురుషోత్తమ
పురం వాయుండారకు అధికారం చేస్తూ వుండిరి గనుక ఆయన కొమారుడయిన గున్నయ్యగా
65 B. రు ఆ పట్టాలు చూడవలశినది అని పుచ్చుకున్నారట. నేను ఆ స్థలంలోకి వెళ్లి విచారించగా
పయిని వ్రాశిన రామావధానులుగారు క్షీయతని కొమారుడయిన గున్నయ్యగారు చని
పోయినారు. గున్నయ్యగారి తమ్ముడయిన రామచంద్ర కృష్ణమ్మగారు స్థలవందు వేకరష్టు
నాథపురం ఆ ప్రాంతములందు వుంటివున్నారు గనుక పట్టాలు బొగట్టా కావేదు. వెనకనుం
డిదరియాప్తు గాయనవుతున్నది. — — — —

దంతవక్త్రుని కోటలో వున్న గ్రామదులపేరిష్టు — . ఈ కోటలో వున్న దరవాజాలు —
౪ కరవపేల్లి వాయుండా గ్రామాదులు — .

౧ రాంటపల్లి — —	౩ తూర్పు — — .
౧ వయులగపల్లి — — — .	~~దిడ్డి ద్వారాలు~~ దిడ్డిద్వారాలు
౧ రావిపల్లి — — — .	~~౧~~ ౧ దరవాజా — — .
౧ అప్పరాజుబండా — — —	౧ దక్షిణం — .

౧ పశ్చిమం -

౧- ఉత్తరం --.

౩ పురుషోత్తమపురం వద్దా --. ౬

౧ చాతేపల్లి -

౧ - వెప్పపాలెం --

౧ - చిన్నపాలెం --

౭ ఈ కోట మధ్యను కుట్టురాయి ఒకటి వున్నది. అది యేప్రకారంగా వున్నదంటే చుట్టురాయి. దాని మధ్యను తెల్లని సొర దుప్పటి కూర్చోనట్టు వున్నది. ఆ మధ్యను మూడు కోనేటులు పూడిపోయివుంటుండగా వున్నవి. మరిన్ని దక్షిణద్వారానకు యిరవై బారల దూరమున విస్తారమయిన శక్తి వున్నది. ఆ శక్తి భుజముల దగ్గర నుంచి భూమిలో పోతువు అయివుండినగనుక ఆ కిందచుట్టుపట్టు గ్రామాదుల వారు గుంటచేసినారు. అక్కడ నాణ్యవారి మొదలయినవి విచారించగా కనుపించలేదు. నాలుగు శివలింగములు వున్నవి. ఇప్పటికిన్ని దంతవక్త్రుని కోట-భూమికి సుమారు మూడు ఊనిలువుల పొడుగు వున్నది. శిలాశాసనములు మొ[illegible]లయినవి యెంత మాత్రం అగుపడలేదు. — —.

23/3/43

Restored by. [illegible] 6.3.43.

1 to 110 = 1513
111 to 118 = 140
1653 pp